

ชื่อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศไทย

ผู้วิจัย นายจักรพันธ์ ชัยทัศน์ **ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต อาจารย์ที่ปรึกษา (1)** รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม (2) **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญ์ ปราบปรบักษ์ ปีการศึกษา** 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค โดยใช้การศึกษาเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ ซึ่งการศึกษาเชิงปริมาณใช้แบบจำลองฟังก์ชัน Log - Lin Model ในการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และประมาณค่าพารามิเตอร์โดยวิธีถดถอยแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) กำหนดตัวแปรตามคือผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ตัวแปรอิสระคืองบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน

ผลการศึกษาเชิงพรรณนาพบว่าตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 จนถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 รัฐบาลได้จัดท่างบประมาณรายจ่ายโดยรวมเฉลี่ยร้อยละ 22.61 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน พบว่าที่ผ่านมารัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้แก่ด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาคือด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุขและสาธารณสุขการ และด้านการชำระหนี้เงินกู้ โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 5.07, 4.80, 3.50 และ 2.85 ต่อ GDP ตามลำดับ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เปรียบเทียบกับช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคลดลงร้อยละ 1.59, 1.45, 3.83, 3.38 และ 0.77 ตามลำดับ ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.34 และ 6.68 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทุกภาคของประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ผลิตภัณฑ์ภาค

Thesis title: An Analysis of the Government Budgetary Expenditure on the Regional Economic Growth in Thailand

Researcher: Mr. Chakkaphan Chaithat; **Degree:** Master of Economics; **Thesis advisors:**

(1) Dr. Suchada Tungthangthum, Associate Professor; (2) Pruch Praapporapak, Assistant Professor;

Academic year:2006

ABSTRACT

This research was aimed to analyse the government budgetary expenditure on the economic growth (rate) in each region of Thailand by utilising the Function Log-Lin model to analyse data in forms of multiple regression analysis (with) the use of the Ordinary Least Square (OLS) in parameter estimation. To explicate the statistical relationship, the economic growth rate in each region of Thailand was employed as a dependent variable and the government budgetary expenditure by Functional Classification was used as an independent variable.

From the descriptive analysis, it was found that from the 5th up to the first three years of 9th Economic and Social Development Plan, the government budget has been accounted for 22.61 percent of the average Gross Domestic Product (GDP). The proportion of government budgetary expenditure based on the Functional Classification indicated that the government has been focusing mostly on the Economic and Education Services, Health and Welfare, and Debt Services with the average percentage at 5.07, 4.80, 3.50 and 2.85 of the GDP respectively. When comparing the change in the proportion of regional product per GDP at the end of 5th Economic and Social Development Plan with the first quarter of 9th development plan, it can be concluded that the economic growth in Bangkok and Vicinities, Western Region, Northeastern Region, Northern Region, and Southern Region has fallen by 1.59, 1.45, 3.83, 3.38 and 0.77percent respectively. For the Central Region and Eastern Region, it has risen by 4.34 and 6.68 percent respectively. Also, it was found that the government budgetary expenditure for Economic Services, Education Services and Debt Services had a positive relationship with the economic growth rate in each region at the statistically significant level of 0.05 .

Keywords : Government Budgetary Expenditure by Functional Classification, Gross Regional Product

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ตังทางธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชญ์ ปราบปรบักษ์ ตลอดจน คณาจารย์และเจ้าหน้าที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ดูแล แก้ไข ให้การปรึกษา และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มา โดยตลอดจนสามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์มนชิตา เจียรไพศาลเจริญ ซึ่งให้ความกรุณา เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ที่ให้ความเอื้อเฟื้อเพื่อข้อมูลสำคัญต่างๆ ที่จำเป็น รวมถึงผู้แต่งหนังสือและเอกสารที่อ้างอิงในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้แก่บิดา มารดา พี่น้อง คณาจารย์ ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เขียน หากเกิดข้อผิดพลาดประการใดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

จักรพันธ์ ชัยทัศน์

พ.ศ. 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
วิธีการวิจัย	6
บทที่ 2 แนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาลกับความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ	7
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
บทที่ 3 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในระดับภาคของประเทศ	14
ลักษณะทั่วไปของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล	14
การจำแนกประเภทของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล	15
การเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกับความเจริญ เติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค	26
บทที่ 4 แบบจำลองและผลการวิจัย	67
แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย	67
ข้อมูลและที่มาของข้อมูล	70
ผลการวิจัย	73

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	82
ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	87
ประวัติผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	
เป้าหมายและอัตราการเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นจริงในแผนพัฒนา ฉบับที่ 1-9	3
ตารางที่ 1.2	
ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของกรุงเทพฯ และปริมณฑล กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5-9	3
ตารางที่ 3.1	
งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวมและรายจ่ายจริง ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5-9	28
ตารางที่ 3.2	
งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	33
ตารางที่ 3.3	
สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานคิดเป็น ร้อยละต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	33
ตารางที่ 3.4	
งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	34
ตารางที่ 3.5	
ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	35
ตารางที่ 3.6	
สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	35
ตารางที่ 3.7	
รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	36
ตารางที่ 3.8	
งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	40
ตารางที่ 3.9	
สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน คิดเป็นร้อยละต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	40
ตารางที่ 3.10	
งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	41
ตารางที่ 3.11	
ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	42
ตารางที่ 3.12	
สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	42

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 3.13	รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6..... 43
ตารางที่ 3.14	งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7..... 47
ตารางที่ 3.15	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน คิดเป็นร้อยละต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7..... 47
ตารางที่ 3.16	งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7..... 48
ตารางที่ 3.17	ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7..... 49
ตารางที่ 3.18	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7..... 49
ตารางที่ 3.19	รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7..... 50
ตารางที่ 3.20	งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8..... 54
ตารางที่ 3.21	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน คิดเป็นร้อยละต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8..... 55
ตารางที่ 3.22	งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8..... 56
ตารางที่ 3.23	ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8..... 57
ตารางที่ 3.24	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8..... 57
ตารางที่ 3.25	รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8..... 58
ตารางที่ 3.26	งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานในช่วง 3 ปีแรก ของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9..... 62
ตารางที่ 3.27	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน คิดเป็นร้อยละต่อ GDP ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9..... 63

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 3.28	งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9.....	63
ตารางที่ 3.29	ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9.....	64
ตารางที่ 3.30	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9....	64
ตารางที่ 3.31	รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9.....	65
ตารางที่ 3.32	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5-9	66
ตารางที่ 3.33	ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของกรุงเทพฯ และปริมณฑล กับผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวในภาคต่างๆ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 เปรียบเทียบ กับช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9.....	66
ตารางที่ 4.1	งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในปี งบประมาณ 2525-2547.....	71
ตารางที่ 4.2	ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในปี พ.ศ. 2525-2547.....	72
ตารางที่ 4.3	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะ งานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑล.....	73
ตารางที่ 4.4	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะ งานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคกลาง.....	74
ตารางที่ 4.5	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะ งานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคตะวันออก.....	75
ตารางที่ 4.6	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะ งานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคตะวันตก.....	76
ตารางที่ 4.7	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะ งานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	77
ตารางที่ 4.8	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะ งานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคเหนือ.....	78

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่ 4.9	ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะ งานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคได้.....	79
ตารางที่ 5.1	ผลของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่อ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค.....	83
ตารางที่ 5.2	อันดับผลของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค.....	83

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1	การขยายตัวของรายได้ประชาชาติเนื่องจากการทำงานของตัวทวี รายจ่ายของรัฐบาล..... 9
ภาพที่ 3.1	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5..... 30
ภาพที่ 3.2	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5..... 32
ภาพที่ 3.3	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5..... 32
ภาพที่ 3.4	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6..... 37
ภาพที่ 3.5	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6..... 39
ภาพที่ 3.6	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6..... 39
ภาพที่ 3.7	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7..... 44
ภาพที่ 3.8	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7..... 46
ภาพที่ 3.9	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7..... 46
ภาพที่ 3.10	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8..... 51
ภาพที่ 3.11	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8..... 53
ภาพที่ 3.12	สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8..... 54
ภาพที่ 3.13	สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในช่วง 3 ปีแรกของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9..... 59

สารบัญภาพ(ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 3.14 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9.....	61
ภาพที่ 3.15 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9.....	62

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศไทย

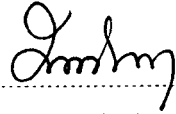
ชื่อและนามสกุล นายจักรพันธ์ ชัยทัศน์

แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

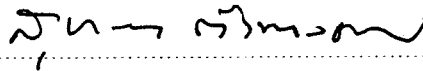
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชญ์ ปราบปรบักษ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

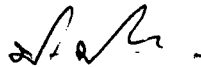
ประธานกรรมการ

(อาจารย์มนชิตา เจียรไพศาลเจริญ)

กรรมการ

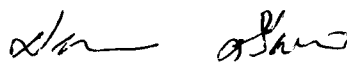
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ตั้งทางธรรม)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชญ์ ปราบปรบักษ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 19 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลเป็นองค์กรทางการเมือง มีหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของประเทศชาติและประโยชน์สุขของประชาชนโดยส่วนรวม ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็เป็นองค์กรหรือหน่วยทางเศรษฐกิจ (Economic Unit) ที่เรียกว่าภาครัฐ (Public Sector) แยกออกจากภาคเอกชน (Private Sector) ในภาพรวมของระบบเศรษฐกิจของประเทศ ภาครัฐก็แข่งขันกับภาคเอกชนในการใช้ทรัพยากรของประเทศในหลายด้าน อาทิ ด้านการบริโภค การลงทุน และการออม (อรัญ ธรรมโน 2548 : 14) ดังนั้น รัฐบาลจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ดังที่ผ่านมามาดจะเห็นได้ว่า รัฐบาล ได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับแรก ปี พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบัน โดยทั่วไปบทบาทหน้าที่หลักๆ ที่สำคัญของรัฐบาลมีอยู่ 3 ประการ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม 2543 : 7) ดังนี้ คือ (1) หน้าที่ในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคม (Allocation Function) ทั้งนี้เป็นเพราะทรัพยากรของประเทศมีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้น รัฐบาลจะต้องจัดสรรการใช้ทรัพยากรให้ตอบสนองความต้องการของสังคมส่วนรวมได้ เช่น รัฐบาลต้องจัดหาสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของสังคม (2) หน้าที่ในการกระจายรายได้และความมั่งคั่งของสังคม (Distribution Function) เพื่อให้สังคมส่วนรวมมีฐานะและความเป็นอยู่อย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงสวัสดิการส่วนรวมที่ประชาชนพึงได้รับ เช่น การเร่งพัฒนาชนบทที่ห่างไกลให้มีความเจริญโดยการจัดให้มีถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และบริการด้านการรักษาพยาบาล เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนในภาคต่างๆ ของประเทศให้ดีขึ้น (3) หน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ (Stabilization Function) การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจก็เพื่อลดผลกระทบจาก วัฏจักรทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การป้องกันไม่ให้เกิดการว่างงานสูงเกินไป การรักษาระดับราคาสินค้าทั่วไปเพื่อป้องกันปัญหาเงินเฟ้อ การไม่ให้มีการขาดดุลการค้ามากเกินไป และการกำหนดเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่เหมาะสม เป็นต้น

ในการทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลจำเป็นต้องอาศัยมาตรการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจของประเทศ หนึ่งในมาตรการที่สำคัญของรัฐบาล คือ การใช้จ่ายของรัฐบาล เพราะการใช้จ่ายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ สามารถพิจารณาได้จากสมการผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ในระบบเศรษฐกิจแบบปิด คือ $GDP = C + I + G$ ซึ่ง GDP จะประกอบด้วย การบริโภคของภาคประชาชน (Consumption : C) การลงทุนของภาคเอกชน (Investment : I) และการใช้จ่ายของรัฐบาล (Government Expenditure : G) ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นองค์ประกอบของอุปสงค์มวลรวม (Aggregate Demand : AD) สามารถอธิบายได้ว่า การใช้จ่ายของรัฐบาล (G) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) นอกจากนี้การใช้จ่ายของรัฐบาลยังมีค่าของตัวทวี (Multiplier) ที่จะส่งผลให้ GDP เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นมากกว่า การใช้จ่ายของรัฐบาลอีกด้วย

จากความสำคัญของการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เป็นเหตุผลหนึ่งซึ่งทำให้รัฐบาลต้องจัดทำงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีเป็นจำนวนเงินมหาศาล เพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เกิดความเจริญเติบโตตามเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ และที่ผ่านมามีผลของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงก็ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่วางไว้มาโดยตลอด (ตารางที่ 1.1) เมื่อพิจารณาถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ พบว่า ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การวางแผนพัฒนาเมืองหลักขึ้นมาในแต่ละภูมิภาค เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคต่างๆ เพื่อลดปัญหาการเจริญเติบโตที่กระจุกตัวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเมื่อพิจารณาผลของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 จนถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 พบว่า ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยต่อหัวของภาคที่สูงที่สุด คือ กรุงเทพฯ และปริมณฑล กับภาคที่มีผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยต่อหัวต่ำที่สุด คือ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ (ตารางที่ 1.2) ปรากฏว่า ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 มีความแตกต่างกัน 6.78 เท่า เพิ่มขึ้นเป็น 9.65 12.24 14.47 และ 15.14 เท่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 7 8 และ 9 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาร่วมกับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ของประเทศที่ยังไม่ดีขึ้นแล้ว แสดงให้เห็นว่ายุทธศาสตร์การกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของรัฐบาลอาจเกิดปัญหาบางประการ หรืออาจเป็นเพราะรายจ่ายของรัฐบาลจำนวนมากนั้นเป็นการ

ใช้จ่ายในแผนงาน/ งาน/ โครงการ ในกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือกิจกรรมบางอย่างที่มีความสำคัญควรได้ทำในระดับที่สูงขึ้นแต่ก็ไม่สามารถทำได้ (ไกรยุทธ ธีรยา คีรินทร์ 2536 : 117)

ตารางที่ 1.1 เป้าหมายและอัตราการเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นจริงในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-9

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9*
เป้าหมายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ(1)	8.1	7.2	7.0	7.0	6.6	5.0	8.2	8.0	4.0-5.0
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริง (2)	7.9	7.2	6.6	7.1	5.4	10.9	8.1	-0.1	6.1

ที่มา : (1) ปราวณี ทินกร (2545) "ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในช่วงสี่ทศวรรษของการพัฒนาประเทศ" : 2504-2544. วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 20 (มิถุนายน - กันยายน 2545) ข้อมูลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-4
(2) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp ข้อมูลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-9

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางที่ 1.2 ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของกรุงเทพฯ และปริมณฑล กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ของประเทศ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-9

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่	5	6	7	8	9*
ความแตกต่าง (1)	6.78 เท่า	9.65 เท่า	12.24 เท่า	14.47 เท่า	15.14 เท่า
ค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (2)	2529 = 0.504	2533 = 0.524	2537 = 0.527	2529 = 0.511	2545 = 0.501
(Gini Coefficient)	2531 = 0.491	2535 = 0.536	2539 = 0.515	2543 = 0.525	

ที่มา : (1) คำานวนจาก ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของกรุงเทพฯ และปริมณฑล/ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวเฉลี่ยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(2) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2541) รายงานการศึกษา "การวิเคราะห์การกระจายรายได้ตามมิติของเป้าหมายในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7" ข้อมูลปี 2529-2531
สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547) "ประมวลผลข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน" โดยสำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนาศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูลปี 2533-2545

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นประเด็นในการศึกษาวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ซึ่งเป็นแผนพัฒนาฯ ฉบับแรก ที่ให้ความสำคัญกับการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาค และได้เลือกประเภทการใช้จ่ายของรัฐบาลตาม

ลักษณะงาน เพราะมีความสำคัญต่อนโยบายการวางแผนพัฒนาฯ โดยตรง โดยผู้วิจัยได้เลือกงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ดังนี้

(1) ด้านการเศรษฐกิจ เป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อเพลิงและพลังงาน การเกษตร การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรมและการโยธา การคมนาคม ขนส่งและสื่อสาร และการบริการเศรษฐกิจอื่น

(2) ด้านการศึกษา เป็นรายจ่ายเกี่ยวกับการศึกษาทุกระดับ เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนา ระดับการศึกษาให้แก่ประชาชนให้ เป็นแรงงานหลักในการพัฒนาประเทศ

(3) ด้านการสาธารณสุขและสาธารณสุขการ เป็นรายจ่ายเกี่ยวกับ งานโรงพยาบาล ทั่วไปงานบริการสาธารณสุข งานวิจัยสาธารณสุข งานอุปกรณ์การแพทย์ และการสังคม สงเคราะห์ สวัสดิการสังคม การเคหะและชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในแง่การทำให้ประชาชนมี สุขภาพอนามัยที่ดี และมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อให้เกิดรายได้สูงขึ้น และ

(4) ด้านการชำระหนี้เงินกู้ การใช้จ่ายประเภทนี้มีปัญหาเกี่ยวกับว่าประโยชน์ที่แท้จริง จะตกอยู่กับใคร เพราะผลกระทบจากการชำระหนี้เงินกู้ของรัฐบาล อาจเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ อาทิ เงินที่ใช้เป็นค่าตอบแทนเงินลงทุนที่รัฐบาลกู้มาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าสาธารณะบางอย่าง เพราะฉะนั้น ประโยชน์ที่แท้จริงน่าจะอยู่ในรูปการบริโภคสินค้า หรือบริการที่เป็นผลมาจากการใช้ เงินกู้นั้นเอง หรือเงินที่ใช้ชำระหนี้เงินกู้ คือ เงินตอบแทนที่รัฐบาลมอบให้กับผู้ที่มีเงินแล้วไม่ใช่แต่นำมาให้รัฐบาลกู้ ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนจากรัฐบาลในรูปดอกเบี้ย หรืออีกในรูปแบบหนึ่ง การชำระหนี้เงินกู้ คือ การให้สิ่งตอบแทนแก่ผู้ให้กู้โดยไม่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่เรียกว่าการ ให้โดยตรง (Direct Transfer) ซึ่งผู้ได้รับเงิน คือ ผู้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง (เมธี ครองแก้ว 2523 : 69) และในความเป็นจริงงบประมาณรายจ่ายนี้จะเป็นค่าดอกเบี้ยเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประโยชน์ก็จะ ตกแก่ผู้รับประโยชน์โดยตรง

จากการทบทวนผลงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่พบงานวิจัยใดที่ทำการศึกษาในช่วงเวลา ดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดทำ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลได้อีกทางหนึ่ง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล การขยายตัวของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศไทย ได้ทำการศึกษาเฉพาะงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และด้านการชำระหนี้เงินกู้ โดยทำการศึกษาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 หรือในงบประมาณ 2524-2547 และได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 7 ภาค ตามสำนักงานสถิติแห่งชาติ คือ (1) กรุงเทพฯ และปริมณฑล (2) ภาคกลาง (3) ภาคตะวันออก (4) ภาคตะวันตก (5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (6) ภาคเหนือ และ (7) ภาคใต้ โดยการวิจัยครั้งนี้ มิได้รวมปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะต้องการทราบถึงผลกระทบของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศเพียงปัจจัยเดียว

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน รวมถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับ

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลให้สอดคล้องกับการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ และมีความเป็นธรรมมากขึ้น

5. วิธีกรวิจัย

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้นำข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ตั้งแต่ปี 2525-2547 รวม 23 ปี โดยรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล จากสำนักงบประมาณ ผลิตภัณฑ์ภาคและผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดัชนีราคาผู้บริโภค จากสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า เป็นต้น

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวม งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ผลิตภัณฑ์ภาค และผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวตั้งแต่ปี 2525-2547 (2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ โดยการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในรูปแบบ Log - Lin Model และประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS)

บทที่ 2

แนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นแนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเริ่มจากทฤษฎีของ Wagner ที่เชื่อว่าบทบาทของรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจจะขึ้นอยู่กับขนาดของกิจกรรมของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ ถ้าระบบเศรษฐกิจที่รัฐบาลมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจมาก การใช้จ่ายของรัฐบาลก็จะมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากเช่นกัน กล่าวคือ เมื่อประเทศมีการพัฒนามากขึ้นจะทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลมากขึ้น และทฤษฎีของ Keynes ที่เชื่อว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลสามารถทำให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโต ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น และสำหรับส่วนที่สองจะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้

1. แนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาลกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

1.1 แนวคิดทฤษฎีของ Wagner Adolph Wagner เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมัน ได้ศึกษาเรื่องแนวโน้มรายจ่ายของรัฐบาลในทศวรรษที่ 1890 โดยสังเกตจากประสบการณ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศอังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจกับการขยายตัวของขนาดภาครัฐบาล และได้นำเสนอกฎการเพิ่มขึ้นของปริมาณการใช้จ่ายของรัฐบาล หรือที่เรียกว่า Wagner's Law of Public Expenditure หมายถึง บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจจะขึ้นอยู่กับขนาดของกิจกรรมของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจที่รัฐบาลมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจมาก การใช้จ่ายของรัฐบาลก็จะมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากเช่นกัน เพราะการขยายตัวของกิจกรรมของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นเกิดขึ้นเป็นระยะๆ เสมอ อาทิเช่น การขยายตัวในภาพรวม หมายถึง การขยายกิจกรรมใหม่ๆ ที่รัฐบาลต้องทำเพิ่มมากขึ้น และการดูแลกิจกรรมส่วนย่อยๆ หมายถึง การทำกิจกรรมทั้งเก่าและใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และสมบูรณ์มากขึ้น (William H Anderson 1973 : 57-59) ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวเป็นทฤษฎีของการขยายขอบเขตกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยแบ่งการใช้จ่ายของรัฐบาลออกเป็น 4 หมวด คือ (1) การป้องกันประเทศ (2) การบริหารงานทั่วไป (3) การเศรษฐกิจ และ (4) การศึกษา ซึ่งหมวดการใช้จ่ายเหล่านี้จะเพิ่มตามผลิตภัณฑ์ประชาชาติ สามารถนำมาเขียน

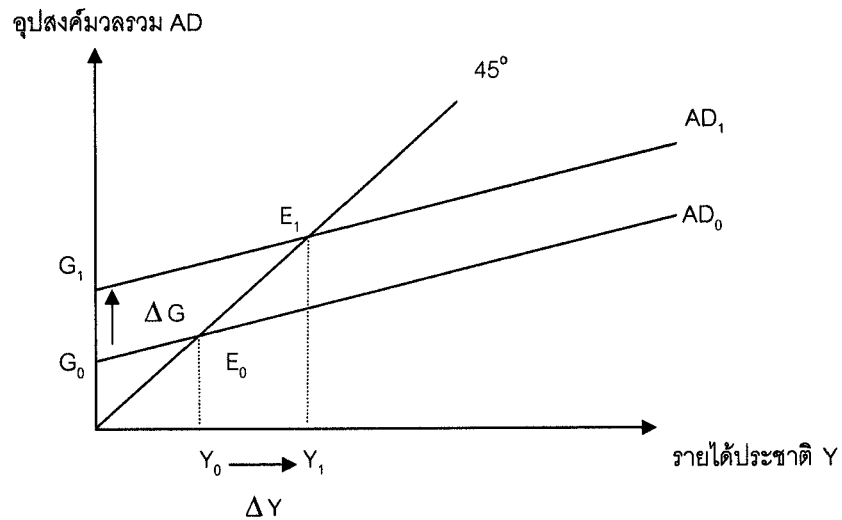
เป็นฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้ $G = f(\text{GNP})$ โดยที่ G = รายจ่ายของรัฐบาล GNP = ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ ซึ่งหมายความว่า GNP เป็นตัวกำหนดรายจ่ายของรัฐบาลนั่นเอง Wagner ได้ให้เหตุผลสนับสนุนไว้ว่า เมื่อกิจกรรมต่างๆ ทำให้ประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จะทำให้รายได้ของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น อุปสงค์ต่อสินค้าสาธารณะในด้านต่างๆ เช่น การป้องกันประเทศ การให้การศึกษา การบริการสาธารณสุข ก็จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย และทำให้รายจ่ายของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้น (สมชัย สัจจพงษ์ 2544 : 60)

1.2 แนวคิดทางทฤษฎีของ Keynes ในปี 1936 นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ John Maynard Keynes ได้นำเสนอผลงานสำคัญ คือ ทฤษฎีทั่วไปว่าด้วยการจ้างงาน อัตราดอกเบี้ย และเงินตรา (General Theory of Employment, Interest and Money) เขาชี้ให้เห็นว่าระบบเศรษฐกิจทุนนิยมมีแนวโน้มก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน และมองว่าการใช้จ่ายรวมหรืออุปสงค์รวมในระบบเศรษฐกิจ (Aggregate Demand) เป็นตัวกำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และให้ความสำคัญอย่างมากกับการใช้จ่ายของรัฐบาล โดยถือว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจฟื้นตัวและเติบโตขึ้น Keynes เสนอว่า รัฐบาลควรเพิ่มการใช้จ่ายมากขึ้น อาทิ การอนุมัติเงินช่วยเหลือในรูปของรัฐสวัสดิการต่างๆ การให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านการเกษตร ด้านการก่อสร้างสาธารณูปโภค ตลอดจนการให้สวัสดิการแก่ผู้ว่างงาน เป็นต้น แนวคิดทางทฤษฎีของ Keynes จึงเป็นหลักการใหม่ที่เชื่อมั่นในความสามารถของรัฐบาลในการเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจโดยการใช้นโยบายการคลังเป็นเครื่องมือในการบริหารทางเศรษฐกิจส่วนรวม

ทฤษฎีของ Keynes สามารถนำมาอธิบายผลของการขยายตัวของรายจ่ายรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ดังภาพที่ 2.1 ซึ่งแสดงถึงผลจากการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล ΔG จะส่งผลให้อุปสงค์มวลรวมในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยเส้นอุปสงค์มวลรวม AD_0 จะเลื่อนขึ้นเป็น AD_1 ทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นจาก Y_0 เป็น Y_1 หรือ ΔY สามารถสรุปได้ว่าการปรับตัวของรายได้ประชาชาติ (ΔY) จะมีการปรับตัวที่สูงกว่าการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายของรัฐบาล (ΔG) ก็เพราะว่ามีผลของตัวทวีของรายจ่ายของรัฐบาล กล่าวคือ เมื่อรายจ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นมากกว่า 1 หน่วย โดยสามารถอธิบายเป็นสมการได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{จาก } Y &= C + I + G \\
 C &= C_0 + cY_d = C_0 + c(Y - tY) \\
 Y &= C_0 + c(Y - tY) + I + G \\
 \Delta Y &= c(1-t)\Delta Y + \Delta I + \Delta G \\
 \Delta Y - c(1-t)\Delta Y &= \Delta I + \Delta G \\
 [(1-c(1-t))\Delta Y] &= \Delta I + \Delta G \\
 \Delta Y &= \frac{1}{1-c(1-t)} (\Delta I + \Delta G)
 \end{aligned}$$

นั่นคือ ถ้ารายจ่ายของรัฐบาลเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ ΔG รายได้ประชาชาติจะเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ $\Delta Y = \alpha \cdot \Delta g$ โดยตัวทวีหรือ α มีค่าเท่ากับ $\frac{1}{1-c(1-t)}$

ภาพที่ 2.1 การขยายตัวของรายได้ประชาชาติเนื่องจากการทำงานของตัวทวีรายจ่ายของรัฐบาล

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีผู้ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

Landau Daniel (1983) ศึกษาเรื่อง Government Expenditure and Economic Growth : A Cross - Section Study โดยการใช้ข้อมูลภาคตัดขวางจำนวน 96 ประเทศ ที่มีรายได้ต่อหัวแตกต่างกัน โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) ประเทศที่มีรายได้สูง (2) ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และ (3) ประเทศที่มีรายได้ต่ำ ระหว่างปี ค.ศ.1961-1976 โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายด้านการบริโภคของรัฐบาล (Government Consumption Expenditure) กับอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวที่แท้จริงของประเทศ (Per Capita Real GDP) ผลการศึกษาพบว่า ประเทศที่มีรายได้ต่อหัวต่ำจะมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ช้ากว่าประเทศที่มีรายได้ต่อหัวสูง และประเทศที่มีรายได้ต่อหัวต่ำจะมีการลงทุนทางด้านการศึกษาต่ำกว่าประเทศที่มีรายได้ต่อหัวสูง และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายของรัฐบาลด้านการบริโภคกับอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวที่แท้จริงของกลุ่มประเทศทั้งหมดที่ทำการศึกษา พบว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวที่แท้จริงของกลุ่มประเทศที่ทำการศึกษาทั้งหมด ยกเว้นกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางตรงข้ามนั้นขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจ และการเติบโตของขนาดรัฐบาลที่ส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

วรรณภา ไชคบรรดาลสุข (2530) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทศวรรษมีประเภทรุ่นระหว่างปี พ.ศ. 2513-2528 รวมทั้งหมด 16 ปี และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) โดยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วน คือ ในส่วนแรก เป็นการวิเคราะห์ในระดับประเทศ โดยกำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และตัวแปรอิสระคือ งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน และกำหนดให้ตัวแปรอิสระมีความล่าช้าของเวลา (Lag) เท่ากับ 1 ปี ผลการศึกษา พบว่า รายจ่ายด้านการสาธารณสุข และรายจ่ายด้านการ

ชำระหนี้เงินกู้ภายในประเทศเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนที่สอง การวิเคราะห์ในระดับภาคของประเทศ กำหนดตัวแปรตามคือ ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ และตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน โดยกำหนดตัวแปรอิสระมีความล่าช้าของเวลา (Lag) เท่ากับ 1 ปี ผลการศึกษา พบว่า รายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ด้านการชำระหนี้เงินกู้ภายในประเทศ และรายจ่ายอื่นๆ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศแตกต่างกันออกไป

ศิวลาภ สิทธิธรรม (2539) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมประเภทอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2520-2537 รวมทั้งหมด 18 ปี นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการถดถอยเชิงซ้อน Multiple Regression Analysis และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) โดยกำหนดตัวแปรตามคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน และกำหนดให้ตัวแปรอิสระมีความล่าช้าของเวลา (Lag) เท่ากับ 1 ปี ผลการศึกษาพบว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการเศรษฐกิจ ด้านการบริหารชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย สามารถอธิบายได้ว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไป เป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล ถือว่าเป็นรายจ่ายที่มีได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง ซึ่งประกอบด้วย งบประมาณรายจ่ายด้านการรักษาความสงบภายใน งบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันประเทศ และงบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไป

James Gwartney (1998) ศึกษาเรื่อง ขนาดและบทบาทของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ร่วมกับ Robert Lawson และ Randall Holcombe โดยใช้ข้อมูลในประเทศกลุ่ม OECD ในปี ค.ศ. 1960-1996 จำนวน 23 ประเทศ ผลการศึกษาพบว่า รัฐบาลสามารถส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตโดยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานหรือการใช้จ่ายสาธารณะ เช่น การสร้างถนน การป้องกันประเทศ เป็นต้น และจากการศึกษา ยังพบว่า การจัดหาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานของระบบเศรษฐกิจและข้อจำกัดของ

รัฐบาลในการจัดหาสินค้าสาธารณะ เป็นปัจจัยในการกำหนดรูปแบบความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเมื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลมีขนาดใหญ่ขึ้นจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของอัตราภาษีและการเป็นหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการลดน้อยถอยลงของอัตราผลตอบแทน (Diminishing Return) รวมทั้งกระบวนการสร้างความมั่งคั่ง (Wealth-Creation Process) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และในที่สุดการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ศิริรักษ์ เสมาเงิน (2542) ศึกษาเรื่อง งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามรายภาคของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมปีประเภทอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2520-2539 รวมทั้งหมด 20 ปี นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) กำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ และได้กำหนดตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจ 4 สาขา คือ (1) สาขาเกษตรกรรม (2) สาขาการขนส่งสื่อสาร (3) สาขาอุตสาหกรรม และ (4) สาขาการพลังงาน โดยกำหนดตัวแปรอิสระมีความล่าช้าของเวลา(Lag) เท่ากับ 1 ปี ผลการศึกษา พบว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจทั้ง 4 สาขามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ภาคต่างๆ ของประเทศ

ศุภกร วรฤทธิ์ (2546) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมปีประเภทอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2523-2545 รวมทั้งหมด 23 ปี นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้วยวิธีการทดสอบ Granger Causality โดยกำหนดตัวแปรตาม คือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลตามลักษณะสินค้าและบริการ ผลการศึกษา พบว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านบริการทางเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านสินค้าและบริการสาธารณะ มีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน

จากการทบทวนแนวคิดทางทฤษฎีในส่วนแรก พบว่า บทบาทของรัฐบาลในการเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยการใช้จ่ายของรัฐบาลสามารถส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยผ่านการทำงานของตัวทวีของรายจ่ายของรัฐบาล และขนาดของรายจ่ายของรัฐบาลจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปีตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และในส่วนของสองคือ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า รายจ่ายของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถสรุปได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ศึกษาพบว่า การเพิ่มรายจ่ายของรัฐบาลสามารถเพิ่มความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ได้แก่ งานวิจัยของวรรณ (2530) ศิริวิรัช (2542) และศุภกร (2546) และกลุ่มที่สอง ศึกษาพบว่า การเพิ่มรายจ่ายของรัฐบาลส่งผลเสียต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่งานวิจัยของ Daniel (1993) ที่ศึกษาพบว่า การใช้จ่ายของรัฐบาลด้านการบริโภคมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของกลุ่มประเทศบางกลุ่มที่ทำการศึกษา อาจเป็นเพราะการเติบโตของขนาดรัฐบาลที่ส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ศิวลาภ (2539) ที่ศึกษาพบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ อาจเป็นเพราะว่างบประมาณดังกล่าวเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล ซึ่งถือว่าเป็นรายจ่ายที่มีได้ก่อให้เกิดการเพิ่มทุนประสิทธิภาพทางการผลิต และ Gwartney (1998) ที่ศึกษาพบว่า เมื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลมีขนาดใหญ่ขึ้นจะก่อให้เกิดการลดน้อยถอยลงของอัตราผลตอบแทน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และในที่สุดการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

บทที่ 3

งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล และความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ

ในบทนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ในส่วนแรกศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล การจำแนกประเภทของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล และส่วนที่ 2 ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ

1. ลักษณะทั่วไปของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล

งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล หมายถึง การวางแผนการจัดสรรทรัพยากรเพื่อนำไปพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เรียกว่า งบประมาณ โดยงบประมาณจะมีระยะเวลา 12 เดือน โดยเริ่มต้นจากวันที่ 1 ตุลาคม สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป ยกตัวอย่างเช่น งบประมาณประจำปี 2549 จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2548 ไปสิ้นสุด วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2549 เป็นต้น โดยทั่วไปงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลสามารถจำแนกตามผลที่มีต่อการเพิ่มพูนภาคการผลิตของประเทศออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) รายจ่ายที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง (Productive Expenditure) เป็นการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาล ที่จะช่วยให้ประเทศมีจำนวนสินค้านำเข้า (Capital Stock) และมีความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวในการผลิตเพิ่มขึ้นในอนาคต เช่น งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และงบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งรายจ่ายดังกล่าวเป็นรายจ่ายที่สำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และ(2) รายจ่ายที่ไม่ได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง (Unproductive Expenditure) เป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล อาทิ งบประมาณรายจ่ายด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ งบประมาณรายจ่ายด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นต้น ซึ่งการใช้จ่ายลักษณะนี้สำคัญมากต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เพราะว่าจำนวนทรัพยากรของประเทศมีจำกัด ถ้ารัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายในด้านนี้มากเกินไปจะมีผลให้งบประมาณการใช้จ่ายในด้านที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรงลดลงไปด้วย

2. การจำแนกประเภทของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล

2.1 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามโครงสร้างแผนงาน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

2.1.1 กลุ่มภารกิจทางการบริหาร

1) ด้านการบริหารงานของรัฐ เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ และนโยบายพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม มีการตรวจสอบของประชาชน และรับข้อมูลข่าวสารถึงความคืบหน้าในการบริหารงานภาครัฐ

2) ด้านการพัฒนาระบบการเมือง เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อสนับสนุน และพัฒนาระบบการเมืองไทย

3) ด้านการสนับสนุนกิจการในพระองค์ เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อสนับสนุนกิจการส่วนพระองค์และโครงการตามพระราชดำริ

2.1.2 กลุ่มภารกิจทางเศรษฐกิจ

1) ด้านการผลิตและสร้างรายได้ เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อส่งเสริมการผลิตเพื่อสร้างรายได้ และเสริมสร้างเสถียรภาพการแข่งขัน

2) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการพลังงาน เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อดูแลพัฒนาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในประเทศอย่างยั่งยืน

3) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4) ด้านการขนส่ง เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านการคมนาคมและขนส่ง และเพิ่มประสิทธิภาพการทำธุรกิจและศูนย์กลางเครือข่ายการคมนาคมขนส่งของภูมิภาค

5) ด้านการบริหารรายได้และรายจ่ายของรัฐ เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อบริหารรายได้และรายจ่ายของรัฐให้มีประสิทธิภาพ และมีเสถียรภาพทางการเงินการคลัง

2.1.3 กลุ่มภารกิจทางสังคม

1) ด้านการพัฒนาประชากร เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาประชากรให้มีสุขภาพ มีความรู้ ความคิดกว้างไกล มีพละนาถัยและมีศักยภาพด้านกีฬา และมีวัฒนธรรมที่ดีงาม เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ เป็นสังคมแห่งความรู้คู่คุณธรรมพร้อม

นำประเทศไปสู่ความมั่งคั่ง มีชื่อเสียง เกียรติและศักดิ์ศรี สามารถดำรงตนร่วมกับสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

2) *ด้านการบริการสังคมและชุมชน* เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดระเบียบสังคม ความเป็นธรรมในการดำเนินชีวิต พัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความทำงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาสังคม

2.1.4 *กลุ่มภารกิจทางความมั่นคง* เป็นงบประมาณรายจ่ายเพื่อความมั่นคงของชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์ การรักษาอธิปไตย การจัดระเบียบสังคม เสริมสร้างความสงบสุขของสังคมเพื่อให้ประชาชนมีความมั่งคั่งและประเทศชาติมีความมั่นคง

2.2 *งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน* งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน หมายถึง การจำแนกรายจ่ายในงบประมาณออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะงานที่รัฐบาลจะดำเนินการในแต่ละด้าน ซึ่งมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน โดยรวมรายจ่ายสำหรับงานที่มีลักษณะเดียวกันที่กระจายอยู่ในหน่วยงานต่างๆ เข้าไว้เป็นหมวดหมู่ภายใต้หัวข้อเดียวกันสำหรับประเทศไทยได้จำแนกงบประมาณรายจ่ายตามลักษณะงานออกเป็น 8 ประเภท ในปี พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา ตามหลักการของสำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ดังนี้ (1) ด้านการเศรษฐกิจ (2) ด้านการศึกษา (3) ด้านการสาธารณสุขและสาธารณสุขการ (4) ด้านการป้องกันประเทศ (5) ด้านการรักษาความสงบภายใน (6) ด้านบริหารทั่วไป (7) ด้านการชำระหนี้เงินกู้ และ (8) ด้านอื่นๆ และตั้งแต่ปีงบประมาณ 2535 เป็นต้นมา สำนักงานงบประมาณได้ปรับปรุงระบบการจำแนกงบประมาณรายจ่ายตามลักษณะงานตามหลักการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยจำแนกตามลักษณะงานตามระบบ Government Finance Statistic หรือ GFS ที่กำหนดการจำแนกกิจกรรมของรัฐบาลไว้ 14 ด้าน ภายใต้ลักษณะงาน 4 ประเภท คือ (1) ประเภทการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย การบริหารทั่วไป การป้องกันประเทศ และการรักษาความสงบภายใน (2) ประเภทการบริหารชุมชนและสังคม ประกอบด้วย การศึกษา การสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การเคหะชุมชน และการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ (3) ประเภทการเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การเชื้อเพลิงและพลังงาน การเกษตร การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรมและโยธา การคมนาคมขนส่ง และสื่อสาร และการบริการเศรษฐกิจอื่น และ (4) ประเภทการดำเนินงานอื่นๆ สามารถอธิบายรายละเอียด ได้ดังนี้

2.2.1 การบริหารทั่วไป

1) การบริหารทั่วไป

- (1) องค์การบริหารของรัฐ การบริหารงานคลัง การบริหารงานต่างประเทศ และการบริหารงานอื่น
- (2) ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศกำลังพัฒนา ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจผ่านองค์การระหว่างประเทศ และความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอื่น
- (3) งานวิจัยพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี งานวิจัยพื้นฐานทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สหสาขาวิชาการพื้นฐาน งานวิจัย และงานวิจัยพื้นฐานอื่น
- (4) การบริหารงานบุคคล งานวางแผนและสถิติ และการบริหารงานทั่วไปอื่น
- (5) การบริหารทั่วไปอื่น เช่น งานส่วนใหญ่ของกรมที่ดิน งานการจัดการเลือกตั้ง และงานบัตรประจำตัวประชาชน และการวิจัยประยุกต์ที่ไม่อาจจัดเข้าด้านใดด้านหนึ่งได้

2) การป้องกันประเทศ

- (1) งานกองทัพ การรักษาดินแดน งานกองทัพ และรักษาดินแดนอื่น
- (2) ความช่วยเหลือทางการทหารแก่ต่างประเทศ การช่วยเหลือในรูปแบบเงิน ให้เปล่า เงินยืม และกำลังพลแก่รัฐบาลต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ
- (3) การวิจัยประยุกต์และการพัฒนาอาวุธยุทธโปกรณ์ เป็นงานวิจัยและพัฒนาอาวุธยุทธโปกรณ์ เพื่อใช้ในกิจการของกองทัพและรักษาดินแดน
- (4) การป้องกันอื่น ประกอบด้วยงานบริหารทั่วไป งานจัดเก็บสถิติ งานงบประมาณ ยกเว้นงานสงครามที่ทหารผ่านศึก ซึ่งอยู่ในด้านสังคมสงเคราะห์

3) การรักษาความสงบภายใน

- (1) งานตำรวจ งานป้องกันอัคคีภัย งานตำรวจ และป้องกันอัคคีภัยอื่น
- (2) งานตุลาการ เช่น คณะกรรมการพิจารณาข้อพิพาทแรงงาน คณะกรรมการพิจารณาอัตราค่าสาธารณูปโภค จะจำแนกภายใต้หัวข้อที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้งานตุลาการให้รวมถึงงานอัยการ
- (3) งานราชทัณฑ์ เช่น สถานพินิจคดีเด็กและเยาวชน
- (4) งานรักษาความสงบภายในอื่น งานวิจัยทดลอง และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่าง งานตำรวจ ราชทัณฑ์ และตุลาการ การบริหารทั่วไป ในเรื่องกฎ ระเบียบ

และกิจกรรมสนับสนุนความมั่นคงปลอดภัยในสังคม การพัฒนานโยบายส่วนรวมที่เกี่ยวข้องและ การบริการข่าวสาร

2.2.2 การบริการชุมชนและสังคม

1) การศึกษา

(1) การศึกษาในระดับเตรียมอนุบาล และประถมศึกษา ที่ดำเนินการโดย สถานศึกษาของรัฐ และให้การอุดหนุนแก่เอกชน รวมทั้งการศึกษาผู้ใหญ่ในระดับดังกล่าว ยกเว้น งานสนับสนุนบริการการศึกษา

(2) ระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย มัธยมศึกษาสายสามัญ อาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาอื่น

(3) ระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา อุดมศึกษาที่ไม่มีปริญญา และอุดมศึกษาอื่น

(4) การศึกษาไม่กำหนดระดับ เป็นการศึกษาซึ่งไม่กำหนดระดับความรู้ ของผู้เข้ารับการศึกษ การศึกษาดังกล่าวจะต้องจัดอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดระยะเวลาและมีความต่อเนื่อง เช่น การศึกษานอกโรงเรียน วิทยาลัยนักบริหาร งานอบรมผู้บริหารการศึกษา

(5) การบริการสนับสนุนการศึกษา เป็นงานการบริหาร กำกับดูแลหรือให้ การบริการในเรื่องอาหาร หอพัก การรักษาพยาบาล และการเดินทาง เป็นต้น

(6) การศึกษาอื่น เช่น งานปรับปรุงหลักสูตร การวิจัยเกี่ยวกับการสอน การบริการข้อมูล และการวางแผนส่วนรวม เป็นต้น

2) การสาธารณสุข

(1) งานโรงพยาบาลทั่วไป งานโรงพยาบาลเฉพาะโรค งานศูนย์อายุรเวช และสูตินรีเวช งานสถานพักฟื้น และงานโรงพยาบาลอื่น

(2) งานสถานพยาบาลผู้ป่วยนอก อาทิจานสถานพยาบาลทั่วไป งาน สถานพยาบาลเฉพาะโรค งานทันตกรรม งานสถานพยาบาลอื่น งานสถานพยาบาลอายุรเวช และ ทันตกรรมอื่น

(3) งานบริการสาธารณสุข เช่น งานธนาคารเลือด การบริการตรวจโรค การป้องกันโรคต่างๆ การคุมกำเนิดและอื่นๆ ซึ่งไม่ได้ดำเนินการในโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล

(4) งานอุปกรณ์การแพทย์ เป็นงานเกี่ยวกับการจัดหาเครื่องมือแพทย์ อุปกรณ์การแพทย์ และอื่นๆ ที่ไม่ได้ดำเนินการโดยโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล

(5) งานวิจัยสาธารณสุข เป็นงานวิจัยเพื่อการป้องกัน วินิจฉัยโรค การรักษาและการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพอื่นๆ รวมทั้งความผิดปกติทางจิต และการป้องกันสุขภาพ โภชนาการ ยา การติดยา และอื่นๆ

(6) งานสาธารณสุขอื่น เช่น การจัดเก็บข้อมูลสถิติ การฝึกอบรม และการจัดทำงบประมาณ เป็นต้น

3) การสังคมสงเคราะห์

(1) การประกันสังคม ประกอบด้วย เงินทดแทนบำเหน็จบำนาญ เงินทดแทนแก่บุคคลทั่วไป เงินทดแทนการตกงาน เงินช่วยเหลือครอบครัวและบุตร เงินช่วยเหลืออื่น และการประกันสังคมอื่น

(2) สวัสดิการสังคม ประกอบด้วย การสงเคราะห์ด้านที่อยู่อาศัย สถานสงเคราะห์เด็ก สถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ สถานสงเคราะห์คนพิการ การสงเคราะห์ด้านอื่น และสวัสดิการสังคมอื่น

(3) การสังคมสงเคราะห์อื่น

4) การเคหะและชุมชน

(1) การเคหะ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาเคหะและ ชุมชนอื่น

(2) การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาที่อยู่อาศัยได้แก่ การจัดระบบประปา บาดาล และอื่นๆ รวมทั้งการวิจัย การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง

(3) การสุขาภิบาล ประกอบด้วย การกำจัดของเสียและระบายน้ำ การควบคุมและกำจัดมลภาวะ และการสุขาภิบาลอื่น

(4) งานไฟฟ้าถนน งานที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐาน ความสว่างบนท้องถนน รวมถึงการออกแบบ ติดตั้ง บำรุงรักษา สำหรับงานก่อสร้างถนนที่มีการจัดระบบไฟฟ้า

(5) การเคหะและชุมชนอื่น

5) การศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ เป็นรายจ่ายเกี่ยวกับการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ การกีฬา การกระจายเสียงและวัฒนธรรม และการบริการชุมชนอื่นๆ

2.2.3 การเศรษฐกิจ

1) การเชื้อเพลิงและพลังงาน

(1) งานเชื้อเพลิง อาทิ การทำเหมืองถ่านหิน และแร่ที่เป็นเชื้อเพลิง งานปิโตรเลียมและก๊าซ งานเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ และงานเชื้อเพลิงอื่น

(2) การไฟฟ้าและพลังงานอื่น อาทิ การไฟฟ้า งานพลังงานความร้อน และงานพลังงานไฟฟ้าและพลังงานอื่น

(3) งานเชื้อเพลิงและพลังงานอื่น

2) การเกษตร

(1) การจัดการที่ดิน การปฏิรูปที่ดินและการจัดที่ทำกิน การพยุราคา
ผลผลิตและรายได้เกษตรกร การส่งเสริมการเกษตร การปศุสัตว์ การควบคุมศัตรูพืช และการเกษตร
อื่น

(2) งานป่าไม้ทั้งหมด

(3) งานของกรมประมงและงานสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าของกรมป่าไม้

(4) งานส่วนใหญ่ของกรมวิชาการเกษตร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพ
สัตว์ของกรมปศุสัตว์ ยกเว้นงานควบคุมพืช วัตถุมีพิษ และวัสดุการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร

(5) งานของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรฯ

3) การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรม และการโยธา

(1) การเหมืองแร่และทรัพยากรธรณี เป็นงานเกี่ยวกับการสำรวจแร่ การ
ทำเหมืองแร่ การถลุง การอนุรักษ์ การค้นคว้าวิจัย รวมทั้งงานด้านการบริหาร การให้สัมปทาน การ
ควบคุม การเก็บค่าภาคหลวงแร่ มาตรการต่างๆ การตรวจสอบการออกกฎระเบียบ

(2) การอุตสาหกรรม เป็นงานเกี่ยวกับการบริหารงานด้านอุตสาหกรรม
ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การควบคุมการออกใบอนุญาต การจดทะเบียน การกำหนดมาตรฐาน
ตลอดจนการวิจัยและการส่งเสริมการอุตสาหกรรม เช่น การดำเนินงานเงินทุนหมุนเวียนเพื่อส่งเสริม
การให้เงินอุดหนุนอุตสาหกรรม

(3) การโยธา เป็นงานเกี่ยวกับการบริหารงานก่อสร้าง ได้แก่ การกำหนด
มาตรฐานอาคาร การออกใบอนุญาตครอบครอง การควบคุมความปลอดภัยในการก่อสร้าง
การจัดเก็บข้อมูลทางเทคนิคแก่อุตสาหกรรม การจัดเก็บรวบรวมสถิติเกี่ยวกับกิจกรรมการก่อสร้าง
และเงินชดเชยค่าก่อสร้าง

(4) การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรม และโยธาอื่น

4) การขนส่งและสื่อสาร

(1) การสร้างทาง และการบริหารการขนส่งทางบก

(2) การก่อสร้างระบบการขนส่งทางน้ำ และการบริหารการขนส่งทางน้ำ

(3) การก่อสร้างทางรถไฟ และการบริหารการรถไฟ

(4) การก่อสร้างระบบการขนส่งทางอากาศ การดำเนินงานการขนส่งทาง

อากาศ

(5) ระบบการขนส่งทางท่อและทางอื่น และการบริหารการขนส่งทางท่อและทางอื่น

(6) การขนส่งอื่น

(7) การสื่อสาร เป็นงานเกี่ยวกับการสื่อสาร ได้แก่ ไปรษณีย์ โทรศัพท โทรเลข เคเบิล ระบบวิทยุสื่อสาร การสื่อสารผ่านดาวเทียม การออกกฎระเบียบ การกำหนดอัตราค่าโทรศัพท การก่อสร้างขยายปรับปรุงและการบำรุงรักษา การบริการความถี่ และการจัดเก็บข้อมูลสถิติ

(8) การขนส่งและสื่อสารอื่น

5) การบริการเศรษฐกิจอื่น

(1) การค้าและบริการ ประกอบด้วย งานเกี่ยวกับการควบคุมการขายส่งและการขายปลีกเป็นการออกใบอนุญาต การปิดฉลากสินค้า การควบคุมชั่ง ตวง วัด เป็นต้น รวมทั้ง การควบคุมราคาหรือการปันส่วนสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ เพื่อที่จะคุ้มครองสิทธิประโยชน์ผู้บริโภค การโรงแรมและภัตตาคาร และการพาณิชย์และบริการอื่น

(2) การท่องเที่ยว เป็นงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดงานเทศกาลต่างๆ การจัดงานฉลองเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว การดำเนินงานเกี่ยวเนื่องกับการขนส่งเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

(3) โครงการพัฒนาอเนกประสงค์ เป็นการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน เช่น โครงการสร้างเขื่อนที่ต้องใช้ประโยชน์ในการชลประทานการผลิตกระแสไฟฟ้า และการพักผ่อนหย่อนใจ

(4) การพาณิชย์อื่น เป็นงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจต่างๆ ไป และกำกับหรือสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าว เช่น ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ ตลาดซื้อขายผลิตผลล่วงหน้า ตลาดทุน สำนักงานประกันภัย การนำเข้า การส่งออก การส่งเสริมการค้า การผูกขาด ข้อจำกัดทางการค้า และการตลาด

(5) การแรงงาน เป็นงานเกี่ยวกับการกำหนดการดำเนินงานด้านแรงงานทั้งหมด เช่น การคุ้มครองแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ เป็นต้น

(6) การบริการเศรษฐกิจอื่น

2.2.4 อื่นๆ คือ การดำเนินการอื่น ซึ่งเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินกู้ เงินโอนให้ท้องถิ่น และค่าใช้จ่ายอื่น

2.3 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ สามารถแบ่งออกเป็น รายจ่ายลงทุน รายจ่ายประจำ และรายจ่ายชำระหนี้เงินกู้ สามารถอธิบายรายละเอียด ได้ดังนี้

2.3.1 **รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditure)** หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่าย เพื่อจัดหาทรัพย์สินประเภททุนทั้งที่มีตัวตน เช่น ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้างต่างๆ เป็นต้น และทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และสัมปทานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับที่ดิน เป็นต้น ตลอดจนรายจ่ายที่รัฐบาลอุดหนุนหรือโอนให้แก่บุคคล องค์กร หรือรัฐวิสาหกิจโดยผู้รับ ไม่ต้องจ่ายคืนให้รัฐบาล และผู้รับนำไปใช้จัดหาทรัพย์สินประเภททุน นอกจากนี้รายจ่ายลงทุนยัง รวมถึงรายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายอุดหนุนเพื่อชดเชยค่าเสียหายหรือถูกทำลายของทรัพย์สินประเภททุน และรายจ่ายเพื่อการเพิ่มทุนทรัพย์สินทางการเงินโดยผู้รับตั้งใจนำไปลงทุน เป็นต้น จากความหมาย ของรายจ่ายลงทุนดังกล่าวสามารถจำแนกรายจ่ายลงทุนเป็นรายจ่ายหลักๆ ดังต่อไปนี้

1) **รายจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินถาวร** หมายถึง สิ่งของหรือสินค้า ซึ่งมีอายุการใช้งานนานกว่า 1 ปี และมีมูลค่าพอสมควร เช่น ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคารหรือสิ่งก่อสร้างต่างๆ ตลอดจนรายจ่ายที่ตั้งไว้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินถาวรดังกล่าว เช่น ภาษีครุภัณฑ์ ค่าธรรมเนียมศุลกากร ค่าสำรวจออกแบบ และค่าสำรวจพื้นที่ เป็นต้น

อนึ่ง สำหรับรายจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินถาวรที่ดำเนินการจัดหาโดย กองทัพในกิจการที่ไม่เกี่ยวกับการทหาร เช่น การก่อสร้างบ้านพัก โรงเรียนทหาร หรือครอบครัว ทหาร การก่อสร้างโรงเรียนทั่วไปที่ไม่ใช่โรงเรียนเพื่อการทหาร การก่อสร้างถนน โรงพยาบาล ระบบชลประทานต่างๆ เป็นต้น จัดเป็นรายจ่ายลงทุน ส่วนรายจ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินถาวรที่ เกี่ยวกับกิจการทหารโดยตรง เช่น ครุภัณฑ์ อาวุธยุทโธปกรณ์ หรือการก่อสร้างอาคารที่ทำการหรือ ฐานทัพ รวมทั้งเงินราชการลับต่างๆ จัดเป็นรายจ่ายประจำทั้งสิ้น

2) **รายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุ และค่า สาธารณูปโภค** ซึ่งพิจารณาได้ว่าจ่ายไปเพื่อการก่อสร้างหรือซื้อทรัพย์สินถาวร ตัวอย่าง เช่น ส่วน ราชการที่ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนหรือก่อสร้างทางเอง จะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้ สอยและวัสดุ ฯลฯ เกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจัดเป็นรายจ่ายลงทุน หรือในกรณีจ้างเหมาให้ บริษัทเอกชนดำเนินงาน โดยส่วนราชการทำหน้าที่ควบคุม ค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานที่เกิดขึ้น จัดเป็นรายจ่ายลงทุนเช่นกัน

3) **รายจ่ายเพื่อปรับปรุงหรือซ่อมแซมทรัพย์สินถาวร** ที่มีอยู่เดิมให้สามารถ ยืดอายุการใช้งาน หรือเพิ่มศักยภาพในการผลิตที่มีขึ้นเป็นการซ่อมแซมปกติทั่วไป

4) **รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่รัฐวิสาหกิจ** เพื่อนำไปใช้จัดหาทรัพย์สินถาวร ตลอดจนรายจ่ายของรัฐบาลที่อุดหนุนให้แก่รัฐวิสาหกิจ กรณีดำเนินการขาดทุนสะสมเป็น

เวลานาน หรือขาดทุนด้วยเหตุสุดวิสัย หรือรายจ่ายโอนให้รัฐวิสาหกิจไปชำระต้นเงินกู้ที่ได้กู้ไปใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

5) รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่ภาคเอกชนภายในประเทศ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการก่อสร้าง หรือจัดซื้อทรัพย์สินถาวร ตัวอย่างเช่น การก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน หรือการบูรณะศาสนสถาน เป็นต้น

6) รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่ต่างประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการก่อสร้างหรือจัดซื้อทรัพย์สินถาวร ตัวอย่างเช่น เงินอุดหนุนโครงการพัฒนาท่าอากาศยานหลวงพระบาง และค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานและตรวจการจ้างโครงการดังกล่าว เป็นต้น

7) รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สภาตำบล และกรุงเทพมหานคร เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นนำไปใช้จ่ายเพื่อลงทุนในการก่อสร้างหรือ จัดหาทรัพย์สินถาวรต่างๆ

8) รายจ่ายค่ามูลภัณฑ์ ซึ่งเป็นรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าในกรณีฉุกเฉิน หรือเป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล

9) รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินทางการเงิน เช่น การซื้อหุ้น ซึ่งตามระบบ GFS (Government Finance Statistics) ได้จำแนกไว้ในหัวข้อ "การให้กู้ยืมหักด้วยการชำระคืน" (Lending Minus Repayment) ซึ่งไม่ถือเป็นรายจ่าย แต่เพื่อให้ครอบคลุมงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดจึงได้กำหนดรายจ่ายนี้ไว้ภายใต้รายจ่ายลงทุน

2.3.2 รายจ่ายประจำ (Current Expenditure) หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายเพื่อให้ได้รับสิ่งตอบแทนเป็นบริการหรือสิ่งของที่มีใช้ทรัพย์สินประเภททุน หรือมีใช้สินค้าและบริการที่จะนำมาใช้ผลิตสินค้าทุน นอกจากนี้รายจ่ายประจำยังรวมถึงรายจ่ายที่รัฐบาลอุดหนุนหรือโอนให้แก่บุคคล องค์กร หรือรัฐวิสาหกิจโดยผู้รับไม่ต้องจ่ายคืนให้รัฐบาล และผู้รับมิได้นำเงินอุดหนุนหรือเงินโอนดังกล่าวไปใช้ในการจัดหาทรัพย์สินประเภททุน หรือชดเชยความเสียหายของทรัพย์สินประเภททุน หรือเป็นการเพิ่มมูลค่าทุนทรัพย์สินทางการเงินจากความหมายของรายจ่ายประจำดังกล่าวสามารถจำแนกรายจ่ายประจำเป็นรายจ่ายหลักๆ ดังต่อไปนี้

1) รายจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ที่ให้แก่ข้าราชการ ทุกประเภท พลเรือน ทหาร ตำรวจ และตุลาการ รวมทั้งลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว เพื่อตอบแทนการปฏิบัติงานให้ราชการ พร้อมทั้งส่วนควบของเงินเดือน เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน เป็นต้น

2) รายจ่ายซึ่งเป็นเงินสมทบ ที่รัฐบาลจ่ายเป็นสวัสดิการให้แก่ ข้าราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (เฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ถือเป็นหน่วยงานรัฐบาล เช่น การกีฬาแห่งประเทศไทย

ไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฯลฯ) ซึ่งได้แก่ เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ (กบข.) เงินสมทบของลูกจ้างประจำ และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานรัฐวิสาหกิจที่ถูกจำแนกเป็นหน่วยงานรัฐบาลดังกล่าว

3) ใช้จ่ายเพื่อจัดซื้อบริการ หรือสิ่งของซึ่งเป็นสินค้าสิ้นเปลือง เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้สอยและวัสดุ หรือครุภัณฑ์ที่มีมูลค่าต่ำหรือมีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี

4) ใช้จ่ายเพื่อจัดซื้อบริการหรือสิ่งของอื่นๆ ที่มีลักษณะเป็นรายจ่ายประจำ เช่น ค่าเช่าทรัพย์สิน (ค่าเช่าอาคารสำนักงาน เป็นต้น) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม ค่าธรรมเนียมการกู้เงิน เงินราชการลับ ค่าใช้จ่ายในการเจรจาธุรกิจและประชุมนานาชาติ ค่าชดเชยภาษีอากรให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาทรัพย์สินถาวรต่างๆ เป็นต้น

อนึ่ง สำหรับค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สินถาวรที่ถือเป็นรายจ่ายประจำนั้น หมายถึง การซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สินถาวรโดยทั่วไป เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ โดยมีได้เป็นการยืดอายุการใช้งาน หรือเพิ่มศักยภาพในการผลิตแต่อย่างใด ยกตัวอย่างเช่น งานบำรุงรักษาทางโดยปกติ ของกรมทางหลวง เป็นต้น

5) ใช้จ่ายเพื่อการป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับการทหาร โดยตรงจัดเป็นรายจ่ายประจำทั้งสิ้น

6) ใช้จ่ายค่าดอกเบี้ย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

7) ใช้จ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่รัฐวิสาหกิจ เพื่อให้สามารถขายสินค้าหรือบริการที่ตนผลิตได้ในราคาที่รัฐบาลกำหนด ซึ่งอาจต่ำกว่าทุน เช่น เงินชดเชยค่ากระแสไฟฟ้า เงินชดเชยส่วนลดค่าน้ำประปาให้บุคคลบางประเภท เงินชดเชยค่าโดยสารลดราคาให้แก่บุคคลบางประเภท เงินค่าดอกเบี้ยที่จ่ายให้แก่รัฐวิสาหกิจต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงรายจ่ายที่โอนให้รัฐวิสาหกิจไปชำระต้นเงินกู้ที่ได้กู้ไปใช้เป็นรายจ่ายประจำด้วย

8) ใช้จ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่ภาคเอกชนภายในประเทศ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้รับโดยที่รัฐบาลเองไม่ได้รับสิ่งของหรือบริการตอบแทนแต่อย่างใด ตัวอย่างเช่น เงินอุดหนุนที่ให้แก่ผู้สูงอายุและคนพิการ เงินอุดหนุนที่จ่ายให้แก่องค์กร สมาคม หรือมูลนิธิเอกชน ซึ่งดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสังคม เงินอุดหนุนที่จ่ายให้แก่โรงเรียนราษฎร โรงพยาบาล สโมสร หรือสมาคมต่างๆ เงินอุดหนุนที่ให้เป็นการศึกษาหรือทุนการวิจัยแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป และเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นต้น

9) ใช้จ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่ภาคต่างประเทศ ที่เป็นรายจ่ายประจำ ได้แก่ เงินค่าสมาชิก และค่าบำรุงต่างๆ ที่จ่ายให้แก่องค์กรและสมาคมในต่างประเทศ เงิน

อุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำขององค์กรระหว่างประเทศ เงินช่วยเหลือหรือเงินสมทบที่ให้แก่องค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น

10) รายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามปกติหรือเป็นค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาทั่วไปโดยปกติ ตัวอย่างเช่น เงินอุดหนุนทั่วไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปจ่ายเป็นเงินเดือน หรือค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานตามปกติ เป็นต้น

11) รายจ่ายชำระหนี้เงินกู้ที่รัฐบาลเป็นผู้กู้โดยตรง ซึ่งเป็นรายจ่ายในการชำระคืนต้นเงิน ค่าผูกพันและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตามระบบ GFS ไม่ถือเป็นรายจ่าย แต่เพื่อให้ครอบคลุมรายจ่ายทั้งหมดจึงได้กำหนดรายจ่ายนี้ไว้ภายใต้รายจ่ายประจำ

2.4 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะพัฒนาและการดำเนินการปกติ คือ

2.4.1 งบประมาณ หมายถึง รายจ่ายที่จัดสรรให้แก่

- 1) ผลผลิต/โครงการในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 2) ผลผลิต/โครงการที่ระบุวัตถุประสงค์และการดำเนินงานสอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 3) ผลผลิต/โครงการที่กำหนดหรือระบุไว้ในแผนพัฒนาของกระทรวงหรือกรม และแผนพัฒนาของกระทรวงหรือกรมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 4) ผลผลิต/โครงการที่ดำเนินงานตามนโยบายพิเศษของรัฐบาล
- 5) ผลผลิต/โครงการที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พิจารณาให้ความเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว
- 6) ผลผลิต/โครงการที่พิจารณาแล้วว่าดำเนินงานเพื่อการพัฒนาประเทศโดยตรง

2.4.2 งบดำเนินการปกติ หมายถึง รายจ่ายที่จัดสรรให้แก่

- 1) งานบริหารทั่วไปของทุกส่วนราชการ ยกเว้น มหาวิทยาลัยต่างๆ
- 2) ผลผลิต/โครงการที่ดำเนินการเพื่อสนับสนุนงานบริหารทั่วไป
- 3) ผลผลิต/โครงการที่มีวัตถุประสงค์ หรือลักษณะการปฏิบัติ งานโดยปกติหรือไม่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของกระทรวงอย่างแน่ชัด

4) ผลผลิต/โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์รักษาซ่อมแซม หรือทดแทนทรัพย์สินที่มีอยู่เดิม

5) ผลผลิต/โครงการ ที่อยู่ในด้านการป้องกันประเทศ

2.5 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามหน่วยงาน คือ การจำแนกงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานต่างๆ ดังนี้ งบกลาง สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ รัฐวิสาหกิจ และกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน

3. การเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 จนถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 หรือตั้งแต่ปี พ.ศ.2525-2547 สามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ โดยใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาค (Gross Regional Product : GRP) และรายได้ต่อหัวในระดับภาค (Per Capita GRP) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 งบประมาณรายจ่ายโดยรวม ในการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล จำเป็นต้องศึกษางบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวมและรายจ่ายจริงของรัฐบาล เพราะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวมในแต่ละปีงบประมาณมักจะใช้จ่ายจริงได้ไม่หมดในปีงบประมาณนั้นๆ จึงต้องมีการขยายเวลาเบิกจ่ายเหลือมปีออกไปและกันเงินไว้เบิกจ่ายในปีงบประมาณต่อไป สามารถพิจารณาได้จาก (ตารางที่ 3.1) รายจ่ายจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละปีงบประมาณจะเท่ากับเงินงบประมาณที่เบิกจ่ายในปีงบประมาณนั้นรวมกับเงินเบิกจ่ายเหลือมปีจากปีงบประมาณที่แล้ว ยกตัวอย่างเช่น ในปี

2545 มีงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวมเท่ากับ 1,023,000 ล้านบาท จะประกอบด้วยเงินเบิกจ่ายในปีงบประมาณ 2545 เท่ากับ 923,628.3 ล้านบาท รวมกับเงินกันไว้เบิกเหลือในปีของงบประมาณ 2544 จำนวน 88,856.1 ล้านบาท รวมเป็นรายจ่ายจริงในปีงบประมาณ 2545 เท่ากับ 1,012,484.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98.1 ของงบประมาณรายจ่ายโดยรวมในปีงบประมาณ 2545 เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารายจ่ายจริงของรัฐบาลจึงมีจำนวนที่ใกล้เคียงกับงบประมาณรายจ่ายโดยรวมของรัฐบาล

ตารางที่ 3.1 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวมและรายจ่ายจริง ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	งบประมาณ รายจ่ายโดยรวม	การใช้จ่ายเงินงบประมาณ ในปี			ร้อยละ	งบประมาณคงเหลือ	
		งบประมาณ	เงินกันไว้เบิก เหลือในปี	รวม		จำนวน	ร้อยละ
2525	161,000.0	133,683.5	22,703.9	156,387.4	97.1	4,612.6	2.9
2526	177,000.0	147,283.1	25,654.9	172,938.0	97.7	4,062.0	2.3
2527	192,000.0	160,969.1	27,131.7	188,100.8	98.0	3,899.2	2.0
2528	209,000.0	182,554.9	24,361.5	206,916.4	99.9	2,083.6	1.0
2529	211,650.0	188,259.7	21,122.6	209,382.3	99.5	2,267.7	1.1
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5					98.44		1.86
2530	227,500.0	203,042.3	22,826.4	225,868.7	99.3	1,6313.0	0.7
2531	243,500.0	217,401.0	24,111.5	241,512.5	99.2	1,987.5	0.8
2532	285,500.0	247,425.3	35,399.0	282,824.3	99.1	2,675.7	0.9
2533	335,000.0	281,304.8	52,483.0	333,787.8	99.6	1,212.2	0.4
2534	387,500.0	316,567.1	63,301.7	379,868.8	98.0	7,631.2	2.0
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6					99.04		0.96
2535	460,400.0	386,246.2	70,446.7	456,629.9	99.2	3,707.1	0.8
2536	560,000.0	462,749.3	89,564.5	552,313.8	98.6	7,686.2	1.4
2537	625,000.0	511,937.3	107,165.6	619,102.9	99.1	5,897.1	0.9
2538	715,000.0	581,192.0	122,469.4	703,661.4	98.4	11,338.6	1.6
2539	843,200.0	670,283.1	149,892.1	820,175.2	97.3	23,024.8	2.7
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7					98.52		1.48
2540	925,000.0	763,086.4	144,969.0	908,055.4	98.2	16,944.6	1.8
2541	830,000.0	699,661.3	117,315.8	816,977.1	98.4	13,022.9	1.6
2542	825,000.0	717,034.8	95,287.7	812,322.5	98.5	12,677.5	1.5
2543	860,000.0	767,785.7	84,159.6	851,945.3	99.1	8,054.7	0.9
2544	910,000.0	815,481.7	85,888.8	901,370.5	99.1	8,629.5	0.9
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8					98.66		1.34
2545	1,023,000.0	923,628.3	88,856.1	1,012,484.4	98.1	10,515.6	1.9
2546	999,900.0	902,724.3	90,610.6	993,334.9	99.1	6,565.1	0.9
2547	1,028,000.0	1,060,250	120,162.4	1,180,412.4	101.5	-16,912.4	-1.5
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*					99.57		0.43
เฉลี่ยทั้งหมด					98.69		1.37

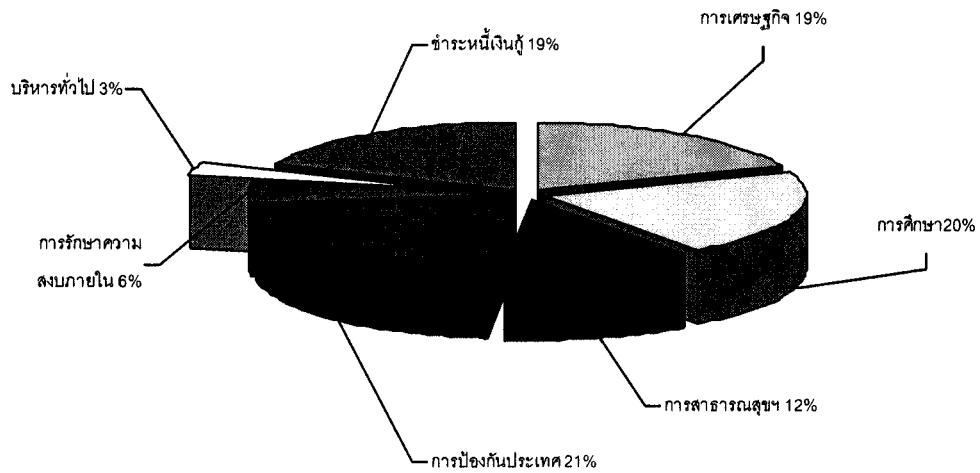
ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"

หมายเหตุ ตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา สำนักงบประมาณได้แยกเงินเบิกจ่ายไว้เหลือมือออกเป็นสองส่วน คือ เงินเบิกจ่ายเหลือมือปี และเงินกันไว้เบิกจ่ายเหลือมือปี เพื่อให้ข้อมูลตรงกันผู้วิจัยจึงรวมงบประมาณทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน

* เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

3.2 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลสามารถจำแนกได้หลายลักษณะงาน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกศึกษาเฉพาะงบประมาณรายจ่าย งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และงบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ สามารถอธิบายรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงงบประมาณดังกล่าว ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 จนถึง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้ดังนี้

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้มีสาระที่สำคัญ คือ การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิตแทนการขยายพื้นที่เพาะปลูก ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมการส่งออก และกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาค และเน้นความสมดุลในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาค ในแผนนี้รัฐบาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายในปี 2525 เป็นจำนวน 161,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 211,650 ล้านบาทในปี 2529 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.71 ต่อปี (ตารางที่ 3.2) และมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19.25 ต่อ GDP แบ่งเป็น งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา งบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 3.44 3.78 2.08 และ 3.42 ต่อ GDP ตามลำดับ (ตารางที่ 3.3) เมื่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละของ งบประมาณรายจ่ายโดยรวม (ภาพที่ 3.1) พบว่า (1) งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 13.60 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 4.27 (2) งบประมาณรายจ่ายด้านศึกษามีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 19.10 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 0.56 (3) งบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 12 เป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนา ร้อยละ 7.26 และ (4) งบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19 เป็นงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 17.80 (ตารางที่ 3.4)

ภาพที่ 3.1 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5

แผนพัฒนา ฉบับที่ 5 มีเป้าหมายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ที่ร้อยละ 6.6 ต่อปี เมื่อสิ้นแผนพัฒนา อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยที่เกิดขึ้นคือ ร้อยละ 5.37 ต่อปี ในแผนพัฒนา ฉบับนี้ ประเทศมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างมาก และในปีสุดท้ายของแผนพัฒนา ฉบับนี้ รัฐบาลก็มีแนวทางที่จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrializing Country หรือ NIC) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (เมธี ครองแก้ว 2535 : 1) เมื่อพิจารณาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นรายภาค ณ ราคาคงที่ปี 2531 (ภาพที่ 3.2-3.3 และตารางที่ 3.5-3.7) พบว่า

(1) กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 45 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 5.14 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 60,247 บาทต่อปี ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 69,050 บาทต่อปี ในปี 2529 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.02 ต่อปี

(2) ภาคกลาง มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 3.57 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 17,610 บาทต่อปี ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 18,651 บาทต่อปี ในปี 2529 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.22 ต่อปี

(3) ภาคตะวันออก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 8.22 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 26,967 บาทต่อปี ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 34,937 บาทต่อปี ในปี 2529 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.26 ต่อปี

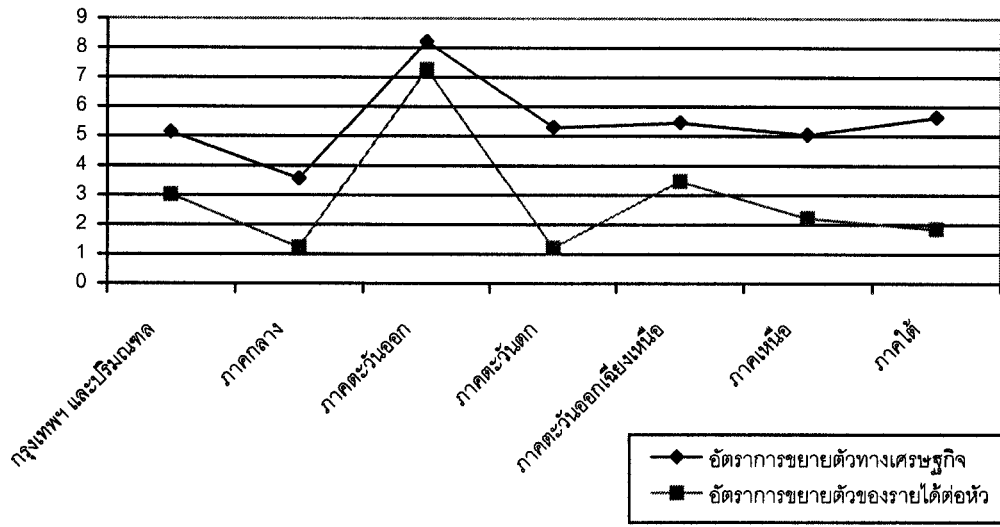
(4) ภาคตะวันตก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 6 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 5.30 ต่อปี แต่รายได้ต่อหัวลดลงจาก 20,756 บาทต่อปี ในปี 2525 เป็น 20,647 บาทต่อปี ในปี 2529 ขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 1.20 ต่อปี

(5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 14 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 5.46 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 8,022 บาทต่อปี ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 8,879 บาทต่อปี ในปี 2529 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.47 ต่อปี

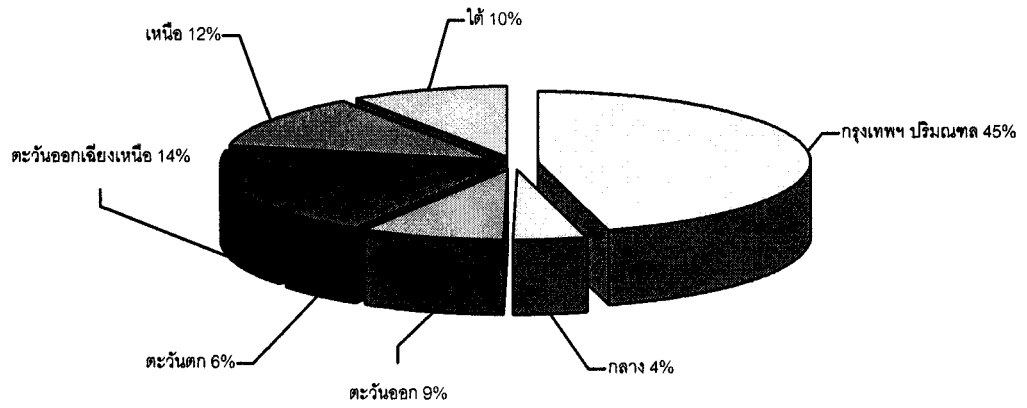
(6) ภาคเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 5.05 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวเพิ่มจาก 12,387 บาทต่อปี ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 13,667 บาทต่อปี ในปี 2529 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.22 ต่อปี

(7) ภาคใต้ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 5.65 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 15,200 บาทต่อปี ในปี 2525 เพิ่มขึ้นเป็น 16,595 บาทต่อปี ในปี 2529 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.85 ต่อปี

จะเห็นได้ว่า ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ผลิตภัณฑ์ภาคของกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสัดส่วนเฉลี่ยต่อ GDP มากที่สุดคือร้อยละ 45 รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 14 ภาคเหนือร้อยละ 12 ภาคใต้ร้อยละ 10 ภาคตะวันออกร้อยละ 9 ภาคตะวันตกร้อยละ 6 และภาคกลางร้อยละ 4 พิจารณาอันดับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นรายภาค พบว่าภาคตะวันออกมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุดคือร้อยละ 8.22 รองลงมาคือภาคใต้ร้อยละ 5.65 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 5.46 ภาคตะวันตกร้อยละ 5.30 กรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 5.14 ภาคเหนือร้อยละ 5.05 และภาคกลางร้อยละ 3.57 และเมื่อพิจารณาอันดับของอัตราการขยายตัวของรายได้ต่อหัวเป็นรายภาค พบว่า ภาคกลางมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุดคือร้อยละ 7.26 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 3.47 กรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 3.02 ภาคเหนือร้อยละ 2.22 ภาคใต้ร้อยละ 1.85 ภาคกลางร้อยละ 1.22 และภาคตะวันตกร้อยละ 1.20

ภาพที่ 3.2 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

ภาพที่ 3.3 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

ตารางที่ 3.2 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ		การศึกษา		การสาธารณสุขและ สาธารณสุขการ		การป้องกันประเทศ	
2525	32,857.0	(2.86)	32,364.6	(15.87)	16,725.5	(9.51)	31,617.6	(14.05)
2526	33,869.4	(3.08)	37,142.9	(14.76)	18,827.0	(12.56)	35,235.4	(11.44)
2527	33,966.0	(0.29)	38,670.6	(4.11)	21,085.0	(11.99)	37,987.1	(7.81)
2528	33,897.0	(-0.20)	38,565.6	(-0.27)	23,096.7	(9.54)	40,793.5	(7.39)
2529	33,648.1	(-0.73)	39,438.7	(2.26)	23,338.3	(1.05)	40,813.9	(0.05)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		1.06	7.35		8.93		8.15	
ปีงบประมาณ	การรักษาความ สงบภายใน		การบริหารทั่วไป		การชำระหนี้เงินกู้		งบประมาณโดยรวม	
2525	8,231.3	(12.44)	4,309.0	(-9.25)	20,468.7	(21.42)	161,000.0	(15.00)
2526	9,611.5	(16.77)	5,214.4	(21.01)	27,087.7	(32.34)	177,000.0	(9.94)
2527	10,376.4	(7.96)	5,303.7	(1.71)	33,384.6	(23.25)	192,000.0	(8.47)
2528	10,570.5	(1.87)	5,794.4	(9.25)	44,700.0	(33.89)	209,000.0	(8.85)
2529	10,616.7	(0.44)	5,745.6	(-0.84)	46,835.0	(4.78)	211,650.0	(1.27)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		7.90	4.38		23.13		8.71	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2529) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปี
งบประมาณ 2525-2529"ตารางที่ 3.3 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานคิดเป็นร้อยละต่อ
GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

ปีงบประมาณ	รายจ่าย โดยรวม	เศรษฐกิจ	การศึกษา	สาธารณสุข	ป้องกัน ประเทศ	รักษาความ สงบภายใน	บริหาร ทั่วไป	ชำระหนี้ เงินกู้	
2525	19.13	3.90	3.85	1.99	3.76	0.98	0.51	2.43	
2526	19.22	3.68	4.03	2.04	3.83	1.04	0.57	2.94	
2527	19.43	3.44	3.91	2.13	3.84	1.05	0.54	3.38	
2528	19.78	3.21	3.65	2.19	3.86	1.00	0.55	4.23	
2529	18.67	2.97	3.48	2.06	3.60	0.94	0.51	4.13	
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		19.25	3.44	3.78	2.08	3.78	1.00	0.53	3.42

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาประจำปี

ตารางที่ 3.4 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ				การศึกษา			
	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ
2525	26,026.6	(16.17)	6,830.4	(4.24)	31,376.0	(19.49)	988.6	(0.61)
2526	25,457.9	(14.38)	8,411.5	(4.75)	36,095.2	(20.39)	1,047.7	(0.59)
2527	25,908.2	(13.49)	8,057.8	(4.20)	37,525.7	(19.54)	1,144.9	(0.60)
2528	25,456.5	(12.18)	8,440.5	(4.04)	37,522.1	(17.95)	1,043.5	(0.50)
2529	24,939.7	(11.78)	8,708.4	(4.11)	38,367.4	(18.13)	1,071.3	(0.51)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		13.60	4.27	19.10	0.56			
ปีงบประมาณ	การสาธารณสุขและสาธารณสุขการ				การชำระหนี้เงินกู้			
	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ
2525	10,094.3	(6.27)	-	-	-	-	20,468.7	(12.7)
2526	11,717.3	(6.62)	-	-	-	-	27,087.7	(15.3)
2527	13,260.7	(6.91)	-	-	-	-	33,384.6	(17.4)
2528	14,220.8	(6.80)	-	-	-	-	44,700.0	(21.4)
2529	14,186.0	(6.70)	-	-	-	-	46,835.0	(22.1)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		7.26	-	-	-	-	17.80	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คือสัดส่วนร้อยละต่องบประมาณรายจ่ายโดยรวม

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2529) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2529"

ตารางที่ 3.5 ผลិតภัณฑ์ภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
2525	457,905.0	(1.99)	46,099.0	(3.37)	86,145.0	(14.31)	61,412.0	(15.36)
2526	494,767.0	(8.05)	46,523.0	(0.92)	90,744.0	(5.34)	59,073.0	(-3.81)
2527	526,444.0	(6.40)	50,247.0	(8.00)	94,334.0	(3.96)	61,351.0	(3.86)
2528	538,749.0	(2.34)	51,931.0	(3.35)	105,635.0	(11.98)	65,614.0	(6.95)
2529	575,998.0	(6.91)	53,075.0	(2.20)	111,474.0	(5.53)	68,335.0	(4.15)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	5.14		3.57		8.22		5.30	
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เจียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	
2525	140,948.0	(6.91)	124,858.0	(5.11)	102,110.0	(7.56)	1,019,477.0	(5.35)
2526	153,077.0	(8.61)	127,986.0	(2.51)	104,265.0	(2.11)	1,076,435.0	(5.59)
2527	159,594.0	(4.26)	138,795.0	(8.45)	107,602.0	(3.20)	1,138,367.0	(5.75)
2528	169,980.0	(6.51)	145,436.0	(4.78)	113,920.0	(5.87)	1,191,265.0	(4.65)
2529	171,744.0	(1.04)	151,835.0	(4.40)	124,721.0	(9.48)	1,257,182.0	(5.53)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	5.46		5.05		5.65		5.37	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

ตารางที่ 3.6 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5

ปี พ.ศ.	กรุงเทพฯ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เจียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2525	44.92	4.52	8.45	6.02	13.83	12.25	10.02
2526	45.96	4.32	8.43	5.49	14.22	11.89	9.69
2527	46.25	4.41	8.29	5.39	14.02	12.19	9.45
2528	45.22	4.36	8.87	5.51	14.27	12.21	9.56
2529	45.82	4.22	8.87	5.44	13.66	12.08	9.92
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	45.63	4.37	8.58	5.57	14.00	12.12	9.73

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

ตารางที่ 3.7 รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5

(หน่วย : บาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
2525	60,247.0	(1.16)	17,610.0	(0.07)	26,967.0	(9.02)	20,756.0	(6.35)
2526	61,642.0	(2.32)	17,773.0	(0.93)	29,422.0	(9.10)	19,771.0	(-4.74)
2527	65,245.0	(5.84)	19,089.0	(7.40)	29,102.0	(-1.09)	20,008.0	(1.20)
2528	66,419.0	(1.80)	19,099.0	(0.05)	30,817.0	(5.90)	20,565.0	(2.78)
2529	69,050.0	(3.96)	18,651.0	(-2.34)	34,937.0	(13.37)	20,647.0	(0.40)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	3.02		1.22		7.26		1.20	

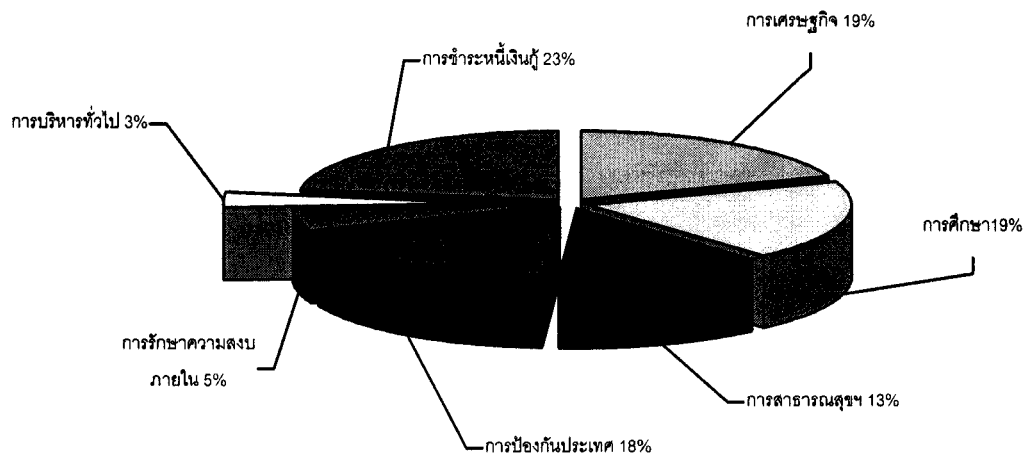
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		รายได้ต่อหัว ของประเทศ	
2525	8,022.0	(6.95)	12,387.0	(1.04)	15,200.0	(0.36)	20,056.0	(3.07)
2526	8,571.0	(6.84)	12,857.0	(3.79)	15,471.0	(1.78)	20,749.0	(3.46)
2527	8,676.0	(1.22)	13,621.0	(5.94)	15,813.0	(2.21)	21,668.0	(4.43)
2528	8,889.0	(2.45)	13,803.0	(1.34)	16,059.0	(1.56)	22,221.0	(2.55)
2529	8,879.0	(-0.11)	13,667.0	(-0.98)	16,595.0	(3.34)	22,973.0	(3.39)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	3.47		2.22		1.85		3.38	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์
ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก [www.nesdb.go.th/
econsocial/macro/NAD.html#gpp](http://www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp)

แผนพัฒนา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) แผนพัฒนา ฉบับนี้มีสาระที่สำคัญ คือ การยกระดับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต เพื่อให้ประชาชนมีรายได้ คุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมียุทธศาสตร์มุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ ภูมิภาคและชนบทมากขึ้น โดยยึดกลุ่มผู้มีรายได้น้อยทั้งในภูมิภาคและชนบทเป็นกลุ่มเป้าหมาย ที่ควรได้รับผลจากการพัฒนาประเทศ ในแผนนี้รัฐบาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายในปี 2530 เป็นจำนวน 227,500 ล้านบาท เพิ่มเป็น 387,500 ล้านบาทในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 12.96 ต่อปี (ตารางที่ 3.8) ตลอดทั้งแผนพัฒนา ฉบับนี้ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลมีสัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 15.86 ต่อ GDP เป็นงบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้าน การศึกษา งบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้ เงินกู้มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.86 2.85 1.87 และ 3.42 ต่อ GDP ตามลำดับ (ตารางที่ 3.9) และเมื่อ

คิดเป็นสัดส่วนร้อยละของงบประมาณรายจ่ายโดยรวม (ภาพที่ 3.4) พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 13.67 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 4.32 งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 17.08 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 0.90 งบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 13 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 6.66 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 0.004 และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 23 แบ่งเป็นงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 21.50 (ตารางที่ 3.10)

ภาพที่ 3.4 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 มีเป้าหมายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ที่ร้อยละ 5.0 ต่อปี และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริงคือร้อยละ 10.95 ต่อปี จะเห็นได้ว่า ในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีการเจริญเติบโตสูงมาก โดยเฉพาะในปี 2531 ประเทศไทยได้มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงที่สุดเป็นประวัติการณ์ คือ มีการขยายตัวถึงร้อยละ 13.29 เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นรายภาค ณ ราคาคงที่ปี 2531 (ภาพที่ 3.5-3.6 และตารางที่ 3.11-3.13) พบว่า

(1) กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 50 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 13.89 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก

77,847 บาทต่อปี ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 120,859 บาทต่อปี ในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 11.89 ต่อปี

(2) ภาคกลาง มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 10.24 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 20,217 บาทต่อปี ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 31,897 บาทต่อปี ในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 11.41 ต่อปี

(3) ภาคตะวันออก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 10.57 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 36,497 บาทต่อปี ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 51,825 บาทต่อปี ในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.33 ต่อปี

(4) ภาคตะวันตก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6.33 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 22,567 บาทต่อปี ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 29,098 บาทต่อปี ในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.21 ต่อปี

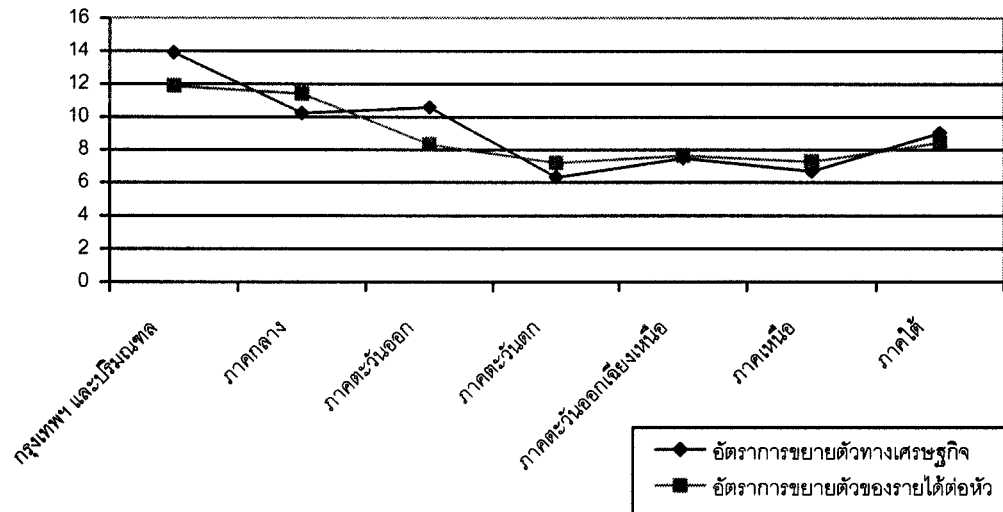
(5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.50 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 9,273 บาทต่อปี ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 12,802 บาทต่อปี ในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.65 ต่อปี

(6) ภาคเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6.71 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 14,825 บาทต่อปี ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 19,378 บาทต่อปี ในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.30 ต่อปี และ

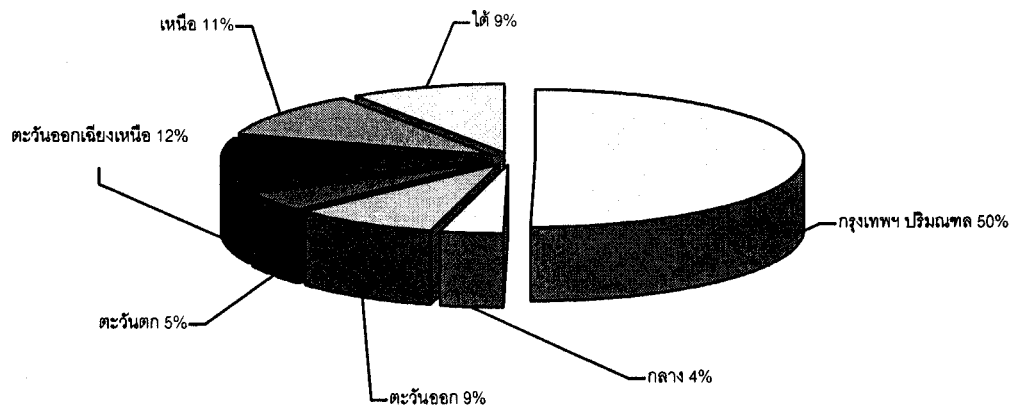
(7) ภาคใต้ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 9.04 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 18,117 บาท ต่อปี ในปี 2530 เป็น 24,859 บาทต่อปี ในปี 2534 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.44 ต่อปี

จะเห็นได้ว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ผลิตภัณฑ์ภาคของกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสัดส่วนเฉลี่ยต่อ GDP มากที่สุดคือร้อยละ 50 รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 12 ภาคเหนือร้อยละ 11 ภาคใต้และภาคตะวันออกร้อยละ 9 ภาคตะวันตกร้อยละ 5 และภาคกลางร้อยละ 4 พิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่า กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงที่สุดคือร้อยละ 13.89 รองลงมาคือ ภาคตะวันออกร้อยละ 10.57 ภาคกลางร้อยละ 10.24 ภาคใต้ร้อยละ 9.04 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 7.50 ภาคเหนือร้อยละ 6.71 และภาคตะวันตกร้อยละ 6.33 และเมื่อพิจารณาอันดับอัตราการขยายตัวของรายได้ต่อหัวเป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงที่สุดคือร้อยละ 11.89 รองลงมา

คือ ภาคกลางร้อยละ 11.41 ภาคใต้ร้อยละ 8.44 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 8.33 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 7.65 ภาคเหนือร้อยละ 7.30 ภาคตะวันตกร้อยละ 7.21

ภาพที่ 3.5 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6

ภาพที่ 3.6 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6

ตารางที่ 3.8 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ		การศึกษา		การสาธารณสุขและ สาธารณสุขการ		การป้องกันประเทศ	
2530	35,902.0	(6.70)	41,110.0	(4.24)	24,405.0	(4.57)	41,057.7	(0.60)
2531	38,088.5	(6.09)	43,860.7	(6.69)	27,334.5	(12.00)	42,985.1	(4.69)
2532	46,292.6	(21.54)	47,358.1	(7.97)	31,238.3	(14.28)	46,427.4	(8.01)
2533	70,203.8	(51.65)	59,572.9	(25.79)	40,647.0	(30.12)	54,762.1	(17.95)
2534	84,314.6	(20.10)	74,923.6	(25.77)	54,837.3	(34.91)	63,168.6	(15.35)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		21.22	14.09	19.18	9.32			
ปีงบประมาณ	การรักษาความ สงบภายใน		การบริหารทั่วไป		การชำระหนี้เงินกู้		งบประมาณโดยรวม	
2530	10,922.7	(2.88)	6,208.3	(8.05)	56,097.2	(19.78)	227,500.0	(7.49)
2531	11,634.9	(6.52)	6,693.2	(7.81)	59,746.7	(6.51)	243,500.0	(7.03)
2532	12,500.0	(7.44)	8,053.1	(20.32)	66,500.8	(11.30)	285,500.0	(17.25)
2533	14,882.0	(19.06)	11,653.4	(44.71)	69,574.2	(4.62)	335,000.0	(17.34)
2534	19,431.8	(30.57)	15,246.4	(30.83)	55,323.5	(-20.48)	387,500.0	(15.67)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		13.29	22.34	4.35	12.96			

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2530-2534) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปี
งบประมาณ 2530-2534"ตารางที่ 3.9 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานคิดเป็นร้อยละต่อ
GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

ปีงบประมาณ	รายจ่าย โดยรวม	เศรษฐกิจ	การศึกษา	สาธารณสุข	ป้องกัน ประเทศ	รักษาความ สงบภายใน	บริหาร ทั่วไป	ชำระหนี้ เงินกู้	
2530	17.50	2.76	3.16	1.88	3.16	0.84	0.48	4.32	
2531	15.61	2.44	2.81	1.75	2.76	0.75	0.43	3.83	
2532	15.37	2.49	2.55	1.68	2.50	0.67	0.43	3.58	
2533	15.34	3.22	2.73	1.86	2.51	0.68	0.53	3.19	
2534	15.46	3.36	2.99	2.19	2.52	0.78	0.61	2.21	
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		15.86	2.86	2.85	1.87	2.69	0.74	0.50	3.42

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาประจำปี

ตารางที่ 3.10 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ				การศึกษา			
	พัฒนา		ปกติ		พัฒนา		ปกติ	
2530	26,663.6	(11.72)	9,238.4	(4.06)	39,979.5	(17.57)	1,131.5	(0.50)
2531	27,377.4	(11.24)	10,711.1	(4.40)	42,529.1	(17.47)	1,331.6	(0.55)
2532	34,691.2	(12.15)	11,601.4	(4.06)	45,671.2	(16.00)	1,686.9	(0.59)
2533	54,297.7	(16.21)	14,668.3	(4.38)	57,569.3	(17.18)	2,392.8	(0.71)
2534	66,016.9	(17.04)	18,297.7	(4.72)	66,524.1	(17.17)	8,399.5	(2.17)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		13.67		4.32		17.08		0.90
ปีงบประมาณ	การสาธารณสุขและสาธารณสุขการ				การชำระหนี้เงินกู้			
	พัฒนา		ปกติ		พัฒนา		ปกติ	
2530	14,494.3	(6.37)	-	-	-	-	56,097.20	(24.7)
2531	15,800.7	(6.49)	-	-	-	-	59,746.70	(24.5)
2532	18,584.9	(6.51)	-	-	-	-	66,500.80	(23.3)
2533	27,059.3	(8.08)	-	-	-	-	69,574.20	(20.8)
2534	34,230.2	(8.83)	9.0	(0.002)	-	-	55,323.50	(14.3)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		6.66		0.004		-		21.5

หมายเหตุ : วงเล็บ () คือสัดส่วนร้อยละต่องบประมาณรายจ่ายโดยรวม

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2530-2534) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2530-2534"

ตารางที่ 3.11 ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
2530	656,309.0	(13.94)	55,454.0	(4.48)	123,429.0	(10.72)	72,207.0	(5.67)
2531	765,772.0	(16.68)	62,210.0	(12.18)	139,548.0	(13.06)	76,816.0	(6.38)
2532	871,128.0	(13.76)	71,711.0	(15.27)	154,559.0	(10.76)	86,239.0	(12.27)
2533	1,017,039.0	(16.75)	77,024.0	(7.41)	165,348.0	(6.98)	83,811.0	(-2.82)
2534	1,101,700.0	(8.32)	86,171.0	(11.88)	184,094.0	(11.34)	92,332.0	(10.17)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6	13.89		10.24		10.57		6.33	
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉิงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	
2530	176,618.0	(2.84)	158,814.0	(4.60)	134,009.0	(7.45)	1,376,840.0	(9.52)
2531	191,208.0	(8.26)	178,598.0	(12.46)	145,644.0	(8.68)	1,559,796.0	(13.29)
2532	217,133.0	(13.56)	185,871.0	(4.07)	164,062.0	(12.65)	1,750,703.0	(12.24)
2533	231,053.0	(6.41)	194,391.0	(4.58)	178,076.0	(8.54)	1,946,742.0	(11.20)
2534	245,883.0	(6.42)	209,584.0	(7.82)	192,104.0	(7.88)	2,111,866.0	(8.48)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6	7.50		6.71		9.04		10.95	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

ตารางที่ 3.12 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6

ปี พ.ศ.	กรุงเทพฯ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก		
					เฉิงเหนือ	เหนือ	ใต้
2530	47.67	4.03	8.96	5.24	12.83	11.53	9.73
2531	49.09	3.99	8.95	4.92	12.26	11.45	9.34
2532	49.76	4.10	8.83	4.93	12.40	10.62	9.37
2533	52.24	3.96	8.49	4.31	11.87	9.99	9.15
2534	52.17	4.08	8.72	4.37	11.64	9.92	9.10
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6	50.19	4.03	8.79	4.75	12.20	10.70	9.34

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

ตารางที่ 3.13 รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6

(หน่วย : บาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันตก
2530	77,874.0 (12.78)	20,217.0 (8.39)	36,497.0 (4.47)	22,567.0 (9.30)
2531	89,220.0 (14.57)	23,126.0 (14.39)	41,681.0 (14.20)	24,194.0 (7.21)
2532	100,692.0 (12.86)	26,923.0 (16.42)	44,109.0 (5.82)	27,211.0 (12.47)
2533	113,920.0 (13.14)	28,154.0 (4.57)	45,134.0 (2.32)	26,806.0 (-1.49)
2534	120,859.0 (6.09)	31,897.0 (13.29)	51,825.0 (14.82)	29,098.0 (8.55)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	11.89	11.41	8.33	7.21

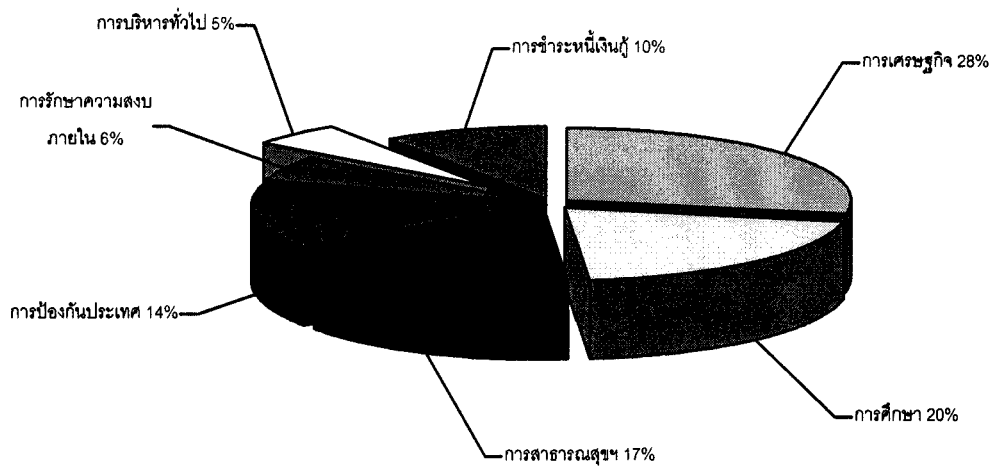
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้	รายได้ต่อหัว ของประเทศ
2530	9,273.0 (4.43)	14,825.0 (8.47)	18,117.0 (9.17)	25,275.0 (10.02)
2531	10,164.0 (9.61)	16,930.0 (14.20)	20,304.0 (12.07)	28,710.0 (13.59)
2532	11,562.0 (13.75)	17,715.0 (4.64)	21,586.0 (6.31)	31,931.0 (11.22)
2533	12,178.0 (5.33)	18,215.0 (2.82)	23,324.0 (8.05)	35,001.0 (9.61)
2534	12,802.0 (5.12)	19,378.0 (6.38)	24,859.0 (6.58)	37,568.0 (7.33)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	7.65	7.30	8.44	10.36

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

แผนพัฒนา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2540) แผนพัฒนา ฉบับนี้มีสาระสำคัญ คือ การรักษ้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้การเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ การกระจายรายได้ และการกระจายการพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคและชนบทให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นโดยในแผนพัฒนา ฉบับนี้ รัฐบาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายในปี 2535 เป็นจำนวน 460,400 ล้านบาท เพิ่มเป็น 843,200 ล้านบาท ในปี 2540 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.88 ต่อปี (ตารางที่ 3.14) โดยตลอดทั้งแผนพัฒนา งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.31 ต่อ GDP เป็นงบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา งบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 4.59 3.34 2.72 และ 1.55 ต่อ GDP ตามลำดับ (ตารางที่ 3.15) และเมื่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละของ

งบประมาณรายจ่ายโดยรวม พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 28 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 20.43 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 6.04 งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนา ร้อยละ 18.56 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 0.70 งบประมาณรายจ่ายด้านการ สาธารณสุขฯ มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนา ร้อยละ 11.91 และ งบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 0.003 และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้มี สัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 10 เป็นงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 9 (ภาพที่ 3.7 และตารางที่ 3.16)

ภาพที่ 3.7 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 มีเป้าหมายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 8.2 ต่อปี เมื่อสิ้นแผนพัฒนาฯ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริง คือ ร้อยละ 8.09 ต่อปี ในแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้เห็นได้ชัดเจนว่ารัฐบาลได้เพิ่มงบประมาณรายจ่ายมากขึ้นโดย มีสัดส่วนเฉลี่ยต่อ GDP เพิ่มจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมาถึงร้อยละ 6.68 แต่อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกลับขยายตัวน้อยกว่าแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมากล่าวคือ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยน้อยกว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมาถึงร้อยละ 2.86 อาจแสดงให้เห็นว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ระบบเศรษฐกิจของประเทศกำลังชะลอตัว และในปี 2539 เศรษฐกิจของประเทศก็เริ่ม เข้าสู่ความถดถอย โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพียงร้อยละ 5.81 ขยายตัวลดลงจากปี

2538 ถึงร้อยละ 3.52 และเมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นรายภาค ณ ราคา คงที่ปี 2531 (ภาพที่ 3.8-3.9 และตารางที่ 3.17-3.19) พบว่า

(1) กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 51 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 5.41 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 128,730 บาทต่อปี ในปี 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 143,110 บาทต่อปี ในปี 2539 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.55 ต่อปี

(2) ภาคกลาง มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 20.16 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 35,012 บาทต่อปี ในปี 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 63,835 บาทต่อปี ในปี 2539 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 15.56 ต่อปี

(3) ภาคตะวันออก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 17.65 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 56,025 บาทต่อปี ในปี 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 96,841 บาทต่อปี ในปี 2539 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 13.69 ต่อปี

(4) ภาคตะวันตก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.73 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 30,988 บาทต่อปี ในปี 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 39,479 บาทต่อปี ในปี 2539 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.33 ต่อปี

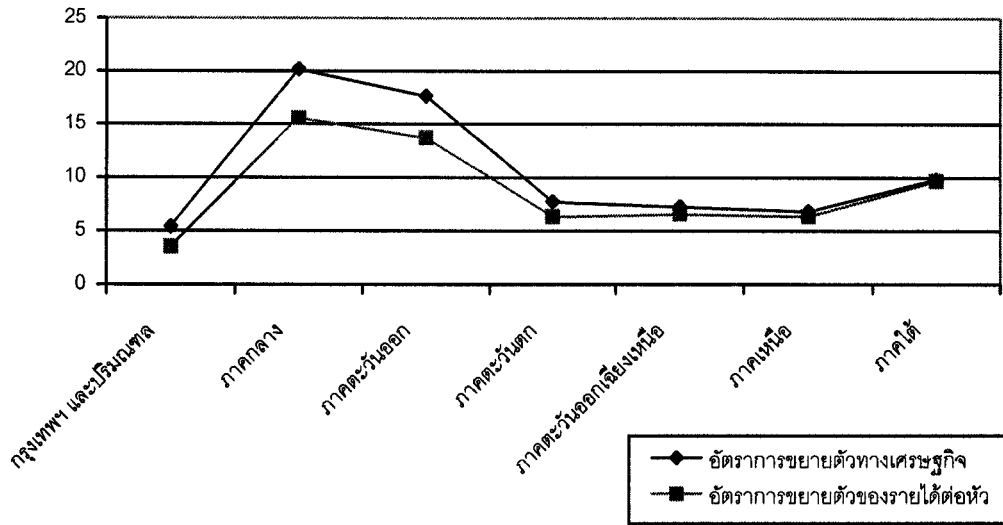
(5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.28 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 13,845 บาทต่อปี ในปี 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 17,558 บาทต่อปี ในปี 2539 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.61 ต่อปี

(6) ภาคเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6.85 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวเพิ่มจาก 20,939 บาทต่อปี ในปี 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 26,330 บาทต่อปี ในปี 2539 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.38 ต่อปี

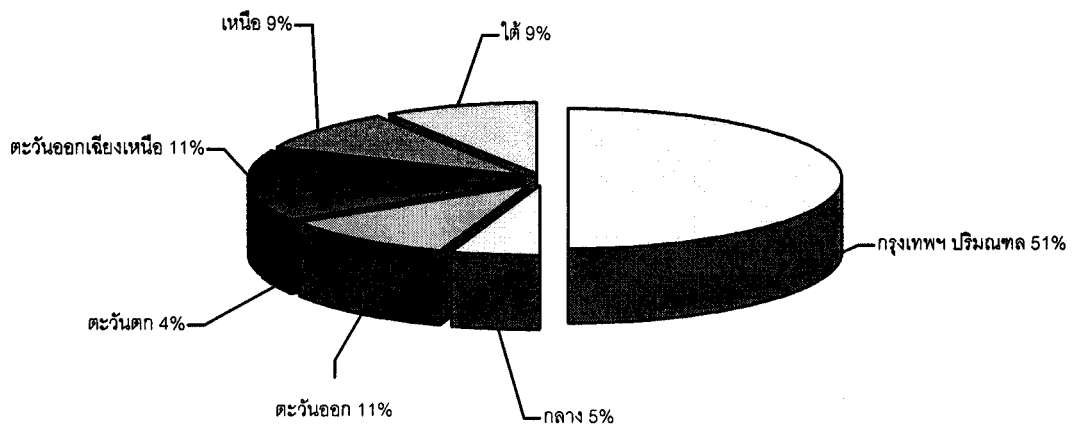
(7) ภาคใต้ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 9.24 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวเพิ่มจาก 26,512 บาทต่อปี ในปี 2535 เพิ่มขึ้นเป็น 38,920 บาทต่อปี ในปี 2539 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9.68 ต่อปี

จะเห็นได้ว่า ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ผลิตภัณฑ์ภาคของกรุงเทพฯ และปริมณฑลมี สัดส่วนเฉลี่ยต่อ GDP มากที่สุดคือร้อยละ 50.04 รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 11.17 ภาคตะวันออกร้อยละ 10.80 ภาคเหนือร้อยละ 9.35 ภาคใต้อ้อยละ 9.08 ภาคกลางร้อยละ 5.24 และภาคตะวันตกร้อยละ 4.31 เมื่อพิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พบว่า ภาคกลางมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงที่สุดคือร้อยละ 20.16 ภาคตะวันออกร้อยละ 17.65 ภาคใต้

ร้อยละ 9.24 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 7.28 ภาคตะวันตกร้อยละ 7.73 ภาคเหนือร้อยละ 6.85 และกรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 5.41 และเมื่อพิจารณาอันดับอัตราการขยายตัวของรายได้ต่อหัวเป็นรายภาค พบว่า ภาคกลางมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุดคือร้อยละ 15.56 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 13.69 ภาคใต้ร้อยละ 9.68 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 6.61 ภาคเหนือร้อยละ 6.38 ภาคตะวันตกร้อยละ 6.33 และกรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 3.55

ภาพที่ 3.8 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

ภาพที่ 3.9 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

ตารางที่ 3.14 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ		การศึกษา		การสาธารณสุขและ สาธารณูปการ		การป้องกันประเทศ	
2535	112,056.0	(32.90)	85,664.5	(14.34)	56,894.7	(3.75)	71,037.7	(12.46)
2536	143,509.5	(28.07)	108,518.6	(26.68)	80,996.4	(42.36)	80,366.2	(13.13)
2537	165,556.5	(15.36)	121,973.1	(12.40)	99,935.3	(23.38)	86,498.5	(7.63)
2538	193,110.9	(16.64)	135,309.0	(10.93)	119,698.5	(19.78)	90,434.7	(4.55)
2539	243,507.8	(26.10)	167,560.5	(23.84)	156,602.6	(30.83)	97,706.9	(8.04)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	23.81		12.87		17.85		7.55	
ปีงบประมาณ	การรักษาความ สงบภายใน		การบริหารทั่วไป		การชำระหนี้เงินกู้		งบประมาณโดยรวม	
2535	24,272.8	(24.91)	21,127.3	(38.57)	58352.3	(5.47)	460,400.0	(18.81)
2536	30,646.0	(26.26)	27,030.1	(27.94)	62848.0	(7.70)	560,000.0	(21.63)
2537	35,418.8	(15.57)	28,600.6	(5.81)	58512.8	(-6.90)	625,000.0	(11.61)
2538	37,798.9	(6.72)	31,575.4	(10.40)	44730.8	(-23.55)	715,000.0	(14.40)
2539	46,956.2	(24.23)	47,206.9	(49.51)	48203.1	(7.76)	843,200.0	(17.93)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	19.54		26.45		-1.90		16.88	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2535-2539) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปี
งบประมาณ 2535-2539"ตารางที่ 3.15 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานคิดเป็นร้อยละ
ต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

ปีงบประมาณ	รายจ่าย โดยรวม	เศรษฐกิจ	การศึกษา	สาธารณสุข	ป้องกัน ประเทศ	รักษาความ สงบภายใน	บริหาร ทั่วไป	ชำระหนี้ เงินกู้
2530	16.26	3.96	3.03	2.01	2.51	0.86	0.75	2.06
2531	17.69	4.53	3.43	2.56	2.54	0.97	0.85	1.99
2532	17.22	4.56	3.36	2.75	2.38	0.98	0.79	1.61
2533	17.08	4.61	3.23	2.86	2.16	0.90	0.75	1.07
2534	18.29	5.28	3.63	3.40	2.12	1.02	1.02	1.05
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	17.31	4.59	3.34	2.72	2.34	0.94	0.83	1.55

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาประจำปี

ตารางที่ 3.16 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ				การศึกษา			
	พัฒนา		ปกติ		พัฒนา		ปกติ	
2535	87,354.5	(18.97)	24,701.5	(5.37)	82,462.3	(17.91)	3,202.1	(0.70)
2536	111,294.8	(19.87)	32,214.7	(5.75)	103,893.3	(18.55)	4,625.3	(0.83)
2537	129,048.4	(20.65)	36,508.1	(5.84)	117,237.1	(18.76)	4,736.0	(0.76)
2538	144,161.2	(20.16)	48,949.7	(6.85)	129,893.8	(18.17)	5,415.2	(0.76)
2539	189,574.1	(22.48)	53,933.7	(6.40)	163,563.9	(19.40)	3,996.6	(0.47)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7		20.43		6.04		18.56		0.70
ปีงบประมาณ	การสาธารณสุขและสาธารณสุขการ				การชำระหนี้เงินกู้			
	พัฒนา		ปกติ		พัฒนา		ปกติ	
2535	41,162.1	((8.94)	11.2	(0.0024)	-	-	58352.3	(12.7)
2536	62,563.3	(11.17)	11.7	(0.0021)	-	-	62848.0	(11.2)
2537	77,515.1	(12.40)	11.7	(0.0019)	-	-	58512.8	(9.4)
2538	91,696.4	(12.82)	16.7	(0.0023)	-	-	44730.8	(6.3)
2539	119,688.1	(14.19)	-	-	-	-	48203.1	(5.7)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7		11.91		0.003		-		9.0

หมายเหตุ : วงเล็บ () คือสัดส่วนร้อยละต่องบประมาณรายจ่ายโดยรวม

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2535-2539) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2535-2539"

ตารางที่ 3.17 ผลิตรัฐภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
	2535	1,190,863.0	(8.09)	100,097.0	(16.16)	205,513.0	(11.63)	100,323.0
2536	1,309,733.0	(9.98)	107,202.0	(7.10)	234,029.0	(13.88)	106,125.0	(5.78)
2537	1,409,647.0	(7.63)	123,472.0	(15.18)	267,370.0	(14.25)	113,908.0	(7.33)
2538	1,380,003.0	(-2.10)	182,318.0	(47.66)	368,426.0	(37.80)	128,173.0	(12.52)
2539	1,427,622.0	(3.45)	209,163.0	(14.72)	407,748.0	(10.67)	133,739.0	(4.34)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7	5.41		20.16		17.65		7.73	

ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		ผลิตรัฐภาค รวมในประเทศ	
	2535	260,453.0	(5.93)	223,822.0	(6.79)	201,499.0	(4.89)	2,282,569.0
2536	270,020.0	(3.67)	229,347.0	(2.47)	214,472.0	(6.44)	2,470,926.0	(8.25)
2537	298,075.0	(10.39)	244,946.0	(6.80)	235,556.0	(9.83)	2,692,975.0	(8.99)
2538	331,154.0	(11.10)	271,852.0	(10.98)	282,410.0	(19.89)	2,944,336.0	(9.33)
2539	348,697.0	(5.30)	291,381.0	(7.18)	296,989.0	(5.16)	3,115,338.0	(5.81)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7	7.28		6.85		9.24		8.09	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตรัฐภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

ตารางที่ 3.18 สัดส่วนผลิตรัฐภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7

ปี พ.ศ.	กรุงเทพฯ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2536	53.01	4.34	9.47	4.29	10.93	9.28	8.68
2537	52.35	4.58	9.93	4.23	11.07	9.10	8.75
2538	46.87	6.19	12.51	4.35	11.25	9.23	9.59
2539	45.83	6.71	13.09	4.29	11.19	9.35	9.53
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7	50.04	5.24	10.80	4.31	11.17	9.35	9.08

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

ตารางที่ 3.19 รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 7

(หน่วย : บาท)

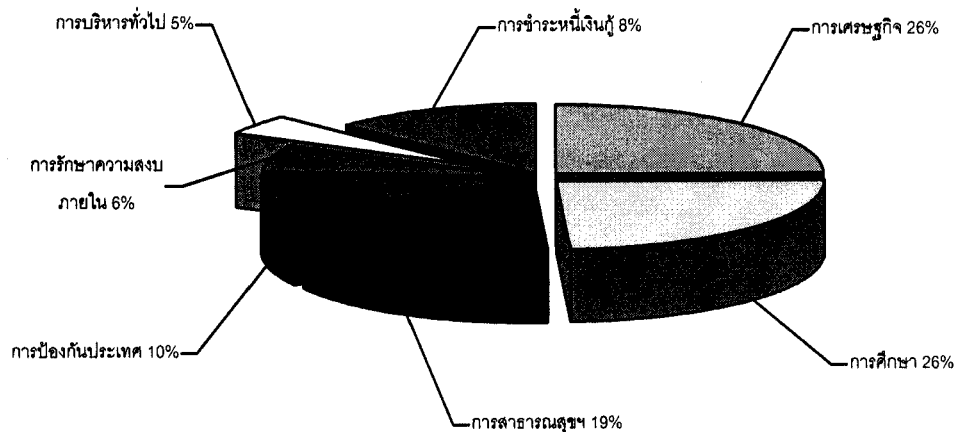
ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
2535	128,730.0	(6.51)	35,012.0	(9.77)	56,025.0	(8.11)	30,988.0	(6.49)
2536	140,730.0	(9.32)	36,251.0	(3.54)	61,365.0	(9.53)	31,916.0	(3.00)
2537	148,637.0	(5.62)	41,139.0	(13.48)	68,589.0	(11.77)	34,246.0	(7.30)
2538	142,254.0	(-4.29)	57,915.0	(40.78)	90,767.0	(32.33)	38,133.0	(11.35)
2539	143,110.0	(0.60)	63,835.0	(10.22)	96,841.0	(6.69)	39,479.0	(3.53)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7		3.55	15.56		13.69		6.33	
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		รายได้ต่อหัว ของประเทศ	
2535	13,845.0	(8.15)	20,939.0	(8.06)	26,512.0	(6.65)	40,300.0	(7.27)
2536	13,844.0	(-0.01)	20,904.0	(-0.17)	27,817.0	(4.92)	42,964.0	(6.61)
2537	15,341.0	(10.81)	22,470.0	(7.49)	31,024.0	(11.53)	46,402.0	(8.00)
2538	16,954.0	(10.52)	24,824.0	(10.48)	38,657.0	(24.61)	49,908.0	(7.55)
2539	17,558.0	(3.56)	26,330.0	(6.06)	38,920.0	(0.68)	51,445.0	(3.08)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7		6.61	6.38		9.68		6.50	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์
ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก [www.nesdb.go.th/
econsocial/macro/NAD.html#gpp](http://www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp)

แผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เนื่องจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ขึ้นในปี 2540 ดังนั้นในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 จึงมีแนวทางในการประคองและลดผลกระทบที่เกิดจาก วิกฤติเศรษฐกิจโดยมีสาระสำคัญ คือ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของคน คุณภาพชีวิต และการ จัดสรรทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในแผนพัฒนา ฉบับนี้ รัฐบาลได้จัดทำ งบประมาณรายจ่ายในปี 2540 เป็นจำนวน 944,000 ล้านบาท ลดลงเป็น 910,000 ล้านบาทในปี 2544 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 1.98 ต่อปี (ตารางที่ 3.20) โดยตลอดแผนพัฒนา งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 18.05 ต่อ GDP แบ่งเป็นงบประมาณ รายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา งบประมาณรายจ่ายด้านการ สาธารณสุข และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 4.46 4.39 และ 3.23 และ 1.40 ต่อ GDP (ตารางที่ 3.21) และเมื่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละของงบประมาณ

รายจ่ายโดยรวม (ภาพที่ 3.10) พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 26 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 19.46 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 5.25 งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 26 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 23.94 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 0.49 งบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 19 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 13.18 และงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 0.04 และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 8 เป็นงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 7.80 (ตารางที่ 3.22)

ภาพที่ 3.10 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้กำหนดอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยไว้ที่ร้อยละ 8 แต่เนื่องจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจทางการเงินภายในประเทศในปี 2540 ทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 รัฐบาลได้สูญเสียเงินสำรองระหว่างประเทศอย่างมาก ทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปกู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ส่งผลให้ต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศถดถอยลงร้อยละ 1.37 ในปี 2540 และถดถอยเพิ่มเป็นร้อยละ 10.51 ในปี 2541 ส่งผลให้แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจถดถอยเฉลี่ยร้อยละ 0.10 ต่อปี เมื่อพิจารณา

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล พบว่า ในปี 2540 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 19.95 ต่อ GDP ซึ่งเป็นการจัดสรรงบประมาณที่มีสัดส่วนต่อ GDP มากที่สุดเท่าที่เคยมีมา เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นรายภาค ณ ระดับราคาคงที่ปี 2531 (ภาพที่ 3.11-3.12 และตารางที่ 3.23-3.25) พบว่า

(1) กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 44 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 0.21 ต่อปี แต่รายได้ต่อหัวลดลงจาก 135,398 บาทต่อปี ในปี 2540 เป็น 131,843 บาทต่อปี ในปี 2544 ขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 1.32 ต่อปี

(2) ภาคกลาง มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 3.27 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 62,652 บาทต่อปี ในปี 2540 เพิ่มขึ้นเป็น 65,922 บาทต่อปี ในปี 2544 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.81 ต่อปี

(3) ภาคตะวันออก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 14 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 0.98 ต่อปี แต่รายได้ต่อหัวลดลงจาก 97,793 บาทต่อปี ในปี 2540 เป็น 92,149 บาทต่อปี ในปี 2544 ขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.71 ต่อปี

(4) ภาคตะวันตก มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.83 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวลดลงจาก 37,297 บาทต่อปี ในปี 2540 เป็น 34,710 บาทต่อปี ในปี 2544 ขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 2.44 ต่อปี

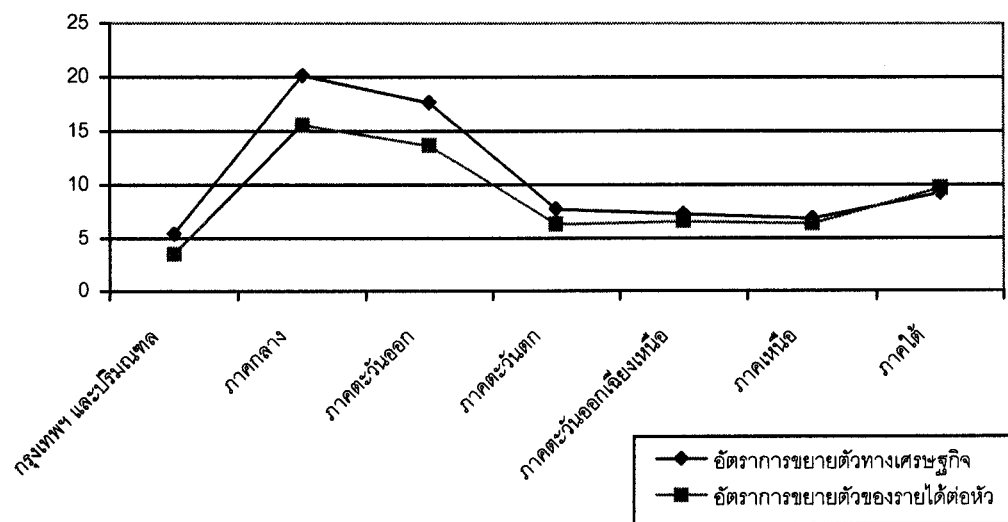
(5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยลดลงร้อยละ 1.95 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวลดลงจาก 17,078 บาทต่อปี ในปี 2540 เป็น 14,048 บาทต่อปี ในปี 2544 ขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 4.28 ต่อปี

(6) ภาคเหนือ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยลดลงร้อยละ 1.81 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวลดลงจาก 25,356 บาทต่อปี ในปี 2540 เป็น 21,533 บาทต่อปี ในปี 2544 ขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 3.89 ต่อปี

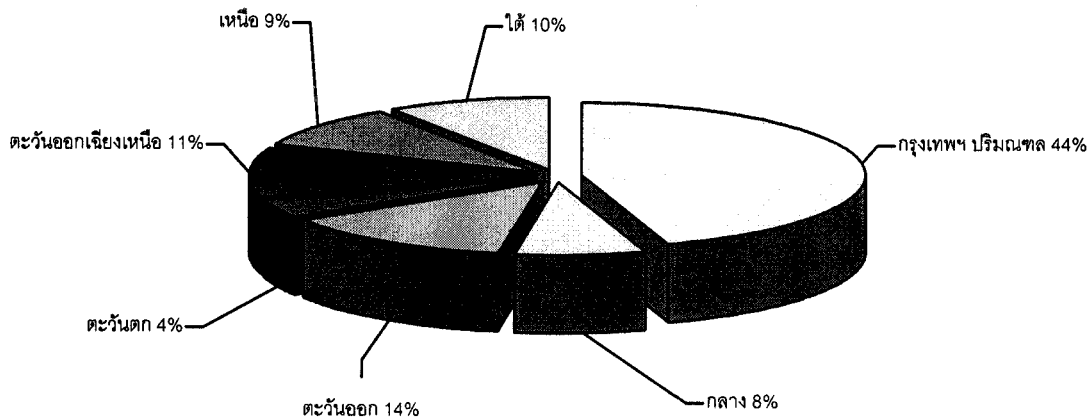
(7) ภาคใต้ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อ GDP มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยลดลงร้อยละ 0.96 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวลดลงจาก 37,227 บาทต่อปี ในปี 2540 เป็น 31,615 บาทต่อปี ในปี 2544 ขยายตัวเฉลี่ยลดลงร้อยละ 4.01 ต่อปี

จะเห็นได้ว่า ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ผลิตภัณฑ์ภาคของกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสัดส่วนเฉลี่ยต่อ GDP มากที่สุดคือ ร้อยละ 44 รองลงมาคือ ภาคตะวันออกร้อยละ 14 ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 11 ภาคใต้ร้อยละ 10 ภาคเหนือร้อยละ 9 ภาคกลางร้อยละ 8 และภาคตะวันตกร้อยละ 4 เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นรายภาค พบว่าภาคกลางมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ร้อยละ 3.27 ต่อปี รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 0.98 กรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 0.21 ภาคตะวันตกเศรษฐกิจถดถอยร้อยละ 0.83 ภาคใต้เศรษฐกิจถดถอยร้อยละ 0.96 ภาคเหนือเศรษฐกิจถดถอยร้อยละ 1.81 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเศรษฐกิจถดถอยร้อยละ 1.95 และเมื่อพิจารณาอันดับอัตราการขยายตัวของรายได้ต่อหัวเป็นรายภาค พบว่าภาคกลางมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ร้อยละ 0.81 ส่วนภาคอื่นๆของประเทศได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจทำให้การขยายตัวของรายได้ต่อหัวลดลง โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ ขยายตัวลดลงร้อยละ 4.28 รองลงมาคือภาคใต้ขยายตัวลดลงร้อยละ 4.01 ภาคเหนือขยายตัวลดลงร้อยละ 3.89 ภาคตะวันตกขยายตัวลดลงร้อยละ 2.44 กรุงเทพฯ และปริมณฑลขยายตัวลดลงร้อยละ 1.32 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวลดลงร้อยละ 0.71

ภาพที่ 3.11 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

ภาพที่ 3.12 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

ตารางที่ 3.20 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ	การศึกษา	การสาธารณสุขและ สาธารณสุขการ	การป้องกันประเทศ
2540	276,582.0 (13.58)	205,462.9 (22.62)	176,443.3 (12.67)	103,265.8 (5.69)
2541	199,367.4 (-27.92)	201,707.6 (-1.83)	144,441.5 (-18.14)	81,489.8 (-21.09)
2542	199,678.6 (0.16)	207,316.5 (2.78)	140,588.3 (-2.67)	76,761.5 (-5.80)
2543	190,176.7 (-4.76)	220,620.8 (6.42)	154,219.9 (9.70)	76,421.4 (-0.44)
2544	205,094.5 (7.84)	221,591.5 (0.44)	160,806.7 (4.27)	76,445.7 (0.03)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	-2.22	6.09	1.17	-4.32
ปีงบประมาณ	การรักษาความ สงบภายใน	การบริหารทั่วไป	การชำระหนี้เงินกู้	งบประมาณโดยรวม
2540	49,759.4 (5.97)	42,574.1 (-9.81)	46,218.3 (-4.12)	944,000.0 (11.95)
2541	48,379.4 (-2.77)	39,232.2 (-7.85)	40,614.0 (-12.13)	800,000.0 (-15.25)
2542	50,136.3 (3.63)	36,752.8 (-6.32)	76,368.5 (88.03)	825,000.0 (3.13)
2543	56,395.2 (12.48)	42,672.3 (16.11)	78,174.1 (2.36)	860,000.0 (4.24)
2544	57,858.8 (2.60)	44,338.2 (3.90)	98,918.6 (26.54)	910,000.0 (5.81)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	4.38	-0.79	20.14	1.98

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2540-2544) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปี
งบประมาณ (2540-2544)"

ตารางที่ 3.21 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานคิดเป็นร้อยละ
ต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

ปีงบประมาณ	รายจ่าย โดยรวม	เศรษฐกิจ	การศึกษา	สาธารณสุข	ป้องกัน ประเทศ	รักษาความ สงบภายใน	บริหาร ทั่วไป	ชำระหนี้ เงินกู้
2540	19.95	5.84	4.34	3.73	2.18	1.05	0.90	0.98
2541	17.29	4.31	4.36	3.12	1.76	1.05	0.85	0.88
2542	17.79	4.31	4.47	3.03	1.66	1.08	0.79	1.65
2543	17.47	3.86	4.48	3.13	1.55	1.15	0.87	1.59
2544	17.73	4.00	4.32	3.13	1.49	1.13	0.86	1.93
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	18.05	4.46	4.39	3.23	1.73	1.09	0.85	1.40

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาประจำปี

ตารางที่ 3.22 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ				การศึกษา			
	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ
2540	221,882.9	(23.50)	54,699.1	(5.79)	201,055.4	(21.30)	4,407.5	(0.47)
2541	159,671.0	(19.96)	39,696.4	(4.96)	197,679.4	(24.71)	4,028.2	(0.50)
2542	158,432.9	(19.20)	44,896.9	(5.44)	203,398.5	(24.65)	3,918.0	(0.47)
2543	145,260.7	(16.89)	44,916.0	(5.22)	216,332.2	(25.15)	4,288.6	(0.50)
2544	161,365.3	(17.73)	43,729.2	(4.81)	217,209.5	(23.87)	4,382.0	(0.48)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8		19.46	5.25		23.94		0.49	
ปีงบประมาณ	การสาธารณสุขและสาธารณสุขการ				การชำระหนี้เงินกู้			
	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ
2540	136,886.2	(14.50)	638.7	(0.0677)	-	-	46218.3	(4.9)
2541	106,596.8	(13.32)	602.8	(0.0754)	-	-	40614.0	(5.1)
2542	103,159.4	(12.50)	399.7	(0.0484)	-	-	76368.5	(9.3)
2543	112,954.7	(13.13)	15.9	(0.0018)	-	-	78174.1	(9.1)
2544	112,971.7	(12.41)	6.6	(0.0007)	-	-	98918.6	(10.9)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8		13.18	0.04				7.80	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คือสัดส่วนร้อยละของงบประมาณรายจ่ายโดยรวม

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2540-2544) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ (2540-2544)"

ตารางที่ 3.23 ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
2540	1,372,854.0	(-3.84)	210,582.0	(0.68)	427,881.0	(4.94)	130,070.0	(-2.74)
2541	1,185,694.0	(-13.63)	197,684.0	(-6.12)	379,247.0	(-11.37)	116,500.0	(-10.43)
2542	1,308,143.0	(10.33)	217,135.0	(9.84)	378,884.0	(-0.10)	122,950.0	(5.54)
2543	1,373,345.0	(4.98)	245,899.0	(13.25)	404,277.0	(6.70)	126,337.0	(2.75)
2544	1,417,212.0	(3.19)	242,735.0	(-1.29)	423,433.0	(4.74)	127,264.0	(0.73)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	0.21		3.27		0.98		-0.83	
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	
2540	345,809.0	(-0.83)	291,069.0	(-0.11)	294,351.0	(-0.89)	3,072,615.0	(-1.37)
2541	316,205.0	(-8.56)	274,130.0	(-5.82)	280,226.0	(-4.80)	2,749,684.0	(-10.51)
2542	306,391.0	(-3.10)	263,562.0	(-3.85)	274,914.0	(-1.90)	2,871,980.0	(4.45)
2543	311,486.0	(1.66)	267,291.0	(1.41)	279,767.0	(1.77)	3,008,401.0	(4.75)
2544	314,923.0	(1.10)	265,447.0	(-0.69)	282,588.0	(1.01)	3,073,601.0	(2.17)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	-1.95		-1.81		-0.96		-0.10	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

ตารางที่ 3.24 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

ปี พ.ศ.	กรุงเทพฯ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2540	44.68	6.85	13.93	4.23	11.25	9.47	9.58
2541	43.12	7.19	13.79	4.24	11.50	9.97	10.19
2542	45.55	7.56	13.19	4.28	10.67	9.18	9.57
2543	45.65	8.17	13.44	4.20	10.35	8.88	9.30
2544	46.11	7.90	13.78	4.14	10.25	8.64	9.19
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	45.02	7.53	13.63	4.22	10.80	9.23	9.57

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

ตารางที่ 3.25 รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8

(หน่วย : บาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันตก
2540	135,398.0 (-5.39)	62,652.0 (-1.85)	97,793.0 (0.98)	37,297.0 (-5.53)
2541	116,113.0 (-14.24)	59,510.0 (-5.01)	87,867.0 (-10.15)	33,924.0 (-9.04)
2542	124,153.0 (6.92)	58,638.0 (-1.47)	80,500.0 (-8.38)	33,442.0 (-1.42)
2543	129,478.0 (4.29)	65,784.0 (12.19)	87,221.0 (8.35)	33,542.0 (0.30)
2544	131,834.0 (1.82)	65,922.0 (0.21)	92,149.0 (5.65)	34,710.0 (3.48)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8	-1.32	0.81	-0.71	-2.44

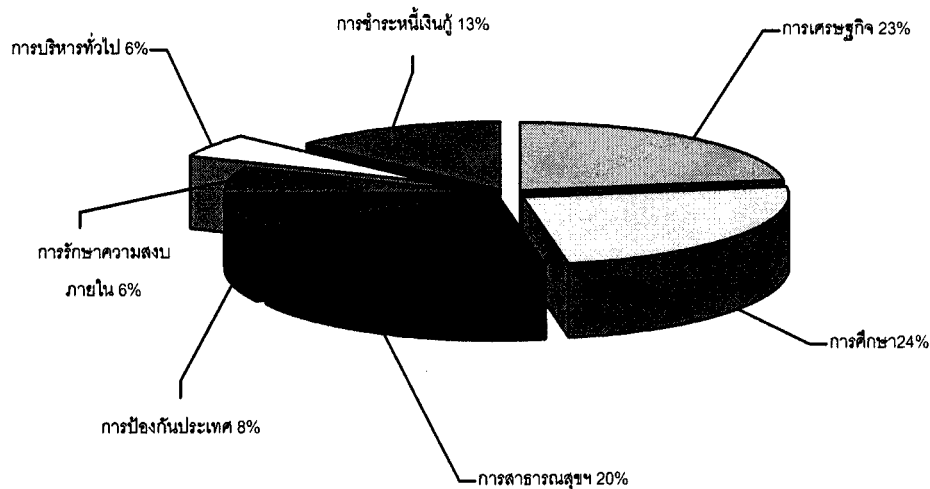
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ	ภาคใต้	รายได้ต่อหัว ของประเทศ
2540	17,087.0 (-2.68)	25,356.0 (-3.70)	37,227.0 (-4.35)	49,512.0 (-3.76)
2541	15,526.0 (-9.14)	23,803.0 (-6.12)	35,535.0 (-4.54)	44,333.0 (-10.46)
2542	14,123.0 (-9.04)	21,798.0 (-8.42)	32,145.0 (-9.54)	43,863.0 (-1.06)
2543	13,944.0 (-1.27)	21,617.0 (-0.83)	32,380.0 (0.73)	45,534.0 (3.81)
2544	14,048.0 (0.75)	21,533.0 (-0.39)	31,615.0 (-2.36)	46,443.0 (2.00)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8	-4.28	-3.89	-4.01	-1.89

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

ช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2547) ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลัก คือ มุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกัน เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของวิสัยทัศน์รวมภายใต้ "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" และสังคมไทยที่พึ่งประสงค์ในขนาดที่สามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น โดยมียุทธศาสตร์หลักคือ การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบท และเมืองอย่างยั่งยืน โดยในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับนี้ รัฐบาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายในปี 2545 เป็นจำนวน 1,023,000 ล้านบาท เพิ่มเป็น 1,028,000 ล้านบาทในปี 2547 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.32 ต่อปี (ตารางที่ 3.26) และงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 17.09 ต่อ GDP เป็นงบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา งบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 3.68 3.94 3.23 และ 2.11

ต่อ GDP ตามลำดับ (ตารางที่ 3.27) และเมื่อคิดเป็นสัดส่วนร้อยละของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวม (ภาพที่ 3.13) พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจมีสัดส่วนร้อยละ 23 แบ่งเป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 11.74 และงบประมณดำเนินการปกติร้อยละ 3.53 งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 24 เป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 15.92 และงบประมณดำเนินการปกติร้อยละ 0.28 งบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20 เป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาร้อยละ 9.29 และงบประมณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 13 เป็นงบประมาณดำเนินการปกติร้อยละ 12.38 (ตารางที่ 3.28)

ภาพที่ 3.13 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

แผนพัฒนา ฉบับที่ 9 มีเป้าหมายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 4.0-5.0 ต่อปี ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริงคือร้อยละ 6.11 ต่อปี โดยในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ คือ ปี 2545 เป็นต้นมา อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศมีแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะประเทศได้ผ่านวิกฤติเศรษฐกิจมาแล้วในช่วงปลายแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และเมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตทาง

เศรษฐกิจในระดับภาค ณ ระดับราคาคงที่ปี 2531 (ภาพที่ 3.14-3.15 และตารางที่ 3.29-3.31) พบว่า

(1) กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 44 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 4.40 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 131,414 บาทต่อปี ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 140,048 บาทต่อปี ในปี 2547 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.06 ต่อปี

(2) ภาคกลาง มีสัดส่วนของภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 11.55 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 70,848 บาทต่อปี ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 87,417 บาทต่อปี ในปี 2547 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 9.89 ต่อปี

(3) ภาคตะวันออก มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 10.62 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 101,075 บาทต่อปี ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 123,729 บาทต่อปี ในปี 2547 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.32 ต่อปี

(4) ภาคตะวันตก มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 3.13 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 37,010 บาทต่อปี ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 42,500 บาทต่อปี ในปี 2547 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.98 ต่อปี

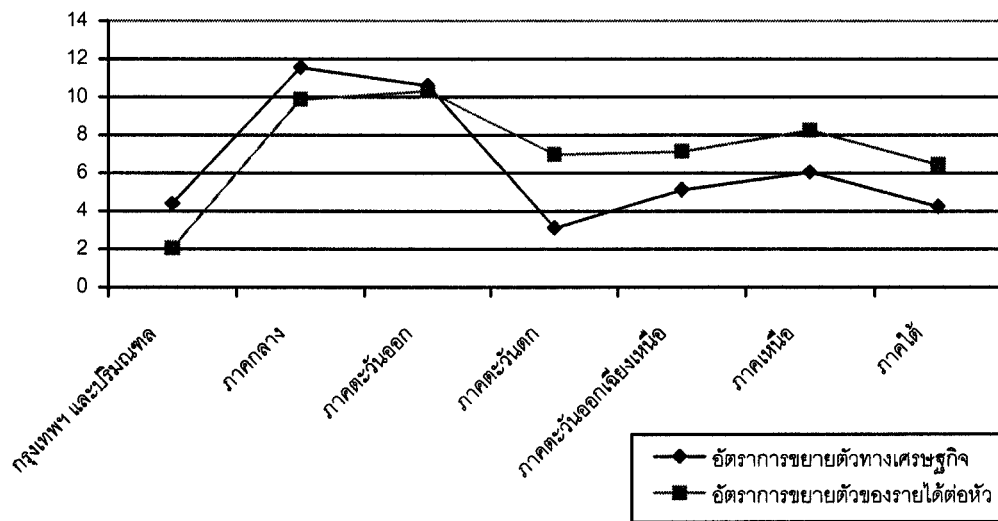
(5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 5.12 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 15,058 บาทต่อปี ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 17,277 บาทต่อปี ในปี 2547 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.14 ต่อปี

(6) ภาคเหนือ มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6.04 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 23,608 บาทต่อปี ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 27,307 บาทต่อปี ในปี 2547 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.25 ต่อปี

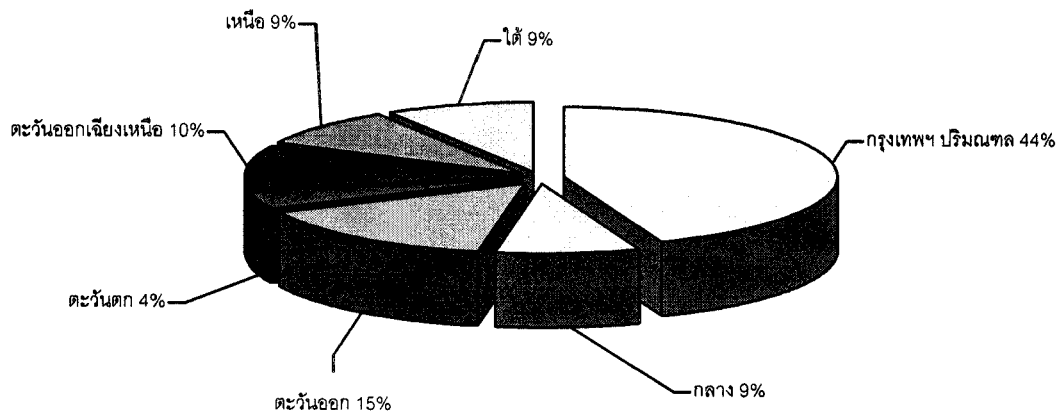
(7) ภาคใต้ มีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อ GDP อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 4.25 ต่อปี ส่งผลให้รายได้ต่อหัวจาก 34,105 บาทต่อปี ในปี 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 38,086 บาทต่อปี ในปี 2547 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.45 ต่อปี

จะเห็นได้ว่าในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ผลิตภัณฑ์ภาคของกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสัดส่วนเฉลี่ยต่อ GDP มากที่สุดคือร้อยละ 44 รองลงมา คือ ภาคตะวันออกร้อยละ 15 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 10 ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ร้อยละ 9 และภาคตะวันตกร้อยละ 4 เมื่อพิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นรายภาค พบว่า ภาคกลางมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ร้อยละ 11.55 รองลงมาคือ ภาคตะวันออกร้อยละ

10.62 ภาคเหนือร้อยละ 6.04 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 5.12 กรุงเทพฯ และปริมณฑล ร้อยละ 4.40 ภาคใต้ร้อยละ 4.25 และภาคตะวันตกร้อยละ 3.13 และเมื่อพิจารณาอันดับอัตราการขยายตัวของรายได้ต่อหัวเป็นรายภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยสูงสุด คือ ร้อยละ 10.32 รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 9.89 ภาคเหนือร้อยละ 8.25 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 7.14 ภาคตะวันตกร้อยละ 6.98 ภาคใต้ร้อยละ 6.45 และกรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 2.06

ภาพที่ 3.14 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและรายได้ต่อหัวในระดับภาค ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ภาพที่ 3.15 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางที่ 3.26 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ	การศึกษา	การสาธารณสุขและ สาธารณสุขการ	การป้องกันประเทศ
2545	238,763.1 (16.42)	222,989.8 (0.63)	202,857.0 (26.15)	77,207.4 (1.00)
2546	206,219.2 (-13.63)	231,444.4 (3.79)	185,686.2 (-8.46)	75,607.1 (-2.07)
2547	209,878.2 (1.77)	251,233.6 (8.55)	186,549.1 (0.46)	73,563.0 (-2.70)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	1.52	4.32	6.05	-1.26
ปีงบประมาณ	การรักษาความ สงบภายใน	การบริหารทั่วไป	การชำระหนี้เงินกู้	งบประมาณโดยรวม
2545	56,678.5 (-2.04)	52,275.2 (17.90)	116174.40 (17.44)	1,023,000.0 (12.42)
2546	61,291.3 (8.14)	53,858.1 (3.03)	125205.80 (7.77)	999,900.0 (-2.26)
2547	65,357.5 (6.63)	54,809.6 (1.77)	136296.50 (8.86)	1,028,000.0 (2.81)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	4.24	7.57	11.36	4.32

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2545-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ (2545-2547)"

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางที่ 3.27 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานคิดเป็นร้อยละ ต่อ GDP ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ปีงบประมาณ	รายจ่าย โดยรวม	เศรษฐกิจ	การศึกษา	สาธารณสุข	ป้องกัน ประเทศ	รักษาความ สงบภายใน	บริหาร ทั่วไป	ชำระหนี้ เงินกู้
2545	18.78	4.38	4.09	3.72	1.42	1.04	0.96	2.13
2546	16.86	3.48	3.90	3.13	1.27	1.03	0.91	2.11
2547	15.63	3.19	3.82	2.84	1.12	0.99	0.83	2.07
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	17.09	3.68	3.94	3.23	1.27	1.02	0.90	2.11

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาประจำปี

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางที่ 3.28 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ จำแนกตามลักษณะงานด้านการเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการชำระหนี้เงินกู้ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ				การศึกษา			
	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ
2545	183,894.4	(17.98)	54,868.7	(5.36)	218,075.2	(21.32)	4,914.6	(0.48)
2546	158,907.7	(1.59)	47,311.5	(0.47)	231,557.5	(2.32)	3,886.9	(0.04)
2547	160,961.2	(15.66)	48,917.0	(4.76)	247,946.4	(24.12)	3,269.2	(0.32)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	11.74		3.53		15.92		0.28	

ปีงบประมาณ	การสาธารณสุขและสาธารณสุขการ				การชำระหนี้เงินกู้			
	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ	พัฒนา	ปกติ
2545	145,020.1	(14.18)	-	-	-	-	116174.4	(11.4)
2546	125,986.1	(1.26)	-	-	-	-	125205.8	(12.5)
2547	127,736.2	(12.43)	-	-	-	-	136296.5	(13.3)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	9.29		-		-		12.38	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คือสัดส่วนร้อยละของงบประมาณรายจ่ายโดยรวม

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2545-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ (2545-2547)"

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางที่ 3.29 ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
2545	1,444,493.0	(1.92)	263,279.0	(8.46)	480,311.0	(13.43)	135,455.0	(6.44)
2546	1,508,369.0	(4.42)	305,476.0	(16.03)	530,422.0	(10.43)	143,664.0	(6.06)
2547	1,611,935.0	(6.87)	336,487.0	(10.15)	572,837.0	(8.00)	148,221.0	(3.17)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	4.40		11.55		10.62		3.13	
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	
2545	333,482.0	(5.89)	284,784.0	(7.28)	295,756.0	(4.66)	3,237,559.0	(5.33)
2546	354,940.0	(6.43)	304,535.0	(6.94)	312,638.0	(5.71)	3,460,044.0	(6.87)
2547	365,696.0	(3.03)	316,382.0	(3.89)	320,103.0	(2.39)	3,671,661.0	(6.12)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	5.12		6.04		4.25		6.11	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

ตารางที่ 3.30 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

ปี พ.ศ.	กรุงเทพฯ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2545	44.62	8.13	14.84	4.18	10.30	8.80	9.14
2546	43.59	8.83	15.33	4.15	10.26	8.80	9.04
2547	43.90	9.16	15.60	4.04	9.96	8.62	8.72
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	44.04	8.71	15.26	4.12	10.17	8.74	8.96

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

ตารางที่ 3.31 รายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศ ในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

(หน่วย : บาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันตก
2545	131,141.0 (-0.53)	70,848.0 (7.47)	101,075.0 (9.69)	37,010.0 (6.62)
2546	133,339.0 (1.68)	80,276.0 (13.31)	111,707.0 (10.52)	39,518.0 (6.78)
2547	140,048.0 (5.03)	87,417.0 (8.90)	123,729.0 (10.76)	42,500.0 (7.55)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	2.06	9.89	10.32	6.98
ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เชียงใหม่	ภาคเหนือ	ภาคใต้	รายได้ต่อหัว ของประเทศ
2545	15,058.0 (7.19)	23,608.0 (9.64)	34,105.0 (7.88)	34,105.0 (7.88)
2546	16,162.0 (7.33)	25,076.0 (6.22)	37,229.0 (9.16)	37,229.0 (9.16)
2547	17,277.0 (6.90)	27,307.0 (8.89)	38,086.0 (2.30)	38,086.0 (2.30)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	7.14	8.25	6.45	6.45

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาंकที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ตั้งแต่แผนพัฒนา ฉบับที่ 5 ถึงช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ดังนี้ คือ เมื่อสิ้นแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 45.83 ภาคกลางมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 4.37 ภาคตะวันออกมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 8.58 ภาคตะวันตกมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 5.57 ภาคตะวันออกเชียงใหม่มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 14 ภาคเหนือมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 12.12 และภาคใต้มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 9.73 เมื่อผ่านมาถึงช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 ปรากฏว่า กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 44.04 ลดลงร้อยละ 1.59 ภาคกลางมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 8.71 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.34 ภาคตะวันออกมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 15.26 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.68 ภาคตะวันตกมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 4.12 ลดลงร้อยละ 1.45 ภาคตะวันออกเชียงใหม่มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 10.17 ลดลงร้อยละ 3.83 ภาคเหนือมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 8.74 ลดลงร้อยละ 3.38 และภาคใต้มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 8.96 ลดลงร้อยละ 0.77 (ตารางที่ 3.32)

ตารางที่ 3.32 สัดส่วนผลิตภัณฑ์ต่อ GDP ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-9

ภาค	กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5	45.63	4.37	8.58	5.57	14.00	12.12	9.73
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	44.04	8.71	15.26	4.12	10.17	8.74	8.96
เปลี่ยนแปลง	-1.59	4.34	6.68	-1.45	-3.83	-3.38	-0.77

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

และเมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวที่แท้จริงของกรุงเทพฯ และปริมณฑลกับผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวที่แท้จริงในภาคต่างๆ ของประเทศ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เปรียบเทียบกับในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ ภาคกลางมีความแตกต่างลดลง 4.34 เท่า ภาคตะวันออกมีความแตกต่างลดลง 6.68 เท่า ภาคตะวันตกมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.45 เท่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 3.83 เท่า ภาคเหนือมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 3.38 เท่า และภาคใต้มีความแตกต่างลดลง 0.77 เท่า (ตารางที่ 3.33) อาจแสดงให้เห็นว่า ที่ผ่านมานโยบายการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ประสบความสำเร็จเป็นบางส่วน กล่าวคือ สามารถกระจายความเจริญเติบโตให้แก่ภาคกลาง ภาคตะวันออก ได้มากขึ้น แต่ภูมิภาคส่วนใหญ่ที่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น คือ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ดังนั้นในบทที่ 4 จะเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อหาผลกระทบของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศต่อไป

ตารางที่ 3.33 ความแตกต่างระหว่างผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของกรุงเทพฯ และปริมณฑลกับผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวในภาคต่างๆ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เปรียบเทียบกับช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ภาค	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5	3.50	2.14	3.17	7.49	4.86	4.07
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	1.70	1.21	3.40	8.36	5.33	3.70
ความแตกต่าง	-1.80	-0.93	0.23	0.87	0.47	-0.37

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

บทที่ 4

แบบจำลองและผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้แบบจำลองฟังก์ชันกึ่งล็อก (Semilog Model) แบบ Log - Lin Model ในการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้น และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีถดถอยแบบกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) โดยกำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ และกำหนดตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน

1. แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แบบจำลอง

แบบจำลองในการวิเคราะห์ผลของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาค ได้กำหนดตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ภาค $GRP_{i(t)}$ และตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน $G_{i(t)}$ เขียนเป็นฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้ $GRP_{i(t)} = f(G_{i(t)})$ และนำมาเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณในรูปฟังก์ชัน Semilog หรือ Log - Lin Model ได้เพราะว่าตัวแปรตาม $GRP_{i(t)}$ เท่านั้นที่อยู่ในรูป Logarithm ดังนี้

$$\ln GRP_{i(t)} = \alpha_0 + \beta_1 G_{1(t)} + \beta_2 G_{2(t)} + \beta_3 G_{3(t)} + \beta_4 G_{4(t)} + e_{(t)} \dots (1)$$

โดยที่ $GRP_{i(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคที่ i ในปีที่ t

$GRP_{i=1(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในปีที่ t

$GRP_{i=2(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคกลางในปีที่ t

$GRP_{i=3(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออกในปีที่ t

$GRP_{i=4(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคตะวันตกในปีที่ t

$GRP_{i=5(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปีที่ t

$GRP_{i=6(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคเหนือในปีที่ t

$GRP_{i=7(t)}$ คือ ผลิตภัณฑ์ภาคใต้ในปีที่ t

$G_{i(t)}$ คือ งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานในปีที่ t

$G_{i=1(t)}$ คือ งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจในปีที่ t

$G_{i=2(t)}$ คือ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาในปีที่ t

$G_{i=3(t)}$ คือ งบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุขในปีที่ t

$G_{i=4(t)}$ คือ งบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ในปีที่ t

α_0 คือ ค่าคงที่

β_i คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

e_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อนในปีที่ t

จากแบบจำลองข้างต้นจะได้ว่า

$$\beta_i = \frac{d}{d(G_{i(t)})} (i \text{ n} GRP_{i(t)}) = \frac{1}{GRP_{i(t)}} \frac{dGRP_{i(t)}}{d(G_{i(t)})} = \frac{dGRP_{i(t)} / GRP_{i(t)}}{d(G_{i(t)})}$$

$$\text{นั่นคือ } \beta_i = \frac{\text{การเปลี่ยนแปลงเชิงสัมพัทธ์ใน } GRP_{i(t)} \text{ (relative change in } GRP_{i(t)})}{\text{การเปลี่ยนแปลงสัมบูรณ์ใน } G_{i(t)} \text{ (absolute change in } G_{i(t)})}$$

1.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ $GRP_{i(t)}$ และตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน $G_{i(t)}$ สามารถวิเคราะห์ในรูปแบบความถดถอยเชิงเส้น Linear Regression โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 การประมาณค่าการถดถอยพหุคูณ จากสมการที่ 1 สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ให้ได้ค่าการถดถอยพหุคูณเป็น

$$\ln GRP_{i(t)} = \hat{\alpha}_0 + \hat{\beta}_1 G_{1(t)} + \hat{\beta}_2 G_{2(t)} + \hat{\beta}_3 G_{3(t)} + \hat{\beta}_4 G_{4(t)} \dots (2)$$

โดยค่าพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าข้างต้น จะทำให้ผลบวกกำลังสองของค่าความคลาดเคลื่อน (Error Sum of Squares) หรือ ESS ไปจากค่าสังเกต $\ln GRP_{i(t)}$ ต่างๆ มีค่าต่ำสุดคือ ได้ค่าต่ำสุดของ

$$ESS = \sum_{i=1}^n (\ln GRP_{i(t)} - \hat{\alpha}_0 - \hat{\beta}_1 G_{1(t)} - \hat{\beta}_2 G_{2(t)} - \hat{\beta}_3 G_{3(t)} - \hat{\beta}_4 G_{4(t)})^2 \dots (3)$$

1.2.2 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกำหนดของสมการถดถอย พหุคูณ สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$1 - R^2_{GRP_1, G_1 G_2 G_3 G_4} = (1 - r^2_{GRP_1 G_1}) (1 - r^2_{GRP_2 G_2}) (1 - r^2_{GRP_3 G_3}) (1 - r^2_{GRP_4 G_4})$$

1.2.3 การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัว โดยการกำหนดสมมติฐานของการถดถอย คือ สมมติฐานว่าง $H_0 : \beta_i = \beta^A$, และสมมติฐานทางเลือก คือ $H_1 : \beta_i \neq \beta^A$, โดยที่ β_i เป็นค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยใดๆ และ β^A , คือ ค่าคงที่ใดๆ ซึ่งอาจจะเท่ากับ 0 หรือไม่เท่ากับ 0 ก็ได้ แต่ในกรณีทั่วไปนิยมใช้ $\beta^A = 0$ เพื่อที่จะทดสอบดูว่าตัวแปรอิสระตัวหนึ่งตัวใดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือไม่ ถ้า $\beta^A = 0$ แสดงว่าตัวแปรอิสระที่พิจารณาไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม แต่ถ้า $\beta^A \neq 0$ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม และต้องทำการทดสอบต่อไปว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยใช้สูตร $t = \frac{\hat{\beta}_i - \beta^A}{s_{\hat{\beta}_i}}$ โดยที่ $\hat{\beta}_i$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยตัวที่ i ที่ประมาณขึ้น และ $s_{\hat{\beta}_i}$ เป็นค่าที่ต้องการทดสอบส่วน $s_{\hat{\beta}_i} = \sigma^2 (X'X)^{-1}$ โดยมีองศาความเป็นอิสระ $(n-k+1)$ (ณรงศักดิ์ ธิญานวิบูลย์ชัย 2542 : 141-142)

1.2.4 การตรวจสอบปัญหา (Autocorrelation หรือ Serial correlation) เป็นการทดสอบความเป็นอิสระกันของค่าความคลาดเคลื่อน โดยการตรวจสอบจากค่า Durbin-watson โดยค่า Durbin-watson หรือ d หาได้จาก

$$d = \frac{\sum (e_i - e_{i-1})^2}{\sum e_i^2}$$

ในการทดสอบปัญหา Autocorrelation สามารถตั้งสมมติฐาน ดังนี้ H_0 : ไม่เกิด Autocorrelation และ H_1 : เกิด Autocorrelation

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ สามารถกำหนดสมมติฐานในการวิจัยได้ว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค เนื่องจากการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายของ

รัฐบาลจะก่อให้เกิดการสะสมทุนรายภาคให้แก่ประเทศ ทำให้เกิดการจ้างงานส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค สามารถเขียนเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ได้ ดังนี้

$$\frac{\partial nGRP_{i(t)}}{\partial (G_{i(t)})} > 0$$

หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานในปีที่ t มีความสัมพันธ์ต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคในปีที่ t ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลเพิ่มงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน 1 หน่วย จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 1

2. ข้อมูลและที่มาของข้อมูล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้เริ่มศึกษางบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ถึงช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 หรืออยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2525-2547 ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจะอยู่ในช่วงของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน 8 ประเภท (พ.ศ. 2502-2534) และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเป็น 4 ประเภท 14 ด้าน (พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน) ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้รวมข้อมูลทั้ง 2 ช่วงเวลาเข้าด้วยกัน ดังนี้ (1) งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2502-2534) คือ งบประมาณรายจ่ายประเภทการเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน) ซึ่งประกอบด้วย รายจ่ายด้านการเชื้อเพลิงและพลังงาน การเกษตร การเหมืองแร่ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรมและการโยธา การคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร และการบริการเศรษฐกิจอื่น (2) งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา (พ.ศ. 2502-2534) คือ งบประมาณรายจ่ายประเภทการบริการชุมชนและสังคม (พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน) ด้านการศึกษา (3) งบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข คือ งบประมาณรายจ่ายประเภทการบริการชุมชนและสังคม (พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน) ซึ่งประกอบด้วย รายจ่ายด้านการสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ และการเคหะและชุมชน และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ (พ.ศ. 2502-2534) คือ งบประมาณรายจ่ายประเภทการดำเนินงานอื่นๆ (พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน) ด้านการชำระหนี้เงินกู้ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดได้รวบรวมจากสำนักงบประมาณ (ตารางที่ 4.1) และได้รวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาค จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ตารางที่ 4.2) เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณต่อไป

อนึ่งด้วยข้อจำกัดของข้อมูล ข้อมูลงบประมาณรายจ่ายที่ใช้ในการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลตามปีงบประมาณ ขณะที่ข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศจะเป็นข้อมูลตามปีปฏิทิน ซึ่งจะมีส่วนเหลื่อมของเวลา คือ ปีงบประมาณจะเริ่มก่อนปีปฏิทิน 3 เดือน และเนื่องจากงบประมาณรายจ่ายของประเทศส่วนใหญ่เป็นงบรายจ่ายประจำ ไม่ใช่งบรายจ่ายลงทุน หากพิจารณาความจริงในประเด็นนี้แล้ว การมีส่วนเหลื่อมเวลาดังกล่าวจึงควรถือเป็นการเหมาะสม

ตารางที่ 4.1 งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ในปีงบประมาณ 2525-2547

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ	การศึกษา	การสาธารณสุข	การชำระหนี้เงินกู้
2525	38,141.22	37,569.63	19,415.37	23,760.57
2526	37,909.49	41,573.46	21,072.77	30,318.84
2527	37,717.67	42,941.91	23,413.92	37,072.05
2528	36,770.73	41,835.13	25,054.80	48,489.60
2529	35,810.74	41,973.51	24,838.30	49,845.19
2530	37,293.04	42,702.82	25,350.58	58,270.71
2531	38,088.50	43,860.70	27,334.50	59,746.70
2532	43,950.65	44,962.24	29,657.95	63,136.51
2533	62,837.42	53,322.01	36,381.97	62,273.89
2534	71,489.64	63,527.09	46,496.08	46,908.33
2535	91,298.88	69,796.11	43,299.83	47,543.19
2536	113,001.19	85,448.91	59,671.31	49,487.31
2537	124,277.75	91,561.14	70,211.05	43,923.61
2538	136,756.52	95,822.60	79,313.74	31,677.28
2539	163,014.14	112,171.89	98,675.42	32,269.14
2540	175,355.48	130,265.33	103,407.69	29,302.82
2541	116,920.67	118,293.10	77,454.78	23,818.42
2542	116,738.37	121,203.73	77,366.02	44,647.42
2543	109,478.00	127,003.59	84,489.03	45,002.06
2544	116,282.18	125,635.46	87,368.42	56,083.76
2545	134,423.63	125,543.26	110,649.15	65,406.19
2546	114,048.54	127,999.21	99,380.84	69,244.47
2547	112,965.03	135,224.20	96,895.53	73,360.35

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภคปี 2531 เป็นปีฐาน

ตารางที่ 4.2 ผลิตภัณฑ์ภาคของประเทศ ในปี พ.ศ. 2525-2547

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2525	379,859	38,351	68,323	52,050	118,163	103,800	81,010
2526	414,648	40,538	78,989	52,249	133,317	113,403	87,827
2527	455,117	44,420	80,559	54,144	138,342	122,796	92,686
2528	488,174	45,900	89,347	57,935	147,334	129,200	98,611
2529	530,654	46,179	105,473	60,082	152,363	132,062	106,580
2530	628,390	51,830	115,141	68,174	165,522	148,669	122,193
2531	765,772	62,210	139,548	76,816	191,208	178,598	145,644
2532	930,542	77,304	158,749	92,204	232,209	199,219	166,766
2533	1,151,836	87,790	177,396	95,264	261,347	219,292	190,617
2534	1,311,081	105,857	219,074	110,598	293,640	248,751	217,626
2535	1,476,237	121,872	246,806	124,123	334,468	282,439	244,971
2536	1,695,808	131,577	289,495	133,932	350,164	294,527	269,678
2537	1,907,055	157,792	345,300	152,565	411,708	335,145	319,771
2538	1,962,897	237,145	492,495	182,177	487,650	395,942	427,906
2539	2,119,167	278,482	565,079	201,835	540,178	444,616	461,684
2540	2,140,692	289,757	610,507	203,033	559,444	458,316	470,862
2541	2,009,549	299,182	601,646	201,610	554,645	468,465	491,350
2542	2,182,329	297,373	560,913	201,330	510,841	433,452	450,842
2543	2,333,318	339,740	624,234	206,495	515,489	438,454	465,001
2544	2,451,176	347,231	678,298	217,811	529,883	442,986	466,118
2545	2,498,223	377,755	759,066	234,714	575,090	488,803	512,393
2546	2,634,069	437,927	865,473	256,017	632,073	528,420	576,383
2547	2,898,899	492,597	998,255	283,837	698,564	591,238	613,445

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ปี 2531" จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp

3. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างและงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับผลิตภัณฑ์ภาคต่างๆ ของประเทศ ได้ผลลัพธ์ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑล

Explanatory variable	Coefficient β	t-statistic
Constant α	12.2595	92.1026
ด้านการเศรษฐกิจ	0.0120*	5.8653
ด้านการศึกษา	0.0077**	2.5836
ด้านการสาธารณสุข	-0.0136**	-2.7196
ด้านการชำระหนี้เงินกู้	0.0137*	6.3797
Durbin Watson = 1.8660	F-statistic = 74.3251	$R^2 = 0.9399$

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในตารางที่ 4.3 พบว่า สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) = 0.9399 แสดงว่างบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานของรัฐบาลสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑล ได้ 93.99% ส่วนที่เหลืออีก 6.01% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เมื่อทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Durbin Watson = 1.8660 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยทีละตัวด้วย t-statistic พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0120 เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น 1

พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0077 เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑลเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0137 และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการสาธารณสุข เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑลลดลงร้อยละ 0.0136

ตารางที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลาง

Explanatory variable	Coefficient β	t-statistic
Constant α	10.0041	0.1146
ด้านการเศรษฐกิจ	0.0001	0.0018
ด้านการศึกษา	0.0141*	0.0026
ด้านการสาธารณสุข	0.0045	0.0043
ด้านการชำระหนี้เงินกู้	0.0045**	0.0018
Durbin Watson = 2.0235	F-statistic = 265.5222	$R^2 = 0.9824$

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในตารางที่ 4.4 พบว่า สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) = 0.9824 แสดงว่างบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานของรัฐบาลสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลางได้ 98.24% ส่วนที่เหลืออีก 1.76% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เมื่อทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Durbin Watson = 2.0235 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัวด้วย t-statistic พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับงบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ และงบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลาง สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญ

เติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลางเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0141 และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคกลางเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0045

ตารางที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออก

Explanatory variable	Coefficient β	t-statistic
Constant α	10.5710	88.6305
ด้านการเศรษฐกิจ	0.0047**	2.5496
ด้านการศึกษา	0.0111*	4.1430
ด้านสาธารณสุขฯ	0.0003	0.0717
ด้านการชำระหนี้เงินกู้	0.0086*	4.4628
Durbin Watson = 2.0385	F-statistic = 216.4749	R ² = 0.9785

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในตารางที่ 4.5 พบว่า สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) = 0.9785 แสดงว่างบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานของรัฐบาลสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกได้ 97.85% ส่วนที่เหลืออีก 2.15% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เมื่อทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Durbin Watson = 2.0385 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัวด้วย t-statistic พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุขฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออก สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0047 เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0111 และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้เพิ่มขึ้น 1 พัน

ล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0086

ตารางที่ 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันตก

Explanatory variable	Coefficient β	t-statistic
Constant α	10.5195	138.6303
ด้านการเศรษฐกิจ	0.0049*	4.2373
ด้านการศึกษา	0.0048**	2.7912
ด้านการสาธารณสุข	-0.0029	-1.0079
ด้านการชำระหนี้เงินกู้	0.0064*	5.2301
Durbin Watson = 2.2723	F-statistic = 127.7167	$R^2 = 0.9641$

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในตารางที่ 4.6 พบว่า สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) = 0.9641 แสดงว่างบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานของรัฐบาลสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันตกได้ 96.41% ส่วนที่เหลืออีก 3.59% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เมื่อทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Durbin Watson = 2.2723 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัวด้วย t-statistic พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และ งบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันตก อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับงบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันตก สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันตกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0049 เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันตก

เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0048 และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0064

ตารางที่ 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Explanatory variable	Coefficient β	t-statistic
Constant α	11.4136	131.5940
ด้านการเศรษฐกิจ	0.0064*	4.7789
ด้านการศึกษา	0.0047**	2.4232
ด้านการสาธารณสุข	-0.0047	-1.4321
ด้านการชำระหนี้เงินกู้	0.0068*	4.8980
Durbin Watson = 2.0283	F-statistic = 100.7081	$R^2 = 0.9550$

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในตารางที่ 4.7 พบว่า สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) = 0.9550 แสดงว่างบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานของรัฐบาลสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ 95.50% ส่วนที่เหลืออีก 4.50% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เมื่อทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Durbin Watson = 2.0283 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัวด้วย t-statistic พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับงบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0064 เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0047

และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0068

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ

Explanatory variable	Coefficient β	t-statistic
Constant α	11.3010	133.7048
ด้านการเศรษฐกิจ	0.0055*	4.2761
ด้านการศึกษา	0.0050**	2.6321
ด้านการสาธารณสุข	-0.0043	-1.3702
ด้านการชำระหนี้เงินกู้	0.0067*	4.9060
Durbin Watson = 2.0180	F-statistic = 96.4206	$R^2 = 0.9531$

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในตารางที่ 4.8 พบว่า สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) = 0.9531 แสดงว่างบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานของรัฐบาลสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือได้ 95.31% ส่วนที่เหลืออีก 4.69% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เมื่อทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Durbin Watson = 2.0180 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัวด้วย t-statistic พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และ งบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0055 เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0050 และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0067

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานกับ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้

Explanatory variable	Coefficient β	t-statistic
Constant α	10.9592	99.8342
ด้านการเศรษฐกิจ	0.0066*	3.9359
ด้านการศึกษา	0.0073*	2.9453
ด้านการสาธารณสุข	-0.0053	-1.2800
ด้านการชำระหนี้เงินกู้	0.0075*	4.2278
Durbin Watson = 1.8660	F-statistic = 74.3251	$R^2 = 0.9399$

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในตารางที่ 4.9 พบว่า สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด (R^2) = 0.9399 แสดงว่างบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานของรัฐบาลสามารถอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ได้ 93.99% ส่วนที่เหลืออีก 6.01% เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในแบบจำลอง เมื่อทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรอิสระว่าเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า Durbin Watson = 1.8660 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และเมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยทีละตัวด้วย t-statistic พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา และ งบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับงบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0066 เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0073 และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาท จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0075

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การเพิ่มงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานที่สำคัญ 2 ลักษณะงาน คือ งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ และงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา จะส่งผลต่อการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ ดังนี้

การเพิ่มงบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจ จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 0.0120 ภาคตะวันออกร้อยละ 0.0047 ภาคตะวันตกร้อยละ 0.0049 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 0.0064 ภาคเหนือร้อยละ 0.0055 และภาคใต้ร้อยละ 0.0066 ในส่วนภาคกลางส่งผลต่อการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคร้อยละ 0.0001 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรัฐบาลได้จัดทำงบประมาณด้านนี้เป็นงบประมาณในสัดส่วนที่มาก และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ กล่าวคือ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 งบประมาณมีสัดส่วนร้อยละ 13.60 ของงบประมาณรายจ่ายโดยรวมเพิ่มเป็นร้อยละ 13.67 และ 20.43 ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 และ 7 ก่อนที่ปรับลดลงในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 และในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 เป็น ร้อยละ 19.46 และ 11.74

การเพิ่มงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา จะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และปริมณฑลร้อยละ 0.0077 ภาคกลางร้อยละ 0.0141 ภาคตะวันออกร้อยละ 0.0111 ภาคตะวันตกร้อยละ 0.0048 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 0.0047 ภาคเหนือร้อยละ 0.0050 และภาคใต้ร้อยละ 0.0073 แสดงให้เห็นว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา มีส่วนสำคัญและส่งผลให้เกิดการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรัฐบาลได้เห็นความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษา จึงได้จัดทำเป็นงบประมาณที่มีสัดส่วนต่องบประมาณรายจ่ายโดยรวมมากที่สุดมาโดยตลอดตั้งแต่แผนพัฒนา ฉบับที่ 5 โดยงบประมาณรายจ่ายด้านศึกษามีสัดส่วนงบประมาณร้อยละ 19.10 แผนพัฒนา ฉบับที่ 6 มีสัดส่วนงบประมาณร้อยละ 17.08 แผนพัฒนา ฉบับที่ 7 มีสัดส่วนงบประมาณร้อยละ 18.56 แผนพัฒนา ฉบับที่ 8 มีสัดส่วนงบประมาณร้อยละ 23.94 และในช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 มีสัดส่วนงบประมาณร้อยละ 15.92

ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้ ก็ส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคสูงขึ้น คือ ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของกรุงเทพฯ และ

ปริมาณล้อยล 0.0137 ภาคกลางล้อยล 0.0045 ภาคตะวันออกล้อยล 0.0086 ภาคตะวันตกล้อยล 0.0064 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือล้อยล 0.0068 ภาคเหนือล้อยล 0.0067 และภาคใต้ล้อยล 0.0075 ดังได้กล่าวแล้วว่า งบประมาณรายจ่ายนี้ส่วนใหญ่จะเป็นค่าตอบแทน ซึ่งผู้ให้เป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า งบประมาณรายจ่ายด้านนี้มีส่วนก่อให้เกิดการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และปริมาณล้อยล ซึ่งประชาชนมีรายได้ต่อหัวสูงกว่าภาคอื่นๆ

สำหรับงบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับความเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์ภาค อาจเป็นเพราะ งบประมาณรายจ่ายดังกล่าวเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับงานโรงพยาบาลทั่วไป งานบริการสาธารณสุข งานวิจัยสาธารณสุข งานอุปกรณ์การแพทย์ และการส่งเสริมสงเคราะห์ สวัสดิการสังคม การเคหะและชุมชน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้มิได้กำหนดความล่าช้าของตัวแปร (Time Lag) ของงบประมาณรายจ่ายด้านนี้ ดังนั้นจึงไม่อาจสรุปผลได้

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศไทย สามารถสรุปผลการศึกษา ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา พบว่า สัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP (ในราคาคงที่ปี 2531) มีการเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เปรียบเทียบกับช่วง 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ปรากฏว่า กรุงเทพฯ และปริมณฑลมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคลดลงร้อยละ 1.59 ภาคกลางมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.34 ภาคตะวันออกมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.68 ภาคตะวันตกมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคลดลงร้อยละ 1.45 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคลดลงร้อยละ 3.83 ภาคเหนือมีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคลดลงร้อยละ 3.38 และภาคใต้มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคลดลงร้อยละ 0.77 แสดงให้เห็นว่า นโยบายการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากกรุงเทพฯ และปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค นั้นสามารถกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับภาคกลางและภาคตะวันออกได้มากขึ้น สำหรับภาคอื่นๆ ยังไม่ได้รับผลจากการกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากกรุงเทพฯ และปริมณฑลเท่าที่ควร

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลตามลักษณะงานมีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศ โดยมีผลต่อภาคต่างๆ แตกต่างกันออกไปดังแสดงในตารางที่ 5.1 เมื่อเรียงลำดับผลของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคจากตารางที่ 5.2 พบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการเศรษฐกิจสร้างความเจริญให้กับกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคใต้ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาสร้างความเจริญให้กับภาคกลางมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคตะวันออก งบประมาณรายจ่ายด้านการชำระหนี้เงินกู้สร้างความเจริญให้กับกรุงเทพฯ และปริมณฑลมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคตะวันออก ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล ส่วนผลการศึกษาภาคอื่นๆ นั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงไม่อาจสรุปผลได้

ตารางที่ 5.1 ผลของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค

	การเศรษฐกิจ	การศึกษา	การสาธารณสุข	การชำระหนี้เงินกู้
1. กรุงเทพฯ และปริมณฑล	0.0120*	0.0077**	-0.0136**	0.0137*
2. ภาคกลาง	0.0001	0.0141*	0.0045	0.0045**
3. ภาคตะวันออก	0.0047**	0.0111*	0.0003	0.0086*
4. ภาคตะวันตก	0.0049*	0.0048**	-0.0029	0.0064*
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.0064*	0.0047**	-0.0047	0.0068*
6. ภาคเหนือ	0.0055*	0.0050**	-0.0043	0.0067*
7. ภาคใต้	0.0066*	0.0073*	-0.0053	0.0075*

* และ ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ตารางที่ 5.2 อันดับผลของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานที่มีต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาค

อันดับ	การเศรษฐกิจ	การศึกษา	การสาธารณสุข	การชำระหนี้เงินกู้
1	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคกลาง	กรุงเทพฯ และปริมณฑล
2	ภาคใต้	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออก
3	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	ภาคตะวันตก	ภาคใต้
4	ภาคเหนือ	ภาคใต้	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5	ภาคตะวันตก	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคเหนือ
6	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันตก	ภาคใต้	ภาคตะวันตก
7	ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	ภาคกลาง

2. ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อจำกัด

1. การศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้ข้อมูลงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน ซึ่งเป็นงบประมาณโดยรวมของประเทศ มิได้เป็นข้อมูลงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานในระดับภาค ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลในระดับภาค

2. การศึกษาครั้งนี้ ใช้ข้อมูลงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล ซึ่งเป็นเงินงบประมาณแผ่นดินเท่านั้น มิได้รวมรายจ่ายนอกงบประมาณ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคของประเทศไว้ด้วย ดังนั้นผลการศึกษาที่ได้จึงอาจไม่สมบูรณ์

2.2 ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษา พบว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลสามารถลดการกระจุกตัวของความเจริญในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และสามารถกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ได้มากขึ้น โดยเฉพาะภาคกลาง และภาคตะวันออก ในส่วนของภาคอื่นๆ ของประเทศ ก็ได้รับผลจากงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล แต่ก็ยังไม่มากเมื่อเทียบกับภาคกลาง และภาคตะวันออก ดังนั้นรัฐบาลควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลให้แก่ อื่นๆ ให้มากขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณานำเรื่องความล่าช้าของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง (Time Lag) เพื่อศึกษาผลกระทบในระยะยาว และควรนำปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับภาคมาวิเคราะห์ร่วมด้วย อาทิ รายจ่ายนอกงบประมาณ เงินโอนให้แก่ท้องถิ่น เป็นต้น

บรรณานุกรม

- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2543) *การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไกรยุทธ ธีรตยาศินันท์ (2536) *แนวทางการปฏิรูปการใช้จ่ายของรัฐสำหรับทศวรรษ 2536 - 2546 บทความเสนอในการสัมมนาวิชาการประจำปี 2536 : ปฏิวัติการคลังเพื่อการปฏิรูปเศรษฐกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- ปราณี ทินกร (2545) *ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในช่วงสี่ทศวรรษของการพัฒนาประเทศ : 2504-2544. วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 20 (มิถุนายน - กันยายน 2545)*
- เมธี ครองแก้ว (2523) *รัฐบาลกับช่องว่างรายได้ของประชาชน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- _____ (2535) *การบริหารและควบคุมการใช้จ่ายสาธารณะในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2542) "การวิเคราะห์การถดถอย" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับนักเศรษฐศาสตร์* หน่วยที่ 10 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์.
- วรรณ ไซคบรรดาลสุข (2530) "ผลกระทบของรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2513-2528" *วิทยาศาสตร์มหบัณฑิตภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ศิริรักษ์ เสมามเงิน (2542) "การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านการลงทุนทางเศรษฐกิจกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามรายภาคของประเทศไทย" *วิทยาศาสตร์มหบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ศิวลาภ สิทธิธรรม (2539) "การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย" *วิทยาศาสตร์มหบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- ศุภกร วรฤทธิ์ (2546) "การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทางเศรษฐกิจของประเทศไทย" *วิทยาศาสตร์มหบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*

สมชัย สัจจพงษ์ (2544) "การวิเคราะห์และการปฏิรูปการใช้จ่ายของรัฐบาล" ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ภาครัฐ* หน่วยที่ 6 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์.

สำนักงานประมาณ (2525-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"
กรุงเทพมหานคร.

_____. (2546) "คู่มือรหัสงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546"

จาก <http://www.bb.go.th/bbhome/index.asp#>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2545) *สรุปสาระสำคัญและ
ผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-8.*

_____. (2547) *รายงานการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ
ประเทศ : ครึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9.*

_____. (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย"

จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp.

อรัญ ธรรมโน (2548) *ความรู้ทั่วไปทางการคลัง* ฉบับปรับปรุง โรงพิมพ์ อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

Gwartney, James, Lawson, Robert, and Holcombe, Randall. (1998) "The Size and
Functions of Government and Economic Growth" Washington DC :
Joint Economic committee.

Landau, D. (1983) "Government Expenditure and Economic Growth : A Cross –
Section Study" *Southern Economic Journal* 49 January : 783-791.

William H. Anderson. (1973) *Financing Modern Government* Boston : Houghton Mifflin
Company.

ภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่ 1 งบประมาณรายจ่ายโดยรวม และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ใน
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-9

ปีงบประมาณ	งบประมาณ รายจ่ายโดยรวม (1)		ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ (2)		(1) คิดเป็น ร้อยละต่อ (2)	รายได้ต่อหัว ของประเทศ (3)	
2525	161,000.0	(15.00)	841,556.0	(10.68)	19.13	17,277.0	(8.44)
2526	177,000.0	(9.94)	920,971.0	(9.44)	19.22	18,538.0	(7.30)
2527	192,000.0	(8.47)	988,064.0	(7.29)	19.43	19,513.0	(5.26)
2528	209,000.0	(8.85)	1,056,501.0	(6.93)	19.78	20,484.0	(4.98)
2529	211,650.0	(1.27)	1,133,393.0	(7.28)	18.67	21,586.0	(5.38)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		8.71	8.32			6.27	
2530	227,500.0	(7.49)	1,299,919.0	(14.69)	17.50	24,332.0	(12.72)
2531	243,500.0	(7.03)	1,559,796.0	(19.99)	15.61	28,710.0	(17.99)
2532	285,500.0	(17.25)	1,856,993.0	(19.05)	15.37	33,633.0	(17.15)
2533	335,000.0	(17.34)	2,183,542.0	(17.58)	15.34	39,104.0	(16.27)
2534	387,500.0	(15.67)	2,506,627.0	(14.80)	15.46	44,307.0	(13.31)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		12.96	17.22			15.49	
2535	460,400.0	(18.81)	2,830,916.0	(12.94)	16.26	49,462.0	(11.63)
2536	560,000.0	(21.63)	3,165,181.0	(11.81)	17.69	54,563.0	(10.31)
2537	625,000.0	(11.61)	3,629,336.0	(14.66)	17.22	61,815.0	(13.29)
2538	715,000.0	(14.40)	4,186,212.0	(15.34)	17.08	70,474.0	(14.01)
2539	843,200.0	(17.93)	4,611,041.0	(10.15)	18.29	76,847.0	(9.04)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7		16.88	12.98			11.66	
2540	944,000.0	(11.95)	4,732,610.0	(2.64)	19.95	78,093.0	(1.62)
2541	800,000.0	(-15.25)	4,626,447.0	(-2.24)	17.29	75,594.0	(-3.20)
2542	825,000.0	(3.13)	4,637,079.0	(0.23)	17.79	75,026.0	(-0.75)
2543	860,000.0	(4.24)	4,922,731.0	(6.16)	17.47	79,098.0	(5.43)
2544	910,000.0	(5.81)	5,133,502.0	(4.28)	17.73	81,915.0	(3.56)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8		1.98	2.21			1.33	
2545	1,023,000.0	(12.42)	5,446,043.0	(6.09)	18.78	86,249.0	(5.29)
2546	999,900.0	(-2.26)	5,930,362.0	(8.89)	16.86	93,164.0	(8.02)
2547	1,028,000.0	(2.81)	6,576,834.0	(10.90)	15.63	102,447.0	(9.96)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*		4.32	8.63		17.09	7.76	
เฉลี่ยทั้งหมด		9.37	9.98		17.55	8.57	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2547) " งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาประจำปี จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp"

(2) หน่วย : ล้านบาท (3) หน่วย : บาท * เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 2 ดุลงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลโดยรวม ในแผนพัฒนาฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	GDP	งบประมาณรายจ่าย	(1)	งบประมาณรายรับ	(2)	ดุลงบประมาณ (1) - (2)	
2525	841,556.0	161,000.0	(15.00)	140,000.0	(16.67)	16.64	-2.50
2526	920,971.0	177,000.0	(9.94)	150,000.0	(7.14)	16.29	-2.93
2527	988,064.0	192,000.0	(8.47)	156,000.0	(4.00)	15.79	-3.64
2528	1,056,501.0	209,000.0	(8.85)	162,000.0	(3.85)	15.33	-4.45
2529	1,133,393.0	211,650.0	(1.27)	168,100.0	(3.77)	14.83	-3.84
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5		8.71	19.25	7.08	15.78	-3.47	
2530	1,299,919.0	227,500.0	(7.49)	185,500.0	(10.35)	14.27	-3.23
2531	1,559,796.0	243,500.0	(7.03)	199,500.0	(7.55)	12.79	-2.82
2532	1,856,993.0	285,500.0	(17.25)	262,500.0	(31.58)	14.14	-1.24
2533	2,183,542.0	335,000.0	(17.34)	310,000.0	(18.10)	14.20	-1.14
2534	2,506,627.0	387,500.0	(15.67)	387,500.0	(25.00)	15.46	0.00
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6		12.96	15.86	18.51	14.17	-1.69	
2535	2,830,916.0	460,400.0	(18.81)	460,400.0	(18.81)	16.26	0.00
2536	3,165,181.0	560,000.0	(21.63)	534,400.0	(16.07)	16.88	-0.81
2537	3,629,336.0	625,000.0	(11.61)	600,000.0	(12.28)	16.53	-0.69
2538	4,186,212.0	715,000.0	(14.40)	715,000.0	(19.17)	17.08	0.00
2539	4,611,041.0	843,200.0	(17.93)	843,200.0	(17.93)	18.29	0.00
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7		16.88	17.31	16.85	17.01	-0.30	
2540	4,732,610.0	944,000.0	(11.95)	925,000.0	(9.70)	19.55	-0.40
2541	4,626,447.0	800,000.0	(-15.25)	782,020.0	(-15.46)	16.90	-0.39
2542	4,637,079.0	825,000.0	(3.13)	705,420.0	(-9.80)	15.21	-2.58
2543	4,922,731.0	860,000.0	(4.24)	743,030.0	(5.33)	15.09	-2.38
2544	5,133,502.0	910,000.0	(5.81)	805,000.0	(8.34)	15.68	-2.05
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8		1.98	18.05	-0.38	16.49	-1.56	
2545	5,446,043.0	1,023,000.0	(12.42)	823,000.0	(2.24)	15.11	-3.67
2546	5,930,362.0	999,900.0	(-2.26)	825,000.0	(0.24)	13.91	-2.95
2547	6,576,834.0	1,028,000.0	(2.81)	1,063,600.0	(28.92)	16.17	0.54
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*		4.32	17.09	9.71	15.06	-2.03	
เฉลี่ยทั้งหมด		9.37	17.58	10.51	15.76	-1.83	

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"

(1) และ (2) : สัดส่วนคิดเป็นร้อยละต่อ GDP

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 3 งบประมาณรายจ่ายลงทุนและรายจ่ายประจำ ในแผนพัฒนาฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	รายจ่ายลงทุน (1)		รายจ่ายประจำ (2)		งบประมาณรายจ่าย โดยรวม (3)	สัดส่วน (1) ต่อ (3)	สัดส่วน (2) ต่อ (3)
2525	36,620.4	(4.88)	119,801.5	(17.82)	161,000.0	22.75	74.41
2526	35,114.9	(-4.11)	135,688.4	(13.26)	177,000.0	19.84	76.66
2527	35,122.4	(0.02)	148,464.9	(9.42)	192,000.0	18.29	77.33
2528	34,844.9	(-0.79)	160,938.5	(8.40)	209,000.0	16.67	77.00
2529	34,267.0	(-1.66)	167,418.8	(4.03)	211,650.0	16.19	79.10
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	-0.33		10.59			18.75	76.90
2530	36,311.0	(5.96)	175,689.0	(4.94)	227,500.0	15.96	77.23
2531	40,311.3	(11.02)	185,831.1	(5.77)	243,500.0	16.55	76.32
2532	53,592.4	(32.95)	210,571.8	(13.31)	285,500.0	18.77	73.76
2533	82,034.4	(53.07)	229,057.5	(8.78)	335,000.0	24.49	68.38
2534	105,647.6	(28.78)	261,932.2	(14.35)	387,500.0	27.26	67.60
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	26.36		9.43			20.61	72.66
2535	130,652.6	(23.67)	301,818.2	(15.23)	460,400.0	28.38	65.56
2536	171,606.7	(31.35)	351,060.8	(16.32)	560,000.0	30.64	62.69
2537	212,975.6	(24.11)	376,382.3	(7.21)	625,000.0	34.08	60.22
2538	253,839.8	(19.19)	434,383.3	(15.41)	715,000.0	35.50	60.75
2539	327,288.6	(28.94)	482,368.2	(11.05)	843,200.0	38.82	57.21
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7	25.45		13.04			33.48	61.29
2540	380,050.0	(16.12)	520,453.1	(7.90)	944,000.0	41.09	56.27
2541	279,258.1	(-26.52)	519,505.8	(-0.18)	800,000.0	33.65	62.59
2542	233,534.7	(-16.37)	586,115.1	(12.82)	825,000.0	28.31	71.04
2543	217,097.6	(-7.04)	635,585.1	(8.44)	860,000.0	25.24	73.91
2544	218,578.2	(0.68)	679,286.5	(6.88)	910,000.0	24.02	74.65
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8	-6.63		7.17			30.46	67.69
2545	223,617.0	(2.31)	773,714.1	(13.90)	1,023,000.0	21.86	75.63
2546	211,493.5	(-5.42)	753,454.7	(-2.62)	999,900.0	21.15	75.35
2547	292,800.2	(38.44)	836,544.4	(11.03)	1,028,000.0	28.48	81.38
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	11.78		7.44			23.83	77.45
เฉลี่ยทั้งหมด	11.29		9.72				25.54

หมายเหตุ : วงเล็บ () อัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"

*เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 4 งบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาและการดำเนินงานปกติ ในแผน
พัฒนาฯ ฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	งบประมาณรายจ่าย เพื่อการพัฒนา		งบประมาณรายจ่าย เพื่อการดำเนินงานปกติ		งบประมาณ โดยรวม
2525	68,222.5	(42.37)	92,777.5	(57.63)	161,000.0
2526	73,677.2	(41.63)	103,322.8	(58.37)	177,000.0
2527	76,912.1	(40.06)	115,087.9	(59.94)	192,000.0
2528	77,869.0	(37.26)	131,131.0	(62.74)	209,000.0
2529	78,133.4	(36.92)	133,516.6	(63.08)	211,650.0
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		39.65	60.35		
2530	81,900.1	(36.00)	145,599.9	(64.00)	227,500.0
2531	86,386.1	(35.48)	157,113.9	(64.52)	243,500.0
2532	101,232.6	(35.46)	184,267.4	(64.54)	285,500.0
2533*	141,034.1	(41.91)	195,473.4	(58.09)	336,507.5
2534	167,171.0	(43.14)	218,329.0	(56.34)	387,500.0
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		38.40	61.50		
2535	215,977.8	(46.91)	244,422.2	(53.09)	460,400.0
2536	286,129.3	(51.09)	273,870.7	(48.91)	560,000.0
2537	333,223.8	(53.32)	291,776.2	(46.68)	625,000.0
2538	375,271.8	(52.49)	339,728.3	(47.51)	715,000.0
2539	484,403.5	(57.45)	358,796.5	(42.55)	843,200.0
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7		52.25	47.75		
2540	574,032.1	(60.81)	369,967.9	(39.19)	944,000.0
2541	475,548.1	(59.44)	324,451.9	(40.56)	800,000.0
2542	476,463.1	(57.75)	358,748.3	(43.48)	825,000.0
2543	486,949.3	(56.62)	373,050.7	(43.38)	860,000.0
2544	506,153.8	(55.62)	403,846.2	(44.38)	910,000.0
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8		58.05	42.20		
2545	567,067.6	(55.43)	455,932.4	(44.57)	1,023,000.0
2546	539,603.0	(54.01)	460,297.0	(44.08)	999,900.0
2547	557,658.0	(54.25)	470,342.0	(45.75)	1,028,000.0
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*		54.56	45.47		
เฉลี่ยทั้งหมด		47.85	52.18		

หมายเหตุ : วงเล็บ () สัดส่วนร้อยละต่องบประมาณรายจ่ายโดยรวม

ที่มา : งบประมาณประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 5 สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานต่อ GDP
ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ		การศึกษา		การสาธารณสุขและ สาธารณูปการ		การชำระหนี้เงินกู้	
2525	32,857.0	(3.22)	32,364.6	(3.17)	16,725.5	(1.64)	20,468.7	(2.01)
2526	33,869.4	(3.15)	37,142.9	(3.45)	18,827.0	(1.75)	27,087.7	(2.52)
2527	33,966.0	(2.98)	38,670.6	(3.40)	21,085.0	(1.85)	33,384.6	(2.93)
2528	33,897.0	(2.85)	38,565.6	(3.24)	23,096.7	(1.94)	44,700.0	(3.75)
2529	33,648.1	(2.68)	39,438.7	(3.14)	23,338.3	(1.86)	46,835.0	(3.73)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5	2.98		3.28		1.81		2.99	
2530	35,902.0	(2.61)	41,110.0	(2.99)	24,405.0	(1.77)	56,097.2	(4.07)
2531	38,088.5	(2.44)	43,860.7	(2.81)	27,334.5	(1.75)	59,746.7	(3.83)
2532	46,292.6	(2.64)	47,358.1	(2.71)	31,238.3	(1.78)	66,500.8	(3.80)
2533	70,203.8	(3.61)	59,572.9	(3.06)	40,647.0	(2.09)	69,574.2	(3.57)
2534	84,314.6	(3.99)	74,923.6	(3.55)	54,837.3	(2.60)	55,323.5	(2.62)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6	3.06		3.02		2.00		3.58	
2535	112,056.0	(4.91)	85,664.5	(3.75)	56,894.7	(2.49)	58,352.3	(2.56)
2536	143,509.5	(5.81)	108,518.6	(4.39)	80,996.4	(3.28)	62,848.0	(2.54)
2537	165,556.5	(6.15)	121,973.1	(4.53)	99,935.3	(3.71)	58,512.8	(2.17)
2538	193,110.9	(6.56)	135,309.0	(4.60)	119,698.5	(4.07)	44,730.8	(1.52)
2539	243,507.8	(7.82)	167,560.5	(5.38)	156,602.6	(5.03)	48,203.1	(1.55)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	6.25		4.53		3.71		2.07	
2540	276,582.0	(9.00)	205,462.9	(6.69)	176,443.3	(5.74)	46,218.3	(1.50)
2541	199,367.4	(7.25)	201,707.6	(7.34)	144,441.5	(5.25)	40,614.0	(1.48)
2542	199,678.6	(6.95)	207,316.5	(7.22)	140,588.3	(4.90)	76,368.5	(2.66)
2543	190,176.7	(6.32)	220,620.8	(7.33)	154,219.9	(5.13)	78,174.1	(2.60)
2544	205,094.5	(6.67)	221,591.5	(7.21)	160,806.7	(5.23)	98,918.6	(3.22)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	7.24		7.16		5.25		2.29	
2545	238,763.1	(7.37)	222,989.8	(6.89)	202,857.0	(6.27)	116,174.4	(3.59)
2546	206,219.2	(5.96)	231,444.4	(6.69)	185,686.2	(5.37)	125,205.8	(3.62)
2547	209,878.2	(5.72)	251,233.6	(6.84)	186,549.1	(5.08)	136,296.5	(3.71)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	6.35		6.81		5.57		3.64	
เฉลี่ยทั้งหมด	5.07		4.80		3.50		2.85	

หมายเหตุ : วงเล็บ () สัดส่วนร้อยละต่อ GDP

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 6 การขยายตัวของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน
ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	การเศรษฐกิจ		การศึกษา		การสาธารณสุขและ สาธารณสุขการ		การชำระหนี้เงินกู้	
2525	32,857.0	(2.86)	32,364.6	(15.87)	16,725.5	(9.51)	20,468.7	(1.42)
2526	33,869.4	(3.08)	37,142.9	(14.76)	18,827.0	(12.56)	27,087.7	(32.34)
2527	33,966.0	(0.29)	38,670.6	(4.11)	21,085.0	(11.99)	33,384.6	(23.25)
2528	33,897.0	(-0.20)	38,565.6	(-0.27)	23,096.7	(9.54)	44,700.0	(33.89)
2529	33,648.1	(-0.73)	39,438.7	(2.26)	23,338.3	(1.05)	46,835.0	(4.78)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	1.06		7.35		8.93		23.13	
2530	35,902.0	(6.70)	41,110.0	(4.24)	24,405.0	(4.57)	56,097.2	(19.78)
2531	38,088.5	(6.09)	43,860.7	(6.69)	27,334.5	(12.00)	59,746.7	(6.51)
2532	46,292.6	(21.54)	47,358.1	(7.97)	31,238.3	(14.28)	66,500.8	(11.30)
2533	70,203.8	(51.65)	59,572.9	(25.79)	40,647.0	(30.12)	69,574.2	(4.62)
2534	84,314.6	(20.10)	74,923.6	(25.77)	54,837.3	(34.91)	55,323.5	(-20.48)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	21.22		14.09		19.18		4.35	
2535	112,056.0	(32.90)	85,664.5	(14.34)	56,894.7	(3.75)	58,352.3	(5.47)
2536	143,509.5	(28.07)	108,518.6	(26.68)	80,996.4	(42.36)	62,848.0	(7.70)
2537	165,556.5	(15.36)	121,973.1	(12.40)	99,935.3	(23.38)	58,512.8	(-6.90)
2538	193,110.9	(16.64)	135,309.0	(10.93)	119,698.5	(19.78)	44,730.8	(-23.55)
2539	243,507.8	(26.10)	167,560.5	(23.84)	156,602.6	(30.83)	48,203.1	(7.76)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7	23.81		12.87		17.85		-1.90	
2540	276,582.0	(13.58)	205,462.9	(22.62)	176,443.3	(12.67)	46,218.3	(-4.12)
2541	199,367.4	(-27.92)	201,707.6	(-1.83)	144,441.5	(-18.14)	40,614.0	(-12.13)
2542	199,678.6	(0.16)	207,316.5	(2.78)	140,588.3	(-2.67)	76,368.5	(88.03)
2543	190,176.7	(-4.76)	220,620.8	(6.42)	154,219.9	(9.70)	78,174.1	(2.36)
2544	205,094.5	(7.84)	221,591.5	(0.44)	160,806.7	(4.27)	98,918.6	(26.54)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8	-2.22		6.09		1.17		20.14	
2545	238,763.1	(16.42)	222,989.8	(0.63)	202,857.0	(26.15)	116,174.4	(17.44)
2546	206,219.2	(-13.63)	231,444.4	(3.79)	185,686.2	(-8.46)	125,205.8	(7.77)
2547	209,878.2	(1.77)	251,233.6	(8.55)	186,549.1	(0.46)	136,296.5	(8.86)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	1.52		4.32		6.05		11.36	
เฉลี่ยทั้งหมด	9.74		10.38		12.37		11.42	

หมายเหตุ : วงเล็บ () คืออัตราเพิ่มเป็นร้อยละ

ที่มา : ณ ราคาประจำปี สำนักงบประมาณ (2525-2547) "งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2547"

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 7 ผลผลิตภัณฑภาคของประเทศ ในแผนพัฒนาฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	
2525	457,905.0	(1.99)	46,099.0	(3.37)	86,145.0	(14.31)	61,412.0	(15.36)
2526	494,767.0	(8.05)	46,523.0	(0.92)	90,744.0	(5.34)	59,073.0	(-3.81)
2527	526,444.0	(6.40)	50,247.0	(8.00)	94,334.0	(3.96)	61,351.0	(3.86)
2528	538,749.0	(2.34)	51,931.0	(3.35)	105,635.0	(11.98)	65,614.0	(6.95)
2529	575,998.0	(6.91)	53,075.0	(2.20)	111,474.0	(5.53)	68,335.0	(4.15)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5		5.14		3.57		8.22		5.30
2530	656,309.0	(13.94)	55,454.0	(4.48)	123,429.0	(10.72)	72,207.0	(5.67)
2531	765,772.0	(16.68)	62,210.0	(12.18)	139,548.0	(13.06)	76,816.0	(6.38)
2532	871,128.0	(13.76)	71,711.0	(15.27)	154,559.0	(10.76)	86,239.0	(12.27)
2533	1,017,039.0	(16.75)	77,024.0	(7.41)	165,348.0	(6.98)	83,811.0	(-2.82)
2534	1,101,700.0	(8.32)	86,171.0	(11.88)	184,094.0	(11.34)	92,332.0	(10.17)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6		13.89		10.24		10.57		6.33
2535	1,190,863.0	(8.09)	100,097.0	(16.16)	205,513.0	(11.63)	100,323.0	(8.65)
2536	1,309,733.0	(9.98)	107,202.0	(7.10)	234,029.0	(13.88)	106,125.0	(5.78)
2537	1,409,647.0	(7.63)	123,472.0	(15.18)	267,370.0	(14.25)	113,908.0	(7.33)
2538	1,380,003.0	(-2.10)	182,318.0	(47.66)	368,426.0	(37.80)	128,173.0	(12.52)
2539	1,427,622.0	(3.45)	209,163.0	(14.72)	407,748.0	(10.67)	133,739.0	(4.34)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7		5.41		20.16		17.65		7.73
2540	1,372,854.0	(-3.84)	210,582.0	(0.68)	427,881.0	(4.94)	130,070.0	(-2.74)
2541	1,185,694.0	(-13.63)	197,684.0	(-6.12)	379,247.0	(-11.37)	116,500.0	(-10.43)
2542	1,308,143.0	(10.33)	217,135.0	(9.84)	378,884.0	(-0.10)	122,950.0	(5.54)
2543	1,373,345.0	(4.98)	245,899.0	(13.25)	404,277.0	(6.70)	126,337.0	(2.75)
2544	1,417,212.0	(3.19)	242,735.0	(-1.29)	423,433.0	(4.74)	127,264.0	(0.73)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8		0.21		3.27		0.98		-0.83
2545	1,444,493.0	(1.92)	263,279.0	(8.46)	480,311.0	(13.43)	135,455.0	(6.44)
2546	1,508,369.0	(4.42)	305,476.0	(16.03)	530,422.0	(10.43)	143,664.0	(6.06)
2547	1,611,935.0	(6.87)	336,487.0	(10.15)	572,837.0	(8.00)	148,221.0	(3.17)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*		4.40		11.55		10.62		3.13
เฉลี่ยทั้งหมด		5.93		9.60		9.52		4.71

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ ปี 2531 จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp"

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 7 ต่อ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉียดเหนือ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	
2525	140,948.0	(6.91)	124,858.0	(5.11)	102,110.0	(7.56)	1,019,477	(5.35)
2526	153,077.0	(8.61)	127,986.0	(2.51)	104,265.0	(2.11)	1,076,435	(5.59)
2527	159,594.0	(4.26)	138,795.0	(8.45)	107,602.0	(3.20)	1,138,367	(5.75)
2528	169,980.0	(6.51)	145,436.0	(4.78)	113,920.0	(5.87)	1,191,265	(4.65)
2529	171,744.0	(1.04)	151,835.0	(4.40)	124,721.0	(9.48)	1,257,182	(5.53)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5	5.46		5.05		5.65		5.37	
2530	176,618.0	(2.84)	158,814.0	(4.60)	134,009.0	(7.45)	1,376,840	(9.52)
2531	191,208.0	(8.26)	178,598.0	(12.46)	145,644.0	(8.68)	1,559,796	(13.29)
2532	217,133.0	(13.56)	185,871.0	(4.07)	164,062.0	(12.65)	1,750,703	(12.24)
2533	231,053.0	(6.41)	194,391.0	(4.58)	178,076.0	(8.54)	1,946,742	(11.20)
2534	245,883.0	(6.42)	209,584.0	(7.82)	192,104.0	(7.88)	2,111,866	(8.48)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6	7.50		6.71		9.04		10.95	
2535	260,453.0	(5.93)	223,822.0	(6.79)	201,499.0	(4.89)	2,282,569	(8.08)
2536	270,020.0	(3.67)	229,347.0	(2.47)	214,472.0	(6.44)	2,470,926	(8.25)
2537	298,075.0	(10.39)	244,946.0	(6.80)	235,556.0	(9.83)	2,692,975	(8.99)
2538	331,154.0	(11.10)	271,852.0	(10.98)	282,410.0	(19.89)	2,944,336	(9.33)
2539	348,697.0	(5.30)	291,381.0	(7.18)	296,989.0	(5.16)	3,115,338	(5.81)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	7.28		6.85		9.24		8.09	
2540	345,809.0	(-0.83)	291,069.0	(-0.11)	294,351.0	(-0.89)	3,072,615	(-1.37)
2541	316,205.0	(-8.56)	274,130.0	(-5.82)	280,226.0	(-4.80)	2,749,684	(-10.51)
2542	306,391.0	(-3.10)	263,562.0	(-3.85)	274,914.0	(-1.90)	2,871,980	(4.45)
2543	311,486.0	(1.66)	267,291.0	(1.41)	279,767.0	(1.77)	3,008,401	(4.75)
2544	314,923.0	(1.10)	265,447.0	(-0.69)	282,588.0	(1.01)	3,073,601	(2.17)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	-1.95		-1.81		-0.96		-0.10	
2545	333,482.0	(5.89)	284,784.0	(7.28)	295,756.0	(4.66)	3,237,559	(5.33)
2546	354,940.0	(6.43)	304,535.0	(6.94)	312,638.0	(5.71)	3,460,044	(6.87)
2547	365,696.0	(3.03)	316,382.0	(3.89)	320,103.0	(2.39)	3,671,661	(6.12)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*	5.12		6.04		4.25		6.11	
เฉลี่ยทั้งหมด	4.64		4.44		5.55		6.08	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ ปี 2531 จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gppp"

* เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 8 สัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ในแผนพัฒนาฉบับที่ 5-9

ปีงบประมาณ	กรุงเทพฯ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2525	44.92	4.52	8.45	6.02	13.83	12.25	10.02
2526	45.96	4.32	8.43	5.49	14.22	11.89	9.69
2527	46.25	4.41	8.29	5.39	14.02	12.19	9.45
2528	45.22	4.36	8.87	5.51	14.27	12.21	9.56
2529	45.82	4.22	8.87	5.44	13.66	12.08	9.92
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	45.63	4.37	8.58	5.57	14.00	12.12	9.73
2530	47.67	4.03	8.96	5.24	12.83	11.53	9.73
2531	49.09	3.99	8.95	4.92	12.26	11.45	9.34
2532	49.76	4.10	8.83	4.93	12.40	10.62	9.37
2533	52.24	3.96	8.49	4.31	11.87	9.99	9.15
2534	52.17	4.08	8.72	4.37	11.64	9.92	9.10
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	50.19	4.03	8.79	4.75	12.20	10.70	9.34
2535	52.17	4.39	9.00	4.40	11.41	9.81	8.83
2536	53.01	4.34	9.47	4.29	10.93	9.28	8.68
2537	52.35	4.58	9.93	4.23	11.07	9.10	8.75
2538	46.87	6.19	12.51	4.35	11.25	9.23	9.59
2539	45.83	6.71	13.09	4.29	11.19	9.35	9.53
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7	50.04	5.24	10.80	4.31	11.17	9.35	9.08
2540	44.68	6.85	13.93	4.23	11.25	9.47	9.58
2541	43.12	7.19	13.79	4.24	11.50	9.97	10.19
2542	45.55	7.56	13.19	4.28	10.67	9.18	9.57
2543	45.65	8.17	13.44	4.20	10.35	8.88	9.30
2544	46.11	7.90	13.78	4.14	10.25	8.64	9.19
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8	45.02	7.53	13.63	4.22	10.80	9.23	9.57
2545	44.62	8.13	14.84	4.18	10.30	8.80	9.14
2546	43.59	8.83	15.33	4.15	10.26	8.80	9.04
2547	43.90	9.16	15.60	4.04	9.96	8.62	8.72
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	44.04	8.71	15.26	4.12	10.17	8.74	8.96
เฉลี่ยทั้งหมด	47.24	5.74	11.08	4.64	11.80	10.14	9.37

ที่มา : จากการคำนวณโดยใช้ตัวเลข ณ ราคาคงที่ปี 2531

ตารางภาคผนวกที่ 9 ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว ในแผนพัฒนาฉบับที่ 5-9

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันตก
2525	60,247.0 (1.16)	17,610.0 (0.07)	26,967.0 (9.02)	20,756.0 (6.35)
2526	61,642.0 (2.32)	17,773.0 (0.93)	29,422.0 (9.10)	19,771.0 (-4.74)
2527	65,245.0 (5.84)	19,089.0 (7.40)	29,102.0 (-1.09)	20,008.0 (1.20)
2528	66,419.0 (1.80)	19,099.0 (0.05)	30,817.0 (5.90)	20,565.0 (2.78)
2529	69,050.0 (3.96)	18,651.0 (-2.34)	34,937.0 (13.37)	20,647.0 (0.40)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 5	3.02	1.22	7.26	1.20
2530	77,874.0 (12.78)	20,217.0 (8.39)	36,497.0 (4.47)	22,567.0 (9.30)
2531	89,220.0 (14.57)	23,126.0 (14.39)	41,681.0 (14.20)	24,194.0 (7.21)
2532	100,692.0 (12.86)	26,923.0 (16.42)	44,109.0 (5.82)	27,211.0 (12.47)
2533	113,920.0 (13.14)	28,154.0 (4.57)	45,134.0 (2.32)	26,806.0 (-1.49)
2534	120,859.0 (6.09)	31,897.0 (13.29)	51,825.0 (14.82)	29,098.0 (8.55)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6	11.89	11.41	8.33	7.21
2535	128,730.0 (6.51)	35,012.0 (9.77)	56,025.0 (8.11)	30,988.0 (6.49)
2536	140,730.0 (9.32)	36,251.0 (3.54)	61,365.0 (9.53)	31,916.0 (3.00)
2537	148,637.0 (5.62)	41,139.0 (13.48)	68,589.0 (11.77)	34,246.0 (7.30)
2538	142,254.0 (-4.29)	57,915.0 (40.78)	90,767.0 (32.33)	38,133.0 (11.35)
2539	143,110.0 (0.60)	63,835.0 (10.22)	96,841.0 (6.69)	39,479.0 (3.53)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 7	3.55	15.56	13.69	6.33
2540	135,398.0 (-5.39)	62,652.0 (-1.85)	97,793.0 (0.98)	37,297.0 (-5.53)
2541	116,113.0 (-14.24)	59,510.0 (-5.01)	87,867.0 (-10.15)	33,924.0 (-9.04)
2542	124,153.0 (6.92)	58,638.0 (-1.47)	80,500.0 (-8.38)	33,442.0 (-1.42)
2543	129,478.0 (4.29)	65,784.0 (12.19)	87,221.0 (8.35)	33,542.0 (0.30)
2544	131,834.0 (1.82)	65,922.0 (0.21)	92,149.0 (5.65)	34,710.0 (3.48)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 8	-1.32	0.81	-0.71	-2.44
2545	131,141.0 (-0.53)	70,848.0 (7.47)	101,075.0 (9.69)	37,010.0 (6.62)
2546	133,339.0 (1.68)	80,276.0 (13.31)	111,707.0 (10.52)	39,518.0 (6.78)
2547	140,048.0 (5.03)	87,417.0 (8.90)	123,729.0 (10.76)	42,500.0 (7.55)
เฉลี่ยแผนพัฒนา ฉบับที่ 9*	2.06	9.89	10.32	6.98
เฉลี่ยทั้งหมด	3.99	7.60	7.56	3.58

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ ปี 2531 จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp"

*เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 9 ต่อ

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ภาคตะวันออก เฉิงเหินอ		ภาคเหนือ		ภาคใต้		รายได้ต่อหัว ของประเทศ	
2525	8,022.0	(6.95)	12,387.0	(1.04)	15,200.0	(0.36)	20,056.0	(3.07)
2526	8,571.0	(6.84)	12,857.0	(3.79)	15,471.0	(1.78)	20,749.0	(3.46)
2527	8,676.0	(1.22)	13,621.0	(5.94)	15,813.0	(2.21)	21,668.0	(4.43)
2528	8,889.0	(2.45)	13,803.0	(1.34)	16,059.0	(1.56)	22,221.0	(2.55)
2529	8,879.0	(-0.11)	13,667.0	(-0.98)	16,595.0	(3.34)	22,973.0	(3.39)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5		3.47	2.22	1.85	3.38			
2530	9,273.0	(4.43)	14,825.0	(8.47)	18,117.0	(9.17)	25,275.0	(10.02)
2531	10,164.0	(9.61)	16,930.0	(14.20)	20,304.0	(12.07)	28,710.0	(13.59)
2532	11,562.0	(13.75)	17,715.0	(4.64)	21,586.0	(6.31)	31,931.0	(11.22)
2533	12,178.0	(5.33)	18,215.0	(2.82)	23,324.0	(8.05)	35,001.0	(9.61)
2534	12,802.0	(5.12)	19,378.0	(6.38)	24,859.0	(6.58)	37,568.0	(7.33)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6		7.65	7.30	8.44	10.36			
2535	13,845.0	(8.15)	20,939.0	(8.06)	26,512.0	(6.65)	40,300.0	(7.27)
2536	13,844.0	(-0.01)	20,904.0	(-0.17)	27,817.0	(4.92)	42,964.0	(6.61)
2537	15,341.0	(10.81)	22,470.0	(7.49)	31,024.0	(11.53)	46,402.0	(8.00)
2538	16,954.0	(10.52)	24,824.0	(10.48)	38,657.0	(24.61)	49,908.0	(7.55)
2539	17,558.0	(3.56)	26,330.0	(6.06)	38,920.0	(0.68)	51,445.0	(3.08)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7		6.61	6.38	9.68	6.50			
2540	17,087.0	(-2.68)	25,356.0	(-3.70)	37,227.0	(-4.35)	49,512.0	(-3.76)
2541	15,526.0	(-9.14)	23,803.0	(-6.12)	35,535.0	(-4.54)	44,333.0	(-10.46)
2542	14,123.0	(-9.04)	21,798.0	(-8.42)	32,145.0	(-9.54)	43,863.0	(-1.06)
2543	13,944.0	(-1.27)	21,617.0	(-0.83)	32,380.0	(0.73)	45,534.0	(3.81)
2544	14,048.0	(0.75)	21,533.0	(-0.39)	31,615.0	(-2.36)	46,443.0	(2.00)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8		-4.28	-3.89	-4.01	-1.89			
2545	15,058.0	(7.19)	23,608.0	(9.64)	34,105.0	(7.88)	34,105.0	(7.88)
2546	16,162.0	(7.33)	25,076.0	(6.22)	37,229.0	(9.16)	37,229.0	(9.16)
2547	17,277.0	(6.90)	27,307.0	(8.89)	38,086.0	(2.30)	38,086.0	(2.30)
เฉลี่ยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9*		7.14	8.25	6.45	6.45			
เฉลี่ยทั้งหมด		3.85	3.69	4.31	4.83			

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) "ผลิตภัณฑ์ภาคและรายได้ต่อหัวของประเทศไทย ณ ราคาคงที่ ปี 2531 จาก www.nesdb.go.th/econsocial/macro/NAD.html#gpp"

*เฉลี่ย 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ตารางภาคผนวกที่ 10 อันดับสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน
ต่อ GDP ปี 2525-2547

ปีงบประมาณ	งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน						
	เศรษฐกิจ	การศึกษา	สาธารณสุขและ สาธารณสุขการ	การป้องกัน ประเทศ	รักษาความ สงบภายใน	ด้านบริหาร ทั่วไป	ด้านอื่นๆ
2525	2	3	5	4	6	7	1
2526	4	1	5	3	6	7	2
2527	4	2	5	3	6	7	1
2528	4	3	5	2	6	7	1
2529	4	3	5	2	6	7	1
2530	4	2	5	3	6	7	1
2531	4	2	5	3	6	7	1
2532	4	2	5	3	6	7	1
2533	2	3	5	4	6	7	1
2534	1	3	5	4	6	7	2
2535	1	3	5	4	6	7	2
2536	1	2	4	5	6	7	3
2537	1	2	3	5	6	7	4
2538	1	2	3	5	6	7	4
2539	1	2	3	4	7	6	5
2540	1	2	3	4	6	7	5
2541	2	1	3	5	6	7	4
2542	2	1	3	5	6	7	4
2543	2	1	3	5	6	7	4
2544	2	1	3	5	6	7	4
2545	1	2	3	5	6	7	4
2546	2	1	3	5	6	7	4
2547	2	1	3	5	6	7	4

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางภาคผนวกที่ 11 อันดับอัตราการขยายตัวของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจำแนก
ตามลักษณะงาน ปี 2525-2547

ปีงบประมาณ	งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงาน						
	เศรษฐกิจ	การศึกษา	สาธารณสุขและ สาธารณสุขการ	การป้องกัน ประเทศ	รักษาความ สงบภายใน	ด้านบริหาร ทั่วไป	ด้านอื่นๆ
2525	6	2	5	3	4	7	1
2526	7	3	4	5	2	1	6
2527	7	5	2	4	3	6	1
2528	6	7	2	4	5	3	1
2529	6	2	3	5	4	7	1
2530	3	5	4	7	6	2	1
2531	6	4	5	7	5	2	3
2532	2	6	4	5	7	3	1
2533	1	4	3	6	5	2	7
2534	5	4	1	6	3	2	7
2535	2	5	7	6	3	1	4
2536	2	4	1	6	5	3	7
2537	3	4	1	5	2	6	7
2538	3	4	2	7	6	5	1
2539	3	5	2	6	4	1	7
2540	2	1	3	6	5	7	4
2541	7	1	5	6	2	4	3
2542	4	3	5	6	2	7	1
2543	7	4	3	6	2	1	5
2544	2	6	3	7	5	4	1
2545	4	6	1	5	6	3	2
2546	7	2	6	5	1	4	2
2547	4	1	6	7	2	5	3

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางภาคผนวกที่ 12 อันดับสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาคต่อ GDP ปี 2525-2547

ปี พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์ภาค						
	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2525	1	7	5	6	2	3	4
2526	1	7	5	6	2	3	4
2527	1	7	5	6	2	3	4
2528	1	7	5	6	2	3	4
2529	1	7	5	6	2	3	4
2530	1	7	5	6	2	3	4
2531	1	7	5	6	2	3	4
2532	1	7	5	6	2	3	4
2533	1	7	5	6	2	3	4
2534	1	7	5	6	2	3	4
2535	1	7	4	6	2	3	5
2536	1	6	3	7	2	4	5
2537	1	6	3	7	2	4	5
2538	1	6	2	7	3	5	4
2539	1	6	2	7	3	5	4
2540	1	6	2	7	3	5	4
2541	1	6	2	7	3	5	4
2542	1	6	2	7	3	5	4
2543	1	6	2	7	3	5	4
2544	1	6	2	7	3	5	4
2545	1	6	2	7	3	5	4
2546	1	5	2	7	3	6	4
2547	1	4	2	7	3	6	5

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางภาคผนวกที่ 13 อันดับอัตราการขายตัวผลิตภัณฑ์ภาค ปี 2525-2547

ปี พ.ศ.	อันดับการขยขายตัวผลิตภัณฑ์ภาค						
	กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2525	7	6	2	1	4	5	3
2526	2	6	3	7	1	4	5
2527	3	2	5	6	4	1	7
2528	7	6	1	2	3	5	4
2529	2	6	3	5	7	4	1
2530	1	6	2	4	7	5	3
2531	1	4	2	7	6	3	5
2532	2	1	6	5	3	7	4
2533	1	3	4	7	5	6	2
2534	4	1	2	3	7	6	5
2535	4	1	2	3	6	5	7
2536	2	2	1	5	6	7	4
2537	5	1	2	6	3	7	4
2538	7	1	2	4	5	6	3
2539	7	1	1	6	4	3	5
2540	7	2	1	6	4	3	5
2541	7	3	6	5	4	2	1
2542	1	2	4	3	6	7	5
2543	3	1	2	4	6	7	5
2544	2	7	1	5	3	6	4
2545	7	2	1	4	5	3	6
2546	7	1	2	5	4	3	6
2547	3	1	2	5	6	4	7

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางภาคผนวกที่ 14 อันดับรายได้ต่อหัวในระดับภาคของประเทศไทย ปี 2525-2547

ปี พ.ศ.	อันดับรายได้ต่อหัวในระดับภาค						
	กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2525	1	4	2	3	7	6	5
2526	1	4	2	3	7	6	5
2527	1	4	2	3	7	6	5
2528	1	4	2	3	7	6	5
2529	1	4	2	3	7	6	5
2530	1	4	2	3	7	6	5
2531	1	4	2	3	7	6	5
2532	1	4	2	3	7	6	5
2533	1	3	2	4	7	6	5
2534	1	3	2	4	7	6	5
2535	1	3	2	4	7	6	5
2536	1	3	2	4	7	6	5
2537	1	3	2	4	7	6	5
2538	1	3	2	5	7	6	4
2539	1	3	2	4	7	6	5
2540	1	3	2	4	7	6	5
2541	1	3	2	5	7	6	4
2542	1	3	2	4	7	6	5
2543	1	3	2	4	7	6	5
2544	1	3	2	4	7	6	5
2545	1	3	2	4	7	6	5
2546	1	3	2	4	7	6	5
2547	1	3	2	4	7	6	5

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางภาคผนวกที่ 15 อันดับอัตราการขายตัวรายได้ต่อหัวในระดับภาค ปี 2525-2547

ปี พ.ศ.	อันดับการขยายตัวรายได้ต่อหัวในระดับภาค						
	กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	ใต้
2525	4	7	1	3	2	5	6
2526	4	6	1	7	2	3	5
2527	3	2	7	6	5	2	4
2528	4	7	1	2	3	6	5
2529	2	7	1	4	5	6	3
2530	1	5	6	2	7	4	3
2531	1	2	3	7	6	4	5
2532	3	1	6	4	2	7	5
2533	1	4	6	7	3	5	2
2534	6	2	1	3	7	5	4
2535	6	1	3	7	2	4	5
2536	2	4	1	5	6	7	3
2537	7	1	2	6	4	5	3
2538	7	1	2	4	5	6	3
2539	7	1	2	5	4	3	6
2540	6	2	1	7	3	4	5
2541	7	2	6	4	5	3	1
2542	1	3	4	2	6	5	7
2543	3	1	2	5	7	6	4
2544	3	5	1	2	4	6	7
2545	7	4	1	6	5	2	3
2546	7	1	2	5	4	6	3
2547	6	2	3	4	5	3	7

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางภาคผนวกที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
จำแนกตามลักษณะงานกับผลิตภัณฑ์ภาคของกรุงเทพฯ และปริมณฑล

Dependent Variable: LOGGRP1					
Method: Least Squares					
Sample: 2525 2547					
Included observations: 24					
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.	
C	12.25952	0.133107	92.10255	0.0000	
G1	0.011971	0.002041	5.865268	0.0000	
G2	0.007728	0.002991	2.583588	0.0182	
G3	-0.013568	0.004989	-2.719621	0.0136	
G4	0.013654	0.002140	6.379731	0.0000	
R-squared	0.939931	Mean dependent var	13.78777		
Adjusted R-squared	0.927284	S.D. dependent var	0.442894		
S.E. of regression	0.119430	Akaike info criterion	-1.229117		
Sum squared resid	0.271008	Schwarz criterion	-0.983689		
Log likelihood	19.74940	F-statistic	74.32508		
Durbin-Watson stat	1.866016	ProbF-statistic	0.000000		

ตารางภาคผนวกที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
จำแนกตามลักษณะงานผลิตภัณฑ์ภาคกลาง

Dependent Variable: LOGGRP2					
Method: Least Squares					
Sample: 2525 2547					
Included observations: 24					
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.	
C	10.00406	0.114557	87.32800	0.0000	
G1	0.000059	0.001756	0.033694	0.9735	
G2	0.014086	0.002574	5.471901	0.0000	
G3	0.004531	0.004294	1.055216	0.3046	
G4	0.004542	0.001842	2.465778	0.0234	
R-squared	0.982425	Mean dependent var	11.62856		
Adjusted R-squared	0.978725	S.D. dependent var	0.704696		
S.E. of regression	0.102786	Akaike info criterion	-1.529278		
Sum squared resid	0.200735	Schwarz criterion	-1.283850		
Log likelihood	23.35134	F-statistic	265.5222		
Durbin-Watson stat	2.023515	ProbF-statistic	0.000000		

ตารางภาคผนวกที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
จำแนกตามลักษณะงานกับผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก

Dependent Variable: LOGGRP3				
Method: Least Squares				
Sample: 2524 2547				
Included observations: 24				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	10.57103	0.119271	88.63046	0.0000
G1	0.004663	0.001829	2.549591	0.0196
G2	0.011104	0.002680	4.143014	0.0006
G3	0.000320	0.004470	0.071654	0.9436
G7	0.008559	0.001918	4.462827	0.0003
R-squared	0.978529	Mean dependent var		12.29934
Adjusted R-squared	0.974008	S.D. dependent var		0.663789
S.E. of regression	0.107016	Akaike info criterion		-1.448633
Sum squared resid	0.217594	Schwarz criterion		-1.203205
Log likelihood	22.38360	F-statistic		216.4749
Durbin-Watson stat	2.038503	ProbF-statistic		0.000000

ตารางภาคผนวกที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
จำแนกตามลักษณะงานกับผลิตภัณฑ์ภาคตะวันตก

Dependent Variable: LOGGRP4				
Method: Least Squares				
Sample: 2524 2547				
Included observations: 24				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	10.51947	0.075881	138.6303	0.0000
G1	0.004930	0.001163	4.237322	0.0004
G2	0.004760	0.001705	2.791191	0.0116
G3	-0.002867	0.002844	-1.007919	0.3262
G7	0.006381	0.001220	5.230102	0.0000
R-squared	0.964142	Mean dependent var		11.46956
Adjusted R-squared	0.956593	S.D. dependent var		0.326789
S.E. of regression	0.068085	Akaike info criterion		-2.353082
Sum squared resid	0.088075	Schwarz criterion		-2.107654
Log likelihood	33.23698	F-statistic		127.7167
Durbin-Watson stat	2.272279	ProbF-statistic		0.000000

ตารางภาคผนวกที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
จำแนกตามลักษณะงานกับผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Dependent Variable: LOGGRP5				
Method: Least Squares				
Sample: 2524 2547				
Included observations: 24				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	11.41358	0.086733	131.5940	0.0000
G1	0.006355	0.001330	4.778852	0.0001
G2	0.004723	0.001949	2.423224	0.0255
G3	-0.004655	0.003251	-1.432108	0.1684
G7	0.006831	0.001395	4.898031	0.0001
R-squared	0.954958	Mean dependent var		12.40316
Adjusted R-squared	0.945476	S.D. dependent var		0.333276
S.E. of regression	0.077821	Akaike info criterion		-2.085752
Sum squared resid	0.115067	Schwarz criterion		-1.840324
Log likelihood	30.02903	F-statistic		100.7081
Durbin-Watson stat	2.028320	ProbF-statistic		0.000000

ตารางภาคผนวกที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
จำแนกตามลักษณะงานกับผลิตภัณฑ์ภาคเหนือ

Dependent Variable: LOGGRP6				
Method: Least Squares				
Sample: 2524 2547				
Included observations: 24				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	11.30097	0.084522	133.7048	0.0000
G1	0.005542	0.001296	4.276134	0.0004
G2	0.004999	0.001899	2.632101	0.0164
G3	-0.004340	0.003168	-1.370158	0.1866
G7	0.006667	0.001359	4.905976	0.0001
R-squared	0.953050	Mean dependent var		12.25236
Adjusted R-squared	0.943165	S.D. dependent var		0.318108
S.E. of regression	0.075837	Akaike info criterion		-2.137408
Sum squared resid	0.109274	Schwarz criterion		-1.891980
Log likelihood	30.64889	F-statistic		96.42057
Durbin-Watson stat	2.017995	ProbF-statistic		0.000000

**ตารางภาคผนวกที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล
จำแนกตามลักษณะงานกับผลิตภัณฑ์ภาคใต้**

Dependent Variable: LOGGRP7				
Method: Least Squares				
Sample: 2524 2547				
Included observations: 24				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	10.95919	0.109774	99.83421	0.0000
G1	0.006625	0.001683	3.935870	0.0009
G2	0.007266	0.002467	2.945345	0.0083
G3	-0.005266	0.004114	-1.280035	0.2159
G7	0.007462	0.001765	4.227835	0.0005
R-squared	0.955290	Mean dependent var		12.17345
Adjusted R-squared	0.945878	S.D. dependent var		0.423374
S.E. of regression	0.098494	Akaike info criterion		-1.614582
Sum squared resid	0.184322	Schwarz criterion		-1.369154
Log likelihood	24.37498	F-statistic		101.4913
Durbin-Watson stat	1.865136	ProbF-statistic		0.000000

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายจักรพันธ์ ชัยทัศน์
วัน เดือน ปีเกิด	29 มิถุนายน 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย พ.ศ. 2544
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำ